

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknak 1 évre 6 korona, fél évre 3 korona.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó:
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

Nagykanizsa nyáron.

Nem tartozunk azok közé, akik minden áron csomót akarnak keresni a kákán. De hát egyáltalán káka-e városunk, amelyen olyan nehéz volna egy-egy csomócskát felfedezni a kutató szemnek. Sőt ellenkezőleg, mindig és mindenfelé akad a szemlélőnek tere, hogy hiányokat fedezzen fel a különben nem egy dologban kiváló városunkban.

Különösen így nyáron olyan sivar képet nyújt a szemlélőnek, annyi sóhajt fakaszt az otthon rekedtekben és annyi ah! hangzik el a szebb vidékről hazakerültek ajkairól, hogy szinte csodálatos, hogy ebben az irányban eddig semmi se történt nálunk. Pedig éppen a módosabbak, akik közül a városatyák egy része kikerül, panaszkodnak ebben az irányban. A kánikulai hőség, hogy úgy mondjuk, minden évben készületlenül, fegyver nélkül találja a publikumot, a vörös téglából kisugárzó hőség ellen. Fürdőről, mely a népegészséget szolgálná, nem is merünk szólni, annyira közhely lett már hasábjainkon az ide vonatkozó panasz. Pedig mennyi kishivatalnok, meg egyéb szellemi és testi munkás egészsége kívánna meg a nyári enyhülést és új munkára való megedzést. De hát nem vagyunk Törökországban, ahol a fürdést a korán elrendeli.

Reméljük, hogy a városi vízművek elkészítésénél erre is kiterjed a figyelem. Hanem árnyékos hely az utcákon igazán nincs. Nem mintha fák nem volnának utcáinkon, hanem mert akkor, mikor az iskolában a fák védelméről prédikál a tanító növendékeinek.

ugyanakkor felsőbb parancsszóra vandálkezek megcsontítják a dusan hajtott fákat és szögletesre nyesik a szép termetű hársakat, hogy a schönbrunni kertészeti kulturát fitogtatva megfosszanak tennünket a kellemes nyári árnyéktól. A természetet corrigálják, de nemcsak hogy művészi hatása nem jó a lélekre, de a fának ártalmára, az árnyék után epedő népek pedig bosszantására kertészkednek utcáinkon. Nézzük a városi egylektort, ahova még nem hatolt be a műkertészet fattyuhajtása, milyen kellemes tartózkodás esik ott, de csakis ott. A sétater még fiatal és csak estefelé frekventálható a nap heve miatt. De hiszen nem ülhet az egész világ nyáron se a vízben, se az árnyékon. Hanem járunk-kelünk a város utcáin fák alatt is, de „a sinlő sziv nyughelyre nem talál” — mert ahol fák vannak is, csak csekély az árnyék a fenti okoknál fogva.

A kép tehát sivar, amit a kánikula teremt városunkban, hanem hiszen kong is a város az ürességtől; menekül onnan, aki csak teheti, aztán mégis örömmel térnek vissza megrakodva dusan tapasztalatokkal és — adóssággal.

A londoni magyar kiállításról.

London, 1908. július 29.

Nehéz feladatra vállalkoztam, midőn tisztelt szerkesztő urnak megígértém, hogy a londoni magyar kiállításról lapja számára írni fogok. Különösen nehéz feladat az magyar emberre nézve, aki külföldön ül mindenek ami magyar és dicsőíteni szeretné azt, pedig tárgyilagos is akar maradni. Kétszeresen nehéz a feladatom most, midőn már a francia és angol kiállítást is láttam, mert a kettő között párhuzamot

vonni egyszerűen lehetetlen. Ezek művészetéről, ipari nagyságáról, hatalomról (a franciák és angolok ugyanis gyarmataikat, azoknak gazdasági fejlődését mutatták be igazán fényes keretben) tesznek tanubizonyosságot, míg a másik igazán a legszerényebb keretben mozog, nem is adja hű képét Magyarország gazdasági viszonyainak, az utóbbi néhány évtizedben történt fejlődésének. Éppen ez a bosszantó és azért távoztam duzzogva és más magyar ember is a kiállításról. Több honfitársammal találkoztam Londonban és mindnyájan egyértelműen konstatáltuk ezt a tényt. Nem tudom, hogy a mértékadó köröket mielsoda intenció vezette, midőn elhatározták, hogy Londonban magyar kiállítást rendezzenek. Nézetem szerint a kiállításnak külföldön két fontos célja lehet. Az egyik, hogy a kiállítás rendezése által gazdasági eredményeket érjünk el, bemutatva mindazt, amire a külföldnek szüksége van. Így eszelekedtek a franciák, midőn kiállításuk mezőgazdasági részében főképpen gyümölcsöket, különböző borsfajokat, olajokat állítottak ki. Kiállításunk ipari részében pedig pipere cikkek, női toilleték és egyéb divat cikkek szerepelnek. Ez természetesen üzlet, de azért a művészi kivitel itt sem marad el, ami az érzők kellendőségét csak fokozza. A másik cél az lehet — és a mi esetünk is — hogy a kiállító a külföld előtt gazdasági fejlődését mutassa be. Az a cél lebeghetett a kiállítás rendezőinek szemei előtt, hogy megmutassa a hatalmas angolnak, hogy a második század kulturális gazdasági harcban éppen úgy megálljuk sarat, mint néhány évszázaddal ezelőtt a törökök ellen való harcokban. Azonban sajnos e célok egyikét sem értük el. Eredmény egész más tereket mutatkozik. A magyar zene mellett szívesen valceroznak az angol ladyk. A magyar zene tehát tért hódított, de azért nem volt érdekes 100.000 koronát költeni a kormánynak, mert az ilyenmő magyar zenének Rigó Jancsi is elég jó hírnevet szerzett.

Ha gazdasági eredményeket akartunk volna elérni, akkor Magyarország mezőgazdaságát — mert csak e tereken beszélhetünk gazdasági eredményről — nem szorítottuk volna egy aránylag kis pavillonba össze. Ezt megfelelően bemutatni a Mezőgazdasági Múzeum hatalmas terméi alkalmasak csak. Ha ennek csak egy részét hoztuk volna ide, akkor fogalmat

VERSEK.

Ira: SZÉOSEN JÓZSEF.

Szomoru uton.

Szomoru, borus nyári hajnalon
Zokogva visz a gyorsvonat.
Ez az út:
Az álmain temetője.
Ó, amíg élek, ó, amíg élek
Még siratom
E nagy utat, e bús utat . . .

Őszi eső.

Permetező, hideg őszi eső
Mossa az utca vörös gránitját,
S rálojja fakult, ódon falakra
A gázlámpa lila fénysugarát,

Valami lomhán a városra száll,
Mint egy szomoru álom-lehellet.

Busan járnak a sápadt emberek
Falhosszát, suhanya házak mellett.

S úgy vélem, mintha sirást hallanék
A permetező őszi esőn át:
Egyre vergődő álombetegek
Panaszos, fojtott, titkos sirását.

Ut közben.

Zell am See, július havában.

Aki azt hiszi, hogy Salzburg tartományban fajmagyar honfitársaink nem látogatnak el ép úgy, mint más osztrák tartományba, az csalatkozik. Odaát Gasteinban két kuruc üdül: Polónyi Géza és Thaly Kálmán, de nem egy fazékból lakmároznak. Thaly szerényen meghuzódik a Straubinger éttermének egyik sülkájában, Polónyi a Gasteiner Hof tündérszállodájában étkezik. Kossuth Karlsbadban fehérműt vásárol és Andrassy Angliában utazik. A jó példát követve, az idén én sem mentem el Tulipánfüredre, hanem eljöttem Zell am See-ba két hétre, hogy a

magas Tauern-hegység északi lejtőit bejárhasam és elportyázhassam Bajorországba is, de nem vereség, hanem egy csekély művészi ihlet kedvéért. Különben is Augsburgban nem ütöget osztoznak ma már a magyaroknak, hanem augsburgi töltött kolbászt retekkel, ami éppen nem könnyen emészthető étel.

Zell klímájáról ugyanazt lehet állítani, mint Salzburg éghajlatáról állítanak: mindig esik az eső, soha sincsen jó idő. De jól felszerelt bugyelláris mellett Zellek 2—3 magas színvonalon álló szállodájában kivárhatjuk a kék eget is. Napsugárban láthatjuk a Hochbeun és Kitzstein hóborította tornyait, észak felé a Kötenger hegyeit, melyek nagyon hasonlítanak a Tátra hegycsoportjához. Gyönyörű meszszi terjedő kilátást lehet élvezni a Schmittenhöhe 1960 méter magasságu hegyhátról. A turisták bucsujárásának célja azonban a Moserboden. Ide jönnek el Germania szöke, de meglehetősen csunya lódenbe öltöztetett asszonyai. Nem irom le a Moserboden megható szépségeit. Minden Bäckkerben megtalálható. Tömegesen látogatják a Thun-Klammot és a Kesselfall zuhatagjait, mely megtölti a völgyet nagy morajjal és dörgéssel. A Kartinger jégárnak is zengtek már ódákat. A király 1893. jutott el a jégár aljájáig.

megteremti a szegényt. Mert hát miért is ne házasodjék meg az a 80 koronát kereső munkás, kinek születendő gyermekeit majd eltartja a liga? A szegénysegélyezésnek talán legcélszerűbb volna mindig ad hoc történnie s inkább a családfentartónak kellene tisztességes munkabért biztosítani, hogy az erre, nem pedig szegénysegélyezésre számítva, alapithasson családot. S akkor majd nem lesz annyi strike és nem ad ki a társadalom milliókat szegénysegélyezésre, csupán így lenne érdemes a társadalom szép elnevezésére.

Értesítők.

III.

Jelentésünkben harmadik helyen beszélünk az elemi iskoláról, de fontosságára nézve első helyet érdemel, mert az egész népnek így városunk népességének is legnagyobb része csak a népiskolai oktatás alapján lép ki a kenyérkereső életbe.

Városunk népiskolái az állam kezében vannak, csak az izr. hitközség tart fenn emellett nagy költség-gyel elemi iskolát.

Lássuk először az állami iskolákat.

A nagykanizsai állami elemi iskolák 3 igazgatói körzetbe vannak osztva. Az I. körzetnek u. n. központi iskolának igazgatója Vencel Rezső, 11 tanítóval, a II. körzet igazgatója Szalay Sándor 16 tanítóval, a III. körzet igazgatója Szabó István 10 tanítóval. Így az igazgatókkal együtt 40 tanító tanított 43 osztályt, vagyis 3 tanító 5. és 6. öszezont osztályokat tanított. Beiratkozott 2185 tanuló, az év végi létszám 1976. Iskolázatlan volt a kimutatás szerint 347. Egy tanítóra átlag 54 tanuló jut, ha pedig minden tan-köteles bejárt volna, 63 kerül egy tanító keze alá, de amint az Értesítő mutatja egy leány osztályba 74 tanuló volt. Ez a szám sem az áll. iskolának, sem Nagykanizsa kulturájának nem válik dicsőségére. A tanítótestület ezt a körülményt ismerve, a közös értekezlet határozatából felkérte az igazgatóságot, hogy a minisztériumban legalább 3 férfi és 3 nőtanító; új állás szervezése iránt tegyen sürgős felterjesztést.

Az I. körzet tanító testületének egyik érdemes tagja: Erdősyné Novák Lujza, tanítónoí működésének 25 éves évfordulóját ünnepelte; mely alkalommal mind a három körzet tanítótestülete összegyűlés keretében meleg óvációban részesítette Szalay Sándor igazgató pedig kartársai nevében szívóbbjóvó szép szökkaj méltatta és üdvözölte.

Az izr. népiskola Értesítőjét Bun Samu igazgató szerkesztette. Rajta és 2 hitoktatón kívül 4 férfi és 4 nőtanító látja el a tanítást. A négy fiuosztályban az év végén 161, a négy leányosztályban 22 tanuló volt. Összesen 283. Jut átlag egy egy osztályra 35—37 tanuló. Ez a szám nemesak arról tesz bizonyosságot, hogy mint népes iskola az állami iskola mellett is jogosult a lételemre, de azt is mutatja, hogy nem olyan zsufolt mint az állami iskolák osztályai és így a tanítási és nevelési cél könnyebben elérhető benne. Tandijelentésben (egész és részletes) 104 leány-és 132 fiú részese, összesen 236. Tehát a növendékeknek 75%-a, ami az iskolafentartó hitközség humánus felfogását és a tanügyre vonatkozó áldozatra készségét mutatja. Az izr. iskolában a 2. osztálytól kezdve németül is tanul a gyermek. Nagy kár azonban, hogy

a gimnáziumban csak a 3. osztályban térnek rá a németre és addig a gyermeknél e tudása elmosódik, különösen kár ez a polgári iskolánál, mely ugy is a gyakorlati életre van hivatva oktatni. Már pedig lép-ten-nyomon tapasztalják iparosaink, kereskedőink, magánhivatalnokaink, sőt ügyvédek orvosaink, hogy a német nyelvel hadilábon állnunk nem lehet.

Az iskola különben, moder felszerelésű és tantervül a miniszteri tantervet fogadta el a vallás és német tanítás kivételével. Az Ertesítőben Kertész József számol be Bun Samu igazgató jubileumáról, abból az alkalomból, hogy 40 évi működésének betöltésekor Ő Felsége a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki.

MEGFIGYELÉSEK.

Száz ember egy ujság!

(Helyi kultur-kép.)

A Korona-kávéházban, ahol naponta husz-harminc lateiner, ugyanannyi hivatalnok, képzetesebb kereskedő, szóval a szorosabb értelemben vett intelligens ember, és még egy csomó egyéb olvasni tudó polgártárs jár. Leszámítva a német és magyar „vicclapok”-at, öt-hat féle fővárosi napilap, pár teljesen partikuláris érdeklődő vidéki ujság és két szépirodalmi lap van. Miután egyik szépirodalmi lapot vagy négy hete megszűntették, marad a publikum javára egy (1), záge: egy darab szépirodalmi diszpédány. Száz ember egy ujság! Ez az arány gyönyörűen mutatja be azt a miliót, amit Nagykanizsának hívnak. Ez az arány mindennél ekesebben bizonyítja, hogy az Irodalmi és Művészeti Kör égisze alatt nagyra nőtt „irodalomszeretet” a különben is határszálen épült Nagykanizsán, milyen távolságra került az irodalom fókuszától. Több vidéki városban voltam már, sokat jártam kávéházakban, de sehol sem találtam még széles e hazában azt, hogy száz emberre egy ujság kerüljön. Más városban is kártyáznak, sajnos, nagyon sokat. Billiárd, sakk és egyéb szórakoztató játékok máshol is járja, Végre is a kávéház a napi robotban kimerült hazafiak részére szórakozói helyül szolgálna, de mindenütt széles ez országban a sakk, billiárd és egyéb csöndes és nem csöndes kártyajátszma mellett olvasnak is, vagy legalább is vannak ujságok. A napilapok mellett vannak szépirodalmi és szaklapok is. Azt hiszem, az egész országban csak Nagykanizsán győzte le a „kártya-lap” a „heti lapot.” Azt hiszem, ez kizárólagos helyi specialitás, hogy az általános irodalomszeretet statisztikailag megállapítható számaránya 100:1.

Nem „Atyáskodom”. Sokkal ifjabb vagyok, hogysem ezt tehetném, megrónni sem akarok senkit, csupán konstatálni kívánom azt a tényt, hogy a Korona-kávéházban egy szépirodalmi ujság van és ez kielégíti a „közigényt”. A sok ügyvédnek, orvosnak,

iskolázott embernek elég egy szépirodalmi lap. Csak egyszerűen ezt akarom megállapítani. És még következtetésképpen azt, hogy az egy ujságrendszernek nem a Korona-kávéház érdemes tulajdonosa az oka. Az ő üzleti tevékenysége sokkal nagyobb annál, hogy azt a lényegtelen előfizetési összeget sajnálna, amibe a kellő számú ujság kerülne, ha szükség lenne rá. Mindent kaphat pénzért az ember, csak ujságot és szépirodalmi lapokat nem. Ezeket nem szerezte be a tulajdonos, mert meggyőződött róla, hogy nincsen rájuk szükség. Azzal pedig ismét saját érdekének mondana ellent, ha felesleges befektetéseket tenne. A Koronában egy szépirodalmi ujság van, mert többre nincsen szükség. Hétfőn a „múpartolók” átfutják a „képek”-et, hétfőtől kezdve vasárnapig pedig ugyanis rendelkezésre áll az esetleges érdeklődőnek az egyetlen ujság, amint ott hever az egyik tükör alatt gazdátlanul. (ir.)

U. i. Ha a ekkecske megjelenéséig a második szépirodalmi ujság is megjönne, ez esetben előre módosítom a cikk címét: „Száz ember, kettő ujság”.

Mozdonyvezetők gyűlése.

A Déli Vasut mozdonyvezetőinek „Othton” köre július 27-én Patarica Miksa elnöklete alatt városunkban rendkívüli közgyűlést tartott. A nagykanizsai, székesfehérvári, szombathelyi és sziszeki mozdonyvezetők képviseletében körülbelül 50-en jelentek meg. A Mozdonyvezetők Orsz. Szövetségét Birkmayer József szöv. elnök, Soós Lajos titkár és Koller pénztáros képviselték. A gyűlés folyamán megjelentek Rubint Károly, Zoltán Emil és Rosenberg Salamon nagykanizsai vasuti mérnökök, akiket tiszteletbeli tagoknak választottak meg. Ellenben a Vasuti Munkásszövetség képviselőjétől a kért beboacsátást megtagadták. Elnök bejelenti, hogy a m. é. jan. 6-án tartott közgyűlés a mozdonyvezetők kívánságait egy memorandumban terjesztette a közgyűlés elé. Főbb pontjai, hogy 24 évi szolgálat után érhessek el az elérhető legnagyobb fizetést. Minden kinevezett mozdonyvezetőnek 1200 kor. kezdőfizetése legyen. A ki nem nevezett mozdonyvezetők mozdonyvezető gyakornokok címet kapjanak. A szénjutalék szilárd alapon rendeztesse.

A memorandumot vivő küldöttségnek a D. V. igazgatósága ígéretet tett, hogy mielőtt a Mávnál az ügyek rendeztetnek, ők sem zárkoznak el a jogos kérések elől. Bár a kormány, hol szintén eljár a küldöttség, mind ez ideig mit sem tett ez ügyben, a D. V. igazgatósága 45—180 kor. jutalékot adott addig is mozdonyvezetőinek. Ezt azonban nem tekintik sérelmeik orvoslásának és Birkmayer indítványára kimondja a gyűlés, hogy míg a fizetésrendezés megtörténik, minden mozdonyvezető negyedévi 180 kor. jutalék kereset biztosításban részesüljön; akik pedig várakozási állapotban vannak, 10 fill. órapénzt kapjanak. Elnök javaslatára elfogadták, hogy minden fűtőház bizalmi férfiakat válasszon, kik alkalmadtán a főnökkel tárgyalhassanak. Elfogadtatt még Birkmayernek a szolgálati beosztásra és laktanya ügyre vonatkozó javaslatai is, melyeket a többi határozattal együtt kinyomatnak és az Igazgatóság elé terjesztenek.

Sirolin

*Emeli az étvágyt és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izrádást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerésztől. — Ára Svégokint 4.— korona.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
a szakmában Ausztria-Magyarországi a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYAN.

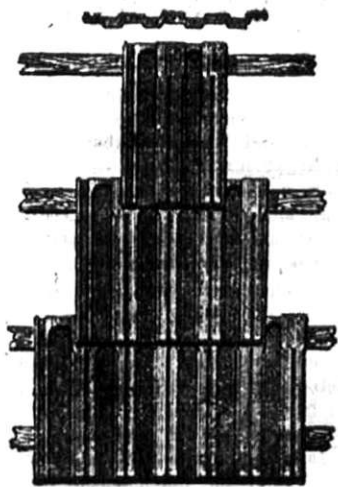
Alapított 1864 Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a os. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő oserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMANYOK: Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
oserepek. Legolosóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.

Bohn-féle szabad. biztonsági átfedőcserep.
272. szám.

Zsombolyai gyártmány.

Szab. biztonsági préselt átfedő cserep.
262. szám.

Vigyázz! Sok értékes utánzatot kínálnak.

Globin

czipőtisztítószer
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

Kérjen határozottan Globin-t!
Fritz Schulz jun. A. G. Gyárától.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

KULCSOSAL.

Minden jobb üzletben kapható

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Szép keblek

két hónap alatt a

Pilules Orientales által az

egyedüliek
melyek a kebleket fejlesztik, erősítik,
helyreállítják és a női kebelnek pompás
teltséget kölcsönöznek, az egészségre
káros hatás nélkül. Jótállva, arzenik-
mentes. Orvosi hírességektől
elismerve. Teljes discretió. Doboza
használati utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.

J. Ratié gyógyszer-tár Párizs.
Raktár: Török József gyógyszerész úl Budapest
Király-utca 12.

GYERMEK-

leányka- és fiu cipőink elismert
legjobb minőségűek.
Áraink olcsósága — tekintettel a talpba vésett
szigorúan szabott árakra
feltűnést keltenek.
"TURUL" cipőgyár r. t. nagykanizsai
főraktára Fő-utca 12. szám
Korona szállóval szemben rendeljék meg szük-
ségletüket.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

erősi tekinthetők által ajánlva, Európa legtöbb államában Magyar-
országgal egyenértékű sikerrel alkalmazhatók

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen szék-pikkely-szűrés, előzől kútyok, ugyane-
lten orvosság, ötvár, legyűg, lábzsír, lábzsír, fej- és szakálltörpa
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalma a kátrány-
nak 40-50% és minden egyéb, a kebeli-teljesen előforduló kátrány-
szappanoktól lényegesen különbözik. Idősis és bőrbetegségek
sikerrel alkalmazhatók a kátrány-szappan helyett.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyorsabb kátrány-szappan az arboris tisztaságát és
előfordulása, a gyermekeknek valamennyi lebetegsége ellen tel-
műltetve bőrtisztító, mosó és fűrdő-szappan mindennemű
használatul szorok. 0121

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Mint kiváló bőrtisztító és fűrdő-szappan, mely
továbbá a, 1884

Berger-féle borax-szappan

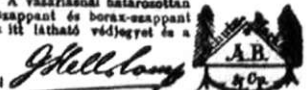
hűtőnek, napuntás, szopó, mészem és egyéb bér-
hajók ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér használati
utasítással együtt. A vásárlást határozottan
Berger-féle kátrány-szappan és borax-szappan
kérni és nézze meg az ill. láthat. védjegyet és a
G. Hell & Comp. cégjegyzéket minden cím-
kén.

Külföldre díszkártyával
Decem 1888-ban és
aranyéremmel a párisi világi kiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és egészség szappan, mely Berger-féle
gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasítással tel-
van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.
Nagyban: G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.
Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-
tár, Budapest, Király-utca, Thalhammer és Szeits, Erny-
uten, Molnár és Moser drogulisták, Koronaherceg-
uten, Kicsinyben minden budapesti, valamint Ma-
gyarországi összes városainak minden gyógyszer-tár-
talban, továbbá a jobb drogueriákban és illatszert-
kereskedésekben.

A legjobb
legtáplálóbb
reggeli

Könnyen
megemészthető
erősítő

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való
evésre egyaránt
a legjobb

Tiszta
Kakao
és cukor

Grand
Prix
Páris 1900.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**
cigaretta-papirt, vagy hüvelyt hozz és ne en-
gedd magad hasonló kinézésű silány minőségű
utánzatoktól **tévuttra** vezetni.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden kultúrát fölülmúl hazánk természetes szénsavas vizek királya.

a mohai ÁGNES -Forrás

Millenniumi nagy érremelkitüntetve Kitűnő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknek.

Mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyítóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vese-bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha máj-bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szén-savval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

Kedvelt borviz.

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: FLEISCHHACKER IGNÁCZ urnál

Nagykanizsán. — Telefon 161.

AZ UJSÁG

Politikai napilap.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön. Társszerkesztő: dr. Agai Béla.

Főmunkatársak: Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: Egy hónapra 2.40 K, Negyedévre 7 K, Fél-évre 14 K, Egész évre 28 K. AZ UJSÁG a DIVAT SALON-nal együttesen előfizetve Negyedévre 9 korona.

Cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az Olvasóterem New-York palota, Erzsébet-körut 9., menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalán minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésére o o o o o

Az Olvasóterem reggel 8-tól este 8-ig van uyitva.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyegetettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, A. Moll-felirattal önozattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közzvény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy önozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és hölgy szappant a bőr okoszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fillér. Öt darab 1 kor. 80 fillér.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetők.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Lampionok : agy választékban kaphatók
Ifj. Wajdits József könyv- és papirkereskedésében Nagykanizsán.

ÉKSZERGYÁR.

Villamos územre berendezett arany-, ezüst- és ékszerárú-műterem.

**Különleges készítmények :
ékszerárúk és jegygyűrűk.**

Új foglalatokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk.

Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerégszerekánizsán (Városháza átellenében).

LIPIK

Szlavóniában

Vasút, posta-
távírdá átolmás

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

Egyetlen jódtartalmú alkálius hővíz (84° C.) Európában. Páratlan gyógyhatása a tápcsatorna és a vizelet utak összes hurutos megbetegedései, húgyványa áttétel, közzvény, csúsz és lechias, görvélly-, angolkór és az összes vörbetegek ellen.

Ivókúra. Hévvizes fürdők.

Vizgyógyintézet. Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál

A fürdőigazgatóság.

Szélhajtó göröscsillapító HODONY cseppek

— Már 1844 óta —

bevált házi szer, mely az étvágyat elő-
idézi, s az emésztést fokozza.

Ára üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánvétellel
2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem
küldetik. —

Megrendelés

Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schiecht szarvasszappanával

tisztítunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol káros szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

Alapítási év
1832.

Ajánlja jól berendezett

könyvnyomdát

mindennemű nyomdai munkák
diszes és izléses elkészítésére
jutányos árak mellett.

Névjegyek, körlevelek, meghívók,
eljegyzési- és esketési-kártyák stb.
mindig a legújabb divat szerint
készíttetnek el.

Dizitások
és
lampionok.

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknak és állami tisztviselőknak 1 évre 6 korona, fél évre 3 korona.

Felolvasó szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó.
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

Olcso hus.

— Városi mészárszék. —

A szomszédos Zalaegerszegen, a távoli Hódmezővásárhelyen, meg tudja a jó ég merre, megnyiták a városi mészárszék nagy öröme a publikumnak és bosszantására az adófizető hivatalos mészárosoknak.

Valóban érthetetlen, hogy most, amikor a takarmányhiány miatt a gazdák minden fölösleges marhaállománytól szabadulni akarnak és ugyszólván elpredálják az olcsóság miatt a szarvasmarhát, hogy miért nem száll le ennek arányában a hus ára Hallunk olyan itéleteket is, hogy a mészárosok kizsarolják a fogyasztó közönséget, nem akarnak leszállani arról a magas árról, amely évek óta ugyszólván levette a húst a szegény ember asztaláról.

A megtorlás hozza létre egyes helyeken a városi mészárszékét éppen úgy, mint ahogy megteremtette néhol a bizarr iránti lelkesedés a közös konyhákat. Hogy azonban ezek csakhamar becsukódtak, ugy csaló-dást fognak teremteni az előbbieket is.

Mert hiába, olcsó husnak hig a leve, azután meg ne feledjük, hogy a községi, városi mészárszék egész hivatalnoki apparátust mozgósítanak, hogy a bevásárlás, eladás, pénzkezelés kellőképp ellátassék. Mar pedig ez nem teszi olcsóvá a húst.

De különben is felmerülhet az a kérdés, vajjon helyes-e, jogos-e a várostól, hogy a saját adófizető iparosainak vállalatát fenyegető konkurenciát csináljon. Avagy miért akarják csak éppen a húst olcsóvá tenni,

hiszen a nép megelégszik, ha vasárnaponkint, ünnepnaponkint juthat hozzá. Hiszen a mindennapi kenyér méreg drága és a liszt ára szintén nem áll arányban a gabonáéval, miért nem állítanak fel városi malmokat? Vagy a konyhára kerülő egyéb cikkek és gyümölcsök nem bosszantóan drágák az elég szép termés mellett is? Miért nem alkalmaznak városi kofákat?

Szerintünk ezek a dolgok lényegesen összefüggnek és egyenlő mértékkel kell mérni mindenfelé.

Tudomásunk van róla, hogy városunk polgármestere is foglalkozik a közhangulat hatása alatt, hogy a szegények számára gondoskodják olcsó husról. Mi fogja a határt megismerni a szegény és nem szegény között? Talán a felmutatandó szegénységi bizonyítvány, vagy a rongyos ruha, vagy meztelenség megjelenés? Nem tudjuk. De annyit gondolunk, hogy ez a terv se kivihető. Mert mi az az olcsó hus? Semmi esetre se elhullott marha. Hanem az új husvágatási szabályrendelet szigorú végrehajtása kívánatos, mely meghatározza, hogy a két éven aluli állat husa olcsóbb, mert kevesebb tápláló erővel bír, mint az idősebb. Ez a többitől külön merendő. Ez legyen az olcsó hus.

Mindenesetre felszólítandók a városi mészárosok, hogy adják be árjegyzéküket a város polgármesterehez és ha ugy tűnnék ki ebből, hogy a hus magas ára nem jogos és leszállítani nem akarják, akkor, de csak is akkor lehet jogosultsága a hatósági mészárszéknek, mert akkor a közönség sérelmén ennek védelme érvényesül.

A zalamegyei vendek és horvátok elmagyarosítása.

Ira: **Hegedűs A. Elek** vendvidéki tanító.

Szép Zalamegyénk hazafias tanítóságának a tanítói működésén kívül: a magyarosítás, a magyarság terjesztése képezi egyik főfeladatát. Ezzel azonban nem azt mondom, hogy csupán a zalavármegye-tanítóságnak hazafias kötelessége a magyarosítás. Sőt. Csupán fajmagyarok közt működő tanítóknak is kell teljesíteni s ápolni a magyar szellemet, — azonban míg nem magyar nyelvű vidéken működő tanítóság a kicsinyeket megtanítja a magyar nyelvre, addig amott is tudnia kell kötelességét.

A nemzeti szellem ébrentartása, fejlesztése mindkét helyen kötelessége a tanítóságnak De mindenki igyekezzék segíteni nagy munkájukban a nemzet napzásókat, hogy tanítóságunk sikeresen küzdessen a folyton föl-fölbukkanó pánszlávizmus, pángermanizmus nemzetbontó, államellenes áramlata ellen.

Ugy Zalavármegyében, valamint mindenütt, hol idegen anyanyelvű lakosság van, első lépés az állami népiskola fölllítása, melyben aztán föltétlenül magyar nyelven folya a tanítás. Azért hangsúlyozom az állami népiskola felállítását, mert a felekezeti iskolák a vallás köpenye alatt — sajnos, sokszor visszaélnék önkormányzati jogaikkal. Még a józanul s hazafiasan gondolkozó felekezeti iskolák egyházi előjárói is kényesek a gyermekeknek anyanyelvén való oktatására.

Mert ugy okoskodnak, hogy a gyermek a hitant csak anyanyelvén tanulhatja. Azonban ha a gyermeket anyanyelvén tanítjuk hittanra, esetleg más tárgyra is s a gyermek naponta anyanyelvét s nem a magyart hallja az iskolában, bizony nem tanulhat meg. Ehhez járul még, hogy a templomban nem

Pazarlók dala.*

Leszakitom a gyémántokat rólam,
Odadobom a lábaid elé.
Uri módon, Krözusként, tékozlóan.

Nem gondolok rá, hogy amit adok,
A legbecesebb. — Másnak nincs is ára. —
Nem gondolok rá. Tékozló vagyok!

Azt adom oda, ami csupa kincs,
Ifjúságomból ami még zománcos. —
Szűkösködjék, kinek semmije sincs!

Nesze-nesze! — Nem kell a teste, csókja!
Jöhet utánad százszorta szebb asszony. —
Leszek, ha kell — a „mámor Lazarója!”

Legyek koldus! Gaz, aki gondol rája!
„Elmult a tegnap. — Soha sincsen holnap!”
Ez a pazarlók pogány miatyánkja . . .

Abonyi Andor.

Régi virtus.

A holdvilág ezüsttel vonta be azt a kis társaságot, mely egy kerthelyiség egyik asztala körül még a vacsora óta itt maradt. Pedig a Göncöl rudja nagyot fordult azóta, de a holdvilág-e vagy a nyári est zibbasztó varázsa együtt tartotta a kis csapatot. Nem a jelenről, nem a jövőről, esik itt szó hanem az aranyos tündéries multba tévedtek vissza. Az pedig búbajos láncsal fúzi össze azokat, akiket valaha együtt talált. Van ott doktor, bankdirektor, postatiszt, gyáros fiskális, újságíró, még pap se hiányzik.

Mikor a bankdirektor beszélni kezd, „néma kegyelettel függének a szaván” — amint Arany mondja. Hanem itt nincs leány és nincs vén hazafi se. Igaz hogy öreg de nem vén legények és ha fiatalos lelkeket rugalmas kedélyeket látjuk bizony fiatalabbak a körülöttük levő kopaszodó ifjagnál.

Amint a felemelt pohárban felgyöngyözött a zamatos bor, ugy kerültek elő a régi emlékek annak a deli bankárnak a lelke mélyéből. Éppen aza ajkukhoz akarták emelni a poharat, mikor egy simafejű postás belépett az ajtón.

— Ide, ide — kiáltották elé — hadd tanuljon régi kanizsai virtust.

— Hát bizony mi nem ültünk a kávéház alakába kirakatnak, de még a korzó flaszterján se flörtöltünk, hogy szemtelen pófával lenézzük a szemérem pirját a szép hajadonokról. Hanem azért szerelmesek voltunk mi is, azaz hogy mi voltunk, ti pedig nem lesztok soha.

— Tudod-e komám — szól a gyáros — mikor éjféle szerenádót adtunk a . . . utcában annak a keleti szépségnek. De hamar felkapaszkodtál a tegráf póznára, onnan verted a taktust, mi meg olyan áhitattal énekeltünk, mintha mind szerelmesek lettünk volna abba a szép tündérbe. Talán azok is voltunk.

Nem szólt erre a bankár, csak nagyot nyelt a felidézett emléken, mintha annak a perenek a mézét akarta visszanyelni lelkének rejtékébe.

— Nagy kópék voltatok, az igaz — mondja a herkules vállu doktor.

— Hohó — voltatok? Hát te nem voltál ott öregem, mikor egy ilyen éjszakán a hatalmas gránit lépcsőt elemeltük egy muri után, aztán odavittük

* Kiváló munkatársunk engedelmével egy fővárosi lapból vettük át e költeményt.

séghez, mint a vadmagyarok zerge booskorkhoz, vagy rókaprémés csizmájukhoz.

Az igazi kulturát nem a külsőség, a nyugoti majomság teszi. Sőt! A miliót az ember, az élet önmagának alakítja át. Amíg az életet az ifjuság nem önmagában, hanem az életben keresi, addig épp úgy nem lesz ifju, mint ahogyan nem él. Mert az élet addig szép és élet, amíg bensőnkől körül-sugarazza a szív, a vér, az ihlet mánora és mindjárt kórrá posványodik, amint egoista céljainak közkereseti társaságává alakítja át az élehetlen „ifju — dekadencia!” (ir.)

HETI HIRADÓ

Riporter panasza.

Szerkesztő ur, alázattal,
Keserves a sorom.
Ezt a várost, kihalt várost
Hasztalanul rovom.
Nem akad a tollra itten
Sem eleven sem holt,
Hej Kanizsán, Nagykanizsán
Minden élet kiholt.
Sétáterem nap tüzeben
Egy pár álmos cseléd,
Aki szemét törülgetve
Vár kalandos estét.
Városi kert ugyan népes,
Hús árnyékát bujja
Itthon rekedt uri gyerek,
S magyar meg sváb bonnja
Játszik, pihen istenadta
S tanul is ott egyben:
Fölvilágosítást adnak
A nemi ügyekben.
Nem kell ehhez sem iskola,
Sem nagy szülői gond,
Csak azt figyelik szorgosan,
Mit a „bácsika” mond.
A kávéház meleg pokol,
Fagyalt, kártya hűsít,
Komót ülő vendégekre
A pikkoló ásit.
Városházán nincsen élet,
A tinta is forró,
Polgármester, kapitányok
Szabadságon; ott jó.
Nincs gyilkosság, öngyilkosság
Halni se jó mostan,
Vöröskakas, tolvajbunda
Ki tudja most hol van.
Elmentek a színészek is.
Flört s kalandnak vége,
Kövessy már régen tudja
Mi volt vesztesége.
Nincs itt kérem írni való
Akármerre járok,
Bár szerelmes kalandokra
Órákig elvárok.
Elesélt téma már nagyon
Drága és olesó hus,
S nem kerül a bőrtönnünkbe
Se vak, se más koldus.
Azért tehát szerkesztő ur
Boecásson el engem,
Vagy fogadja el lapjába
Kánikulás versem.

— **A király ajándéka a tapolcaiaknak.**
A király magánpénztárából 4000 koronát adományozott a tapolcai tűzkárosultaknak.

— **Vármegyei rk. közgyűlés.** Zalavármegye-törvényhatósági bizottsága folyó 1908. évi augusztus 12-én délelőtt 10 órakor Zalaegerszezen, a vármegye-ház gyűléstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyait képezik: 1. A kereskedelmi m. kir. miniszter az alsóbb rendű vasutakról szóló törvény tervezetét véleményadás végett megküldi. 2. A kereskedelmi m. kir. miniszter rendelete a Veszprém vidékén ő cs. és kir. Felsője jelenlétében tartandó hadgyakorlatok céljaira a vármegyei közutak egy részének helyreállítása és műtárgyainak átalakítása tárgyában. 3. A földmivelésügyi m. kir. miniszter rendelete a badacsonyi és révfülöpi hajókikötők állami kezelésbe leendő átvétele tárgyában. 4. A vármegye alispánjának előterjesztése a rendkívüli takarmányhiány folytán szükséges intézkedések tárgyában. Ezen tárgyak előkészítése céljából az állandó választmány reggeli 9 órakor tart ülést.

— **Esküvő.** Berger Géza tolnai kereskedő f. hó 17-én d. e. 1ől 12 órakor tartja esküvőjét Maschankzer Ilona urleánnyal helyben.

— **Kisfaludy Sándor-ház.** Badacsonyi Csobánc Tátika megénekelőjének egykori badacsonyi tartózkodás helyét herceg Eszterházy Miklós — a Balatoni Szövetség kérelmére — rendben hozatván, átengedte egyik szobáját a közö ségnek. Erre a kiváló költő emlékeit hiven ápoló Balatoni Szövetség elhatározta, hogy a szobát Kisfaludy Sándor és neje Szegedy Róza emléket hirdető tárgyakkal fogja berendezni.

— **A városi kertből.** Nagykanizsa központján van a városi kert. Ide rándulnak ki az apró gyermekek a cselédek társaságában. Most azután több szülőtlől az a panasz érkezett hozzánk, hogy az ott állandóan tanyázó suhancok és cselédek között nem a leghalkabb módon trágár beszédek folynak, melyek az apróságok lelkét megméltelyezik. A városi kert öreg gondozója tehetetlen velük szemben. Sokszor figyelmezteti őket, de azok reá sem hederítenek. Különbben is ez nem teendője a gondozónak. Felhívjuk erre a szülők és a hatóság figyelmét.

— **Balatoni kiállítás.** Keszthelyen a következő évben balatoni kiállítást rendeznek. Somogy-megyétől anyagi segítséget kért a rendező bizottság. A vármegye hajlandó segíteni a kiállítást, de a segélyösszeget — 1000 koronát — csak a megnyitás után adja meg.

— **A téglagyártás hazánkban** elsőrendű parrá fejlődött ki és a mikor téglagyártásról van szó, mindenek előtt az előnyösen ismert Bohn-féle hatalmas ipartelepekről kell megemlékezni, melyek a tulajdonosok szorgalma és szakavatottsága folytán a monarchia legnagyobb telepévé fejlődtek ki. A most Békéscsabán létesítendő új teleppel a cég hatáskörét ismét megnagyobította.

— **A tüdővész putítása megyénkben.** A belügyminiszter most adta ki a megyénkent összeállított kimutatást, arról, hogy március hóban hányan haltak el tüdővészen. Es ime 209-el Zalamegye az első. Szóval itt pusztított legtöbbit a tüdővész. Igen szomorú, hogy nemhogy alább hagyna eme romboló betegség, hanem mindig nagyobb arányokat kezd ölteni.

— **A kormány segítsége a tapolcaiaknak.**
A vármegye főispánja sürgős feltérjesztésben kérte a kormányt, hogy a tapolcai tűzkárosultak részére gyors segítséget utalványozzon ki. Mint értesültünk, a belügyminiszter 1000 koronát küldött a beállott ayomor enyhítésére.

— **Aranymisés pap.** A zalaszentgyörgyi parochia agg plébánosa: Tiborc Lajos, f. hó 3-án ünnepelte pappá szenteltetésének ötven éves évfordulóját. Az ünnepi beszédet dr. Tóth József szombathelyi kanonok tartotta, ki meghatotann méltatta a jubilans érdemeit. Tiborc könnyes szavakkal válaszolt a az életében kiváló, nagy nap emlékére 4100 koronát adományozott különféle szent célokra.

— **Az első erdei iskola hazánkban**
Gümőkörös szülők tanköteles gyermekeinek edzése, erősítése céljából a „Tuberkulózis ellen Védekező Vasvármegyei Egyesület” egy Szombathely mellett erdőterületen (az u. n. „Bagolyvár” mögött) erdei iskolát létesített, mely egyenlőre f. é. július és augusztus hónapjaiban fog működni. Ezen intézménnyel, mely elsősorban Bezerédj István egyesületi elnök és Gerlits Sándor titkár buzgólkodásának köszönj létrejöttét, a hazai tudóvszellenes institúciók száma és változatossága egyaránt emelkedett.

— **Allamsegély Balatonfürednek.** Nemrég azzal a kérelemmel járult Balatonfüred község a kormányhoz, hogy 75.000 korona törlesztéses kölcsönüket részesítse megfelelő kedvezményben t. i. miután a szőlőművelés ideje alatt a munkásoknak a községben megfelelő lakohelyük nincs s emiatt még a legmagasabb bér mellett sem lehet kapni a szükséges számban dolgozó erőket, elhatározta a község képviselőtestülete, hogy gazdasági munkaházakat épített. Erre a célra kell a kölcsön. A vármegye támogatásával került a feltérjesztés a kormányhoz, mely — mint értesültünk — helyt adott a kérelemnek.

— **A kormányozható léghajó tragédiája**
Még élénk emlékezetünkben van az a csodás eltűnés mely a „Patrie” kormányozható léghajó megsemmisülése volt. Most meg Zeppelin gróf léghajóját emésztette meg a tűz, amikor már szépen sikerült utjának utolsó kiserészt kellett megtennie. Echterdingen mellett ugyanis egy hirtelen támadt orkán eltépte horgonyairól a léghajót, motora felrobbant és egy hosszú élet alkotása elhamvadt. Mintha csak valóság volna Schiller mondása: „Denn die Elemente hassen das Gebild der Menschenhand”. Az egész világ rész véte fordul Zeppelin vállalkozásának kudarcra felé. De a vihar mindenestre ki nem felejtendő az új kormányozható léghajó megalkotásánál.

— **Sikerült lopás.** A csáktornyai állomáson egy ügyes ember sikerült lopást viitt véghez. Pálffy Pál gróf Varasdról jött s bőrdöndjét a kapusra bízta, ki miután dolga máshol is akadt, őrizetlenül hagyta a bőrdöndöt az első osztályú váróteremben. Mikor később vizatért, már annak csak hült helyét találta úgy ő, mint a gróf. Másnap azonban a környéken megtalálták, de — üresen.

— **A szobacikusok mulatsága.** A város már rendeletben kiadta, hogy tilos a porlókendőket az utcára kirázni. Azonban a kívánt eredménye eme intézkedésnek ugyiltszik nem lett meg. Ugyanis a szobaleánykák el nem mulasztják legkedvesebb mulatságukat — a kinézetetést az utcára. Hogy azonban erre ok is legyen, hát a csendesesen ballagó sétálók közé csapkodják a porral telt rongyokat. Nagyobb ellenőrzést kérünk ez ügyben.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Műnthygy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájcs)

Sirolin

*Emeli az étvágyat és a tevélyt, megszűnteti a köhögést, váladékok, éjjeli izsádat.

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerészeknél. — Ára övegekint 4— korona.

— **Lipikről írják lapunknak a következőket:** Lipiken még egyre tart a fősaison, miután a vonatok még bőven ontják a naponta tömegesen érkező vendégeket, melyek közül azokat, kik először vannak Lipiken, bámulatba ejtik a fürdő csodás nagy arányai, az óriási park elragadó szépsége s az ott nyugdíjaztató internacionalis közönség. A vendégek száma f. hó 5-én elérte a 3740-et (pontosan lásd a fő igazgatóság által beküldött kimutatást). S Lipik közönsége évről-évre növekedik, nemesak azért, mert a beteg-k biztos gyógyulást talál, hanem Lipik mint nyaralóhely is igen exillencia: levegője kitűnő s a mi a legfőbb, ocsóbb mint bármilyen város, hát még fürdőnkél. Hogy ezen állítástomat igazoljam, csak a következőket említem: A luxus osztályban, első osztályú salón villanyvilágítással, kiszolgálással, fürdővel a salón fürdőben, fürdő ruhával, teljes angol reggelivel 4 fogásos ebéd (étlap szerint), fekete kávé, délután five ó'clock tea s két fogásos vacsorával a fürdő igazgatóság palotájának beillő hoteljében hetenkint 64, egész 120 koronába kerül, kisebb szállókban a napi ellátás 5 koronától felfelé kapni s a mint hallom ugyanez magánosoknál 3—4 korona. A vendégek szórakozásáról is bőven van gondoskodva. A fürdő kitűnő zenekara a fedett sétány pavillonjában naponta kétszer játszik, azonkívül hetenkint háromszor ad a cursalóban nagyobb zású hangversenyt. Megérkezésem napján mindjárt volt alkalom egy előkelő színvonalú hangversenyben gyönyörködni. Marшалles Mignon kisasszony zongora művésznő a hasonló kolozsvári egyetemi orvostanár ritka talentumú leánya, hozta a közönséget valószínű extásisba: sikerében osztozkodott az itteni fürdő zenekara, mely a nehéz kísérlet művésziessen oldotta meg. Közreműködött még Kaposi J. hazánkfia a Plaueni (Szászország) városi színház kiváló énekese, kit szintén lelkesen ünnepeltek.

— **A kártyás tolvaj** Weisz Jenő kereskedő segéd eljött Zalaegerszegről Nagykanizsára, hogy állást keressen. A pénze elfogyott s állást sem kapott. Hazautazásra tehát valahonnan pénzt kellett szereznie. Kiment az államásra s ott egy alvó légrádi embertől, Belics Ferentől, 58 koronát tartalmazó erszényt ellopt. Vigan bejött a városba s itt azt elkártyázta. A légrádi pasas mikor észrevette, hogy a pénzt ellopták, jelentést tett a rendőrségnél, mely Weiszt letartóztatta, aki elismerte tettét, de miután pénzt már elkártyázta, bünygi eljárást indítottak ellene.

— **Jegyzők értekezlete** A zalaegerszegi járás jegyzőit a járásbeli főszolgabíró értekezletre hívta, hogy a megyei távbeszélő hálózat kiépítése céljából mozgalmat indítsanak. A jegyzők testülete mindent elkövet — saját hatáskörében, — hogy a terv minél előbb valóra váljon.

— **Lépre került nócsaló.** Kodai Károly őrszentpéteri lakost aminap a zalaegerszegi rendőrkapitányság letartóztatta, mert bebizonyosodott róla, hogy több fővárosi lapban próbihirdetéseket tesz közzé s így bizsékeny nőket magához csal; majd miután különböző fondorlatokkal kiesikart tőlünk egy esomé pénzt, ott hagyja azokat. A rendőrség — miután Kodai csak nem rég gyakorolja ez ocsóbb kenyérkeresetet — 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Később azonban alapos gyanu okok következtében a rendőrség azt is megállapította, hogy ő valószínű leánykereskedéssel szintén nagy előszeretettel foglalkozik. Ez irányban nagy eréllyel kezdte meg a rendőrfőkapitány a nyomozást, mely valószínű hamar eredményre is vezet.

— **A posta tolvaja.** Csapó József k. márvárosi posta küldőne abban találta gyönyörűségét, hogy kikezdett postai csomagokat megdézsmálta, a levelek egy részét pedig elsikkasztotta. Megindították az eljárást ellene.

— **70 év óta a Sirup-Pagliano** mint a legjobb és legbiztosabb hashajtószer sok ezer családnál eredményesen van bevezetve. Ezen Girolamo Paglaio florenzi tanár által feltalált és 1828. óta előállított vértisztítószer csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett kép vigyattával és Girolamo Pagliano tanár névaláírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi randleltre az ország minden jobb gyógyszerüzében kaphatók.

— **Nagy tűzek.** Csak a minap adtunk számot arról a rettenetes pusztulásról, melyet Tapolea a tűz miatt szenvedett. Mult esztőtörtékön ismét négy ház hamvadt el, a tűzoltóknak csak nagy erőfeszítéssel sikerült a tüzet lokalizálniuk.

Ugyanakkor Tördemecen, Hegymagason és Balatonederiesen is több házat semmisített meg a tűz. Nem lehetetlen, hogy valami gyújtogató bandával lesz dolga a vizsgálatnak.

— **Sorsjegy lopás.** Özv. Mildi Ferencné szül. Borszéki Cecília esáktornyai lakós nyitott szerényéből egy nála albrletben lakó asszony, özv. Deák Józsefné szül. Falis Eleonóra, több sorsjegyet lopott el 120 korona értékben. Varazsra költözvén eladta azokat. A kihallgatásnál tagadta a lopást, azt említvén fel, hogy ajándéku kapta azokat. De ez nem bizonyosodott valónak. A tanuk mind ellene vallanak. Deákné már büntetve volt csalásért.

— **Sormási tűzvész okozója.** A sormási tűz előidézője: Perócs Eva 75 éves özvegy asszony. A károsultakkal távoli rokonságban és ellenséges viszonyban állott. Többször hirdette a faluban, hogy ő felgyújtja mindennket de annak kivételére senki sem gondolt. A tűz napján többek látták, hogy ügyelget a rokonai portáin. Most már a boszuálló asszony a nagykanizsai kir. ügyészség fogházában ül. A kár 14-304 korona, melynek legnagyobb része biztosítás folytán megtérül.

— **Többszörös lopás.** Meszerics Mátyás 17 éves cseléd, aki Krassovec Ottó zrinyifalvi lakosnál volt gazdaságban, gazdájától több ruhaneműt ellopt, mely után megszökött. Vándorlása közben új tehetsége nem hagyta békében s így Mikovec János felsőpusztafai lakostól, amikor aludt a koresma kertjében nyolc koronát, a koresmárostól, Söjtör Jánostól pedig több dolgot ellopt. Majd tovább barangolva sem nyugodott a rossz lélek, hanem Surdi Istvántól a pajtából vitt néhány holmit el. Sőt valószínű, hogy még több hasonló apróbb lopásokban tüntette ki magát. Ez ideig azonban más károsult még nem jelentkezett. A esáktornyai járásbírósa vette pártfogás alá a szült frátert.

— **A bazaltbánya halottja.** Jankó Géza bánya-felügyelő amint a tapolcai bazaltbányában dinamittal robbantott, egy darab kő a fejére esett s azt teljesen bezúzta. A dinamit ugyanis előbb robbant fel mint kellett volna s a felügyelőnek nem volt ideje arra, hogy messze eltávozzék onnan.

— **Csendélet Magyar-utoán.** F. hó 3-án parázs verkedést rögtönzött 3 atyafi. Tóth Péter és Kovács Gyula iparosságok régoóta fogva rossz viszonyban voltak Pfeifer György kereskedő segéddel. Alkalom azonban nem kínálkozott a kölcsönös leszámolásra. Mig végre 3-án délután a váratlan úgy hozta magával, hogy találkozott a két cinkostárs Pfeifferrel, kit úgy összeverték, hogy csaknem végzetessé vált. A megjelent orvos első segélyt nyújtott neki, mig a támadókat feljelentették.

— **Szerencsétlenség Kerkán.** Egy munkáspár kis gyermekét egy kerkei öreg asszony gondozására bizta. Az asszony amig felment a padlásra addig a gyermeket a létra aljához tette. A létra tetején azonban megcsuszott s leesett, és a jobb lábát ketté törte. A csecsemőt pedig az eldől létra agyonütötte.

— **A gyilkos fia.** Bognár János alsózsidi lakós folyton civakodott a feleségével. Volt azonban neki egy 19 éves fia, aki nagyon bántott az, hogy édes anyját az apja állandóan titlegeli. Az elmult napokban ép ilyen jelenet ismétlődött meg. De mikor a fia ezt meghallotta, berohant az udvartól s atyját saját puskájával agyonlőtte.

— **Orosz menekültek Alsólendván.** Aminap egy kis szenzációja volt Alsólendvának. Nyolc szekér orosz-zsidó vonult keresztül a városon. Illetőleg meg is pihentek ott, hol több gazdag zsidó gyűjtött számukra pénzt. A sajnálatra méltó bolyongásuk végéülja — Palesztina.

— **Amateur-fényképezőknek!** Általánosán elismert kitűnő szalon és uti fényképezeti készülékek, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképezeti cikkek Moll A* cégnél (Tuchlauben 9. cs. kir. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletag alapított 1854-ben.

Kívánatra nagy képes árjegyzék bérmentve küld a cég.

Hill - és Henneberg-selyem
 Mussolin - selyem 60 kr. tól
 Vello - feljebb, hár-
 Marquisette - montra és szám-
 mestelen.

Minta postafordultával. — Megrendelések bármely nyelven intézendők.
 an seidenfabrikt, HENNEBERG in Zürich.

Hirdetések felvételnek
 e lap kiadóhivatalában.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A differenciál és integrál-számítás elemei.** Irta Fenyves Ferenc. Kilián Frigyes egyetemi könyvkereskedő kiadványa.

Szerzőnek ez már a harmadik tudományos munkája. (Egyik francia nyelven jelent meg) Mindegyiket elismeréssel fogadták a szakkörök. Ez a mű valószággal lézagot pótol, mert a főiskólákon (a tudomány egyetemen, bányászati akadémián, műegyetemen, keresk. akadémián) eddig a növendékektől készített rendszeren hiányos jegyzetekből készültek a hallgatók. Csak aki francián, németül tudott juthatott ilyen szakmunkához. Ezért is díeséret illeti a tudósszerzőt. De különben is kiváló munka. Rövid, csak a legszükségesebb foglaltatik benne. Érdemes, hogy világosságtörekszik, az egyes tantételek ismertetése úgy csoportosítja, hogy a korábbiak a későbbiek megértéséhez megadják az alapot, amire a külföldi munkák nem voltak eddig tekintettel. Talán egyedüli hiánya (nem hibája) a műnek, hogy kevés a megvilágosító példa benne. Ajánlható nemesak a fentemlített főiskolák hallgatóinak, hanem mindazoknak, akik a matematika alsóbb tagozatával tisztában mathesis végtelen mezején tovább akarnak haladni.

(*) **Kövessy visszajön** Amint értesülünk Kövessy szántársulátával, mielőtt Pécsset a téli sáison megkezdéné, Nagykanizsára jön 20—25 előadásra. Reméljük, hogy ezuttal jobban fog nekik menni!

szabadalmazása vagy értékesítése előtt
 úgy Magyarországon, mint bármely
 külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság“

szerkesztőségéhez Budapest, VII.
 ker., Erzsébet-körut 26. szám.
 Kérje a „Szabadalmi Ujság“ ingyen
 mutatványszámát.

Találmányok

Nyílttér.

Az a rovat állt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsüvenynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatással!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztán!

Kapható áruházi kereskedésekben vagy a Singer-Lithon Salvator-forrás Vállalatnál.
• Budapest, V. Rudófrakpart 8.

Közgazdaság.

A bankkartell működése.

Hamis jelszavak alatt gyakran történnek olyan intézkedések, amelyek közelebről vizsgálva károsaknak, önzőknek bizonyulnak.

Ilyen népboldogító intézkedésnek kürtölték a budapesti pénzüzetek a bankkartell, mely állítólag a hitelviszonyok szanalása érdekében történnek, amelyekkel kapcsolatban a kereskedő, iparos világ és a gazdaközönség érdekei volnának megóva.

Hasztalan szolgált fel ellene a lapok egyrésze, hasztalan tiltakoztak ellene a vidéki pénzüzetek olyan hangon, mint akinek nyaka köré vonták a hurkot, a kartell létrejött és megegyezéseit pontokba foglalva megküldte mindazoknak a vidéki pénzüzeteknek, amelyek a kartellben levő intézetekkel összeköttetésben állottak.

Igy a kanizsai takarékpénztárak is olvashatták, hogy mit várhatnak eddigi fizletlársaiktól.

Nem sok jót. Mert bár a bevallott cél az, hogy egyöntetűen állapítsák meg a leszámítási kamatlábat, addig a pénzüzetekkel és magánosokkal követett különböző eljárás azt mutatja, hogy a hitelt igénybe vevő pénzüzetekkel mostoháiban bánik el, mint magánosokkal. Mert míg azoknak rendes folyószámla tartozását a kamaton felül 1 százalék jutalékot számítanak, ami tekintetbe véve az évnegyedes elszámolást, négy-tized százalékot tesz, addig a tárca váltóknál a megállapított kamatlábon tul jutalékot nem számítanak.

Mint hogy így majdnem egy fél százalékkal olcsóbb kölcsönt adhatnak a kartellban állók a hitelt igénylőknek, azért mi sem természetesebb, mint hogy a kereskedő és gazdavidág ott fogja ellátni hitelignyét. Ennek pedig természetes folyamánya lesz, hogy a kartell-bankok ki fogják az életet felszívó csápjaitak nyújtani a vidékre. Vagyis az eddiginél nagyobb mértékben fogják előraszítani provine városainkat fiókjaikkal, ami a kis pénzüzetek sorvadását fogja maga után vonni.

Hasztalan konferenciáztak a Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetsége gyülésén a vidéki pénzüzetek kiküldöttel, az adott helyzettel szemben egyebet nem tehetnek, minthogy a kartell-bankokat lehetőleg mellőzni fogják és hiteleket az Osztrák-Magyar Banknál merítik ki. Az erősebb közbizalomnak örvendő pénzüzetek, amilyenekkel városunk is díesekehetnek, minden baj nélkül fog megélni ilyen módon. Ahol pedig gyenge alapon állt valamely pénzüzetet egészségi viszonya, ott megásssa sirját a bankkartell.

A megállapított kamatminimum, mely érzékeny pénzbírság mellett kötelező a kartell bankokra, a következő: A bankkamatlábakon felül szövetkezetektől 1 százalék, vidéki pénzüzetektől 500 ezer K-ig 5-8-ad százalék, 800 ezerig egy fél százalék, két millióig 3-8-ad százalék, ezenfelül egy negyed százalék kamatot vesznek 3 hónapos váltóknál, ezenfelül minden 30 nap 1-8-ad százalékkal drágább. Tárca-váltóknál 60 napig 3-8-ad, 92 napig egy fél, 120 napig 5-8-ad, ezenfelül minden megkezdett 30 nap 1-8-ad százalékkal drágább. Jelzalog hiteleknel egy háromnegyed százalék a bankkamatlábon felül és egy fél százalék jutalék. Lombardüzleteknél egy százalék, egyéb papiroknál egy és fél százalék és fél százalék jutalék.

Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzalog- és Hitelbankja, melyet 300 magyar pénzüzetet alapított, szintén belépett a kartellbe, azt adván okul, hogy így a vidéki intézetek érdekeit itt képviselheti, míg a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja, melynek egyazon igazgatója van (Mándy) nem lépett be.

A közel jövő megmutatja, hogy a bankkartell országos közérdeket szolgál-e, amint ők hirdetik, vagy csak a saját érdekeiket, ahogy általában hisszük.

UJDONSÁGOK.

Győri orsz. cipészkongresszus és kiállítás.

A győri orsz. cipészkongresszus és kiállítás napjához mindinkább közeledünk. A győri előkészítő bizottság szorgos tevékenységet kifejtve készíti elő a kongresszust és a kiállítást, valamint az ezekkel kapcsolatos ünnepségek programját.

A kiállítás és kongresszuson való részvételre meghívta, illetve felkérte az előkészítő-bizottság Kossuth Ferenc kereskedelmi minis tert, Sztéryényi József államtitkárt, az Országos Iparegyesületet, a hazai összes kereskedelmi és iparkamrákat.

A vasuti kedvezményes jegyeket most küldik széjjel a kongresszuson való részvételüket bejelentett egyesületek, szakosztályok képviselőinek és egyeseknek. Tájékoztásul figyelmezteti az előkészítő bizottság az érdeklődőket, hogy vasuti kedvezményes jegyeket csak azok számára küld, kik ez iránt a bizottsághoz fordulnak.

A győri szállodások készséggel ajánlották fel részben teljesen díjmentes, részben pedig igen mérsékelt áru szobákat.

Igen szép és nagyszabású munka lesz az az album, melyet az előkészítő bizottság anyagi támogatásával az "Iparügyek" fog kiadni és amelyet Szommer Ernő dr. kamarai másodtitkárr. Kurucz József iparrestületi jegyző és Csokonai Vitéz Mihály, a "Győri Hírlap" s. szerkesztője, mint az előkészítő bizottság titkára szerkeszt.

Ezen albumot igen mérsékelt áron hozza forgalomba az előkészítő bizottság.

Győr város cipésziparosai és közönsége meleg szeretettel várja kedves vendégeit.

A szünügyi bizottság.

legutóbb tartott ülésén Kövessy Albert igazgató kérvényét tárgyalta. Javasolta, hogy f. hó 25-étől szept. végéig kapjon játék engedélyt. Ez időben sem mozi sem cirkus, sem hasonló vállalat a városban engedélyt nem kap.

Nyári mulatság.

A kath. legényegylet aug. 20-án Szt. István napján nagyobb szabású néphűnnepet rendez. Tekintve hogy a kath. legényegylei ily fajta ünnepségei mindig kellemes órákat szereznek a közönségnek, bizonyára örömmel veszi tudomásul e hirádat.

A "Zalai Közlöny" a vend gyermekeknek.

Hegedűs Elek vendvidéki lelkes tanító a Magyar Paizsban felhívást intézett, hogy a vend diákoknak adakozzanak Stampai-féle magyar imakönyveket. E felszólításra a "Zalai Közlöny" következő levelet küldött a M. P.-hoz. A M. P. tek. szerkesztőségének Zalaegerszegen. "Becses lapjuk felhívása folytán fogadják a vendvidéki gyermekek számára küldött magyar imakönyveket (6 db.) a Zalai Közlöny szerkesztősége és kiadóhivatalától. Hazafias növezzel a "Zalai Közlöny" társadalmi betilap kiadóhivatala Nagykanizsa. Erre a Magyar Paizs a köv. köszönő sorokat küldte. F. é. aug. 1-én ismert felhívásunk folytán a "Zalai Közlöny"-től 6 db. imakönyvet kapunk a vend gyermekek számára. Fogadjá Wajdits ur igaz közönetünket a hazafias ödvözzletünk kifejezését "Magyar Paizs" Zalaegerszeg.

Műhímszó iskola.

A Singer varrógép részvénytársaság helybeli fiókja Wagner Anna hímszótanító vezetésevel egy hónapos ingyenes hímszó tanfolyamot létesített az áll. elemi iskola egyik tertermében Alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy ez a tanfolyamot egyrészt milyen igazi szakavatottsággal vezeti Wagner kisasszony, másrészt, hogy mily szívesen látogatják a társadalom minden rétegeiből. Még a vidékről, sőt Fiuméből is van látogatója a tanfolyamnak. Szinte hihetetlen, hogy mily finom, gyors munka végezhető az eredeti Singer gépekel. Közönettel érdemel a Singer varrógép részvénytársaság helybeli vezetősége, aki a díjtalan tanfolyamot rendezte és Wagner Anna hímszó tanító, aki oly tapintatosan és kiváló tehetséggel vezette azt.

Az ipartestület köréből.

A nagykanizsai ipartestület előjárósága f. hó 6-án Dants Kálmán elnökle alatt ülést tartott, melyen elfogadták annak a beadványnak a szövegét melyet a kereskedelmi miniszterhez a kisiparosokra sérelmesnek talált ipartörvény tervezet módosítása tárgyában tárgyában szerkesztettek. Ugyanis a miniszter 11610/V1. a. számú felhívást intézett ily célból az ipartestületekhez. A beadvány szerinti az ipartörvény tanulmányozásánál azt az észrevételét mondja, hogy a tervezet egyes pontjai kisiparosok tönkretételét idéznék az elő. A beadvány 56 pont megváltoztatását kéri. Ezek közül fontosabb az a kívánság, hogy képesítéshez kötött ipart csak az gyakorolhat (építő mesterség kivételével) aki mint iparostanuló az illető iparágát tanulta és legalább 3 évig mint segéd működött. Aki képesítéshez kötött iparnak önálló gyakorlására jogosítva vannak, mestervizsga letételére kötelezvék. Ha az iparostanuló a középisk. 4 osztályát sikeresen elvégezte, tanonciskolába járni nem köteles. Az iparos tanulót vizsgáló bizottság képesíti segédde. Csak oly segéd alkalmazható, akinek munkakönyve van.

Harcserű cüllövés.

A helyben állomásozó m. kir. 20. konvéd gyalogezred legénysége f. évi aug. hó 14-én reggel 6 óratól kezdve Kiskanizsa, szepetneki major, Vöröshegy, Bajcsa és a Princípális kanális által határolt lőterem harcserű cüllövészet tart. A jelzett területek 6000 lépésnyi kerületben, nevezetesen a szepetneki uton, a Vöröshegy északi sarkán, továbbá a bajcsai nagy erdőben mégis Bajcsa-Kiskanizsai uton felállított a katonai jelző örök által bekerített területen ezen napon az ott tartózkodás életveszélyes.

Nyersen való evésre paratlan.

VELMA SUCHARD

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

Minden jobb tüzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

GYERMEK-
leánya- és fiú cipőink elismert
legjobb minőségűek.
Árának olcsósága — tekintettel a talpba vésett
szigorúan szabott árakra
feltűnést keltenek.
„TURUL” cipőgyár r. t. nagykanizsai
főraktára Fő-utca 12. szám
Korona szállóval szemben rendeljék meg szükségletüket.

GODDAM!
Végre egy gyorsan és bizto-
san ható tyukszemser.
Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott

TYUKSZEM-GYÜRÜI.
1 darab 20 fillér, 6 darab 1 kor., postán
20 fillér portó.
Kapható az ország minden gyógyszerárában, vala-
mint orvosság-kereskedésekben, stb.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,
orvosi tekintélyek által ajánlva, Kétség helyett állományban állva
sikerrel alkalmazható!

mindennemű bőrkütegek
ellen, természetesen illát pikkelés nélkül, állami kórházak, egyetemen
orvosságosok, ótvaz, legyűzők, lábápolók, fej- és szőrtelenítő
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a szalicilát és a
mák 40%, azaz minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-
szappanoktól lényegesen különbözik. Idővel bőrbetegségeket
sikerrel alkalmazható a kátrány-szappan helyett!

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyönyörű kátrány-szappan az arabok tisztán talanságot
előállítására, a gyermeknek valamilyen tejbetegsége ellen: több
muháttal bőrtisztító, mosó és fűző-szappan mindennapi
használatra szolgál! 0121

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
Mint kiváló lőrszappan és lőrszappan, 1884.
továbbá a.

Berger-féle borax-szappan
Kütségek, megpuhító, szőpő, szőpő és egyéb bőr-
hajok ellen.
Ára minden fajának 70 fillér használati
utalvánnyal együtt. A vásárlásnál határozottan
Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet az a
G. Hell & Comp.
cégtulajdonos minden cím-
kén.
Külsőre díszes levélrel
Becsen 1888-ban és
aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900.
Minden egyéb gyógy- és gyógy-szappan, mely Berger-féle
gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utalvánnyal
van sorolva.
Kapható minden gyógyszerárában és használati üzletben.
Nagyban: **G. Hell & Comp. Wien I., Biberstr. 8.**
Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-
ár, Budapest, Király- és Thököly- és Kotta, Kriszt-
utca, Molnár és Moser drogeriák, Koronakeres-
kedés, Királyban minden budap. stb. valamint Ma-
gyarországi összes városainak minden gyógyszer-
árában, továbbá a jobb drogeriákban és illatszer-
kereskedésekben.

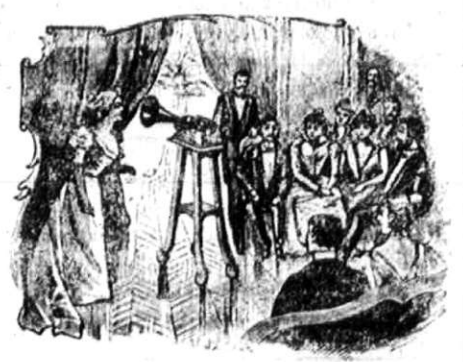
Grammophonokat

eredeti gyári árakon nagy
választékban raktáron tart

ifj. Wajdits József
Nagykanizsán.

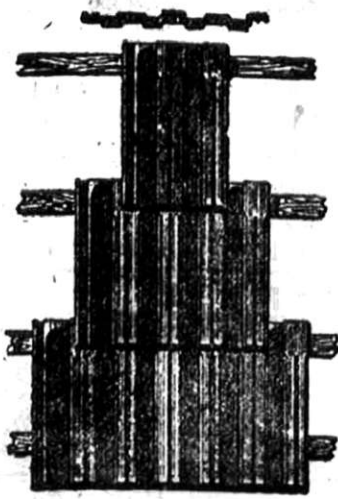
Eladás részletfizetésre is.

TÖRLESZTHETŐK
havi 3 koronás részle-
tekben. Legnagyobb vá-
laszték hanglemezekben.

Hogy mersz nekem más egyebet
hozni, mint a **kipróbált**
„OTTOMÁN” - carettapapírt vagy hüveyt!

Nagyikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserep
272. sz. im.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
a szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864 Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a os. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMANYOK: Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserepek. Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserep
263. szám.

A legjobb kutya-kalacs volt és marad a
Fattinger-féle kutya-Kalács,

mely az összes e fajta tápszerek közül a legjobb
összetételű és táperejű. — 50 kg. 23 K., 5 kg.
bérmentve 3 20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. — 50 kg. 26 K., 5 kg.
bérmentve 3 50 K.

Árjegyzéket bérmentve küld:

**Fattinger's Patent Hundekuchen und
Geflügelfutterfabrik, Wiener-Neustadt.**

250-nél több első díj. A Fattinger-féle tápszer
állatorvosi ellenőrzés mellett készül.

ÉKSZERGYÁR.

Villamos územre berendezett
arany-, ezüst- és ékszeráru-műterem
Különleges készítmények:
ékszeráruk és jegygyűrűk.
Új foglalatokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk
Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerégszékünkön (Városháza áttellenében).

Szép keblek

két hónap alatt a

Pilules Orientales

által az egyedüliek melyek a kebleket fejlesztik, erősítik, helyreállítják és a női kebelnek pompás teltséget kölcsönöznek, az egészségre káros hatás nélkül. Jótállva, arzén-kum mentes. Orvosi hírességektől elismervé. Teljes discretió. Doboza használati utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.

J. Ratió gyógyszerár Párizs.
Raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest
Király-utca 12.

Szélhajtó göröscsillapító HODONY cseppek

Már 1844 óta

bevált háziszser, mely az étvágyat elő-
idézi, s az emésztést fokozza.

Ara üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánvétellel
2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem
küldetik. —

Megrendelés

**Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich**

Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schlicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeseltetik.

Lampionok vagy választékban kaphatók
Hj Wajdits József könyv- és papírkereskedésében Nagykanizsán.

LIPIK Szlavóniában

Vasút, posta-
távirda álmás

ELSÓRANGU FÜRDŐHELY

Egyetlen jódmentes alkalikus hévíz (84° C.) Európá-
ban. Páratlan gyógyhatású a tápcsatorna és a vizelet
utak összes hurutos megbetegedései, húgysavas ártalmát,
köszvény, cauz és ischias, görvél-, angolkor és az összes
vérbetegségek ellen.

Ivókura. Hévízes fürdők.
Vizgyógyintézet. Inhalatórium.
A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.
Kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál
A fürdőigazgatóság.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

Alapítási év
1832.

Ajánlja jól berendezett könyvnyomdát

mindennemű nyomdai munkák
disztes és izléses elkészítésére
jutányos árak mellett.

Névjegyek, körlevelek, meghívók,
eljegyzési- és esketési-kártyák stb.
mindig a legújabb divat szerint
készíttetnek el.

Diszítések
lampionok.

Sertésvész elleni szer. „Floriol“

M. kir. szabadalom.

Antiszeptikus, az állat szervezetét a járványos kórokkal szemben immunissá tevő s annak fejlődését és gyarapodását előmozdító koncentrált növényi kivonat.

EGY PALACK ÁRA használati utasítással 1 kor. 60 fill.

Főraktár:

KARCSMAROFF A. drogeria és gyógyáru
üzletében.
Budapest, Rákóczi-ut 50.

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Káliyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 49.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorfér, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, s A. Moll felirata ónozzal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kössvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 80 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappant a bőr oxszertő ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ara darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítődnek.
A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas vizek királya.

a mohai **ÁGNES** -Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve Kittenő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyítóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgy- szervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vese-bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha máj-bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másféltrezenél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szén-savval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Kedvelt borviz.

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: **FLEISCHHACKER IGNÁCZ** urnál
Nagykanizsán. — Telefon 161.

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknél 1 évre 6 korona, fél évre 3 korona.

Felolvas szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó.
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

Hazatérés.

Az idei nyár nem nagyon kedvezett a fürdőzésnek. Az esőtlen hetek mellett is elég hűvös és szeles volt a július. Most augusztusban pedig országszerte olyan viharszerű szél dühöngött, hogy mindenhol sietve menekültek a fürdőzők, bosszúságára önmaguknak és vendéglátóknak. Mäskülönb is visszafejlődés volt észlelhető a fürdői statisztikában. Amint annakelötte bizonyos sajnálkozás, sőt lenézés volt osztályrésze annak a szerencsétlen polgári családnak, akinek a sors nem adott módot, hogy „nyaralni” menjen, ugy ma ellenkezöleg önértéssel hirdeti, hogy hál istennek nem volt rá szüksége.

Igaz is. Nem okvetlen szükséges. hogy valaki előbb összecsipesse magát a berényi szunyogokkal és tele szórassa magát homokkal a berényi csordától, hogy aztán a Balaton hullámai csökolgassák patyolat keblöket.

Elavult kérdés már az is, hogy hány-szor fürdött, nem okvetlen szükséges, hogy az ember egy hónapban harmincszor áztassa meg a bőrét. Ha egész éven át vigyáz a test tisztaságára, edzésére, több haszonnal jár és olcsóbban jut hozzá.

Aki teheti, ma már nem is arra használja szabadságát, meg pénzét, hogy az itthoni por helyett egy hónapig más vidéknek a porát nyelje, de arra se, hogy az itthoni kényelmes lakását földes szobai heringtanyával cserélje fel, hanem felül a gőzösre, utazik ide-oda, lepillant a nyugati civilizáció műhelyébe és testben lélekben megizmosulva tér haza a kedves otthonba.

Oda, ahova foglalkozásunknál fogva gyökeret vert lábunk, atól embertársainkkal együtt és ellene küzdünk becsületes eszközökkel. Meg is népesült már városunk eléggé. Hü képét adják ennek a kaszinók, kávéházak, meg a korzó. Más nem? Hát még mi? Talán a templom? Ott nem igen venni észre a változást, mert egy része most is kong, más része meg mindig tele van. Tessék eltalálni, hogy melyik milyen.

Vagy még hol lehetne észrevenni a hazatérést? Színházunk még nem kezdte meg másodvirágzását. Muzeumunk, nyilvános könyvtárunk, állandó iparkialításunk nincs, ahol találkoznának a hazatértek.

Majd téli esteken a zsurokon fog érvényesülni a szerzett nyugati civilizáció. Résszint a szellemes, tapasztalást igénylő beszélgetésben, részint a kifogástalan terítésben, találásban, felszolgálásban.

A finom izlésű toleltekben, talán egyöb-ben is. De vajjon a városnak van-e ezekből a drága és dús tapasztalatokból közhaszna? Azt hisszük, erre a kérdésre általános „nem” volna a felelet.

Mert nálunk egyáltalán semmiféle intézmény se mutatja, hogy a mi képviselőink közt annyi világlátott ember van. Semmiféle alkotás se igazolja, hogy be akarják ezt a kedves otthont iktatni a haladó városok lajstromába. A mi adóink, a mi áldozatunk a városházi kezelésen, közbiztonságon és utca-rendezésben merült ki.

Nincs itt egyetlen pont, amely az idegeneknek lekötne figyelmét. Nincs egyetlen alkotás, amely azt mutatná, hogy a fent em-

lített szükségletoken kívül másra is vágyódnék a város közönsége.

Mintha mi volnánk az a szilárd pont, amely körül a világ forog, de mi változatlanul maradunk egy helyben.

Hazatérő és hazatért városatyák! Ha lelketek gyönyörűséget talált az idegennek egynemely olyan alkotásában, amely városunkban is meghonosítható volna, álljatok a cselekvés mezejére és valósítsatok meg belöle egy parányit. Szólítsatok sorompóba a szellem munkásait, hívjátok áldozatra a polgárok fillereit. Nem fog hiányozni egyik se, hogy már egyszer ez a város is ismerhessen már érzést, mint a pirulás szégyenerzetét.

Béke.

A török ha ismerősével találkozik, Salem aleikun-nal köszönti. Ha utazásáról hazatér, egész családja ezekkel a szókkal fogadja. Az arab, zsidó mind a békét foglalja áldásába, mert már ösidökben sejtette és folyton tapasztalta, hogy az emberiség boldogsága a béke. A Megváltó is azt mondta: Dicsőség az Urnak a magasban és békesség az embernek itt a földön. Béke az ember szívében, béke a családban, béke a hazában és az egész emberiségben: ez a melegágya az emberi haladásnak, a felebaráti szeretetnek, a boldogságnak. Ami ezzel ellenkezöleg dúl közöttünk: az egyenetlenség a háboru, nem áldás, de átka a civilizációnak, melynek fergetegei ha lezajlottak, mint a szép verőfényes napot ugy köszöntik a népmilliók az áldás forrását, a békét.

És mégis évezredek történetei egyébről sem beszélnek mint a népöldölő harcokól. A költök

Piros holnapok.

Irtá: SZÉOSEN JÓZSEF.

I.

Mi jármot hordók s álmodók:
Bolondos, büszke Hamlet-lelkek,
Kik eltűrnék a vasigát,
Mig álmaink fosztanak, tűnnek.

Mindent a holnaptól várunk.
Ha tép a sors, gúnyol az élet:
Melegsünk piros holnapoknál.
Mig fagyott lelkünk fel nem enged...

II.

Kivágyott a kalászos mezökre.
Hogy álmat szöjjön szabad ég alatt:
Magyar puszták végtelen földjére,
Hol gondtalanul, vígan dalolhat.
De a sorsa városhöz kötötte:
Egy ódon cifra kóházban lakott:
És ha álma fölcillant előtte:
Csak keserűen, búsan kacagott...

Nagy Boldogasszony.

Augusztusi verőfényes napsugár özöne ödvözlö Nagy Boldogasszony hajnalhasadtát.

A harangok megkondulnak, átható zúgásnak a templom falai közé szölitják a jámbor asszonyokat, kik alázatos lélekkel vezekelnek elkövetett bűneikért. Szegény, boldog hívök. Az ő imájuk zengése tölté be a templomot, mig künn, távol a templomtól az élet színpadán, a küzdötéren ma is oly elköseredett harcot vívnak az ellenfelek, mint régen, régen a Máriás lobogó alatt küzdö fanatikus hősök...

Áhitatos hívök esdekelnek a Boldogasszonyhoz, kinek első királyunk a szent koronával oltalmába ajánlotta Magyarországot, hogy védelmezze meg a magyar népet elleneinek bosszuálló jármától s szeresse, oltalmazza a Kárpátok völgyében lakó magyar nemzetet.

S a Boldogasszony képét felvarrták a lobogókra s csaták zajában szent lelkesedéssel követték a zászlót. Ott véreztek el alatta, szent hév, lelkesedés mellett. Csaták zajában a szent zászló lelkesítette öket s mentek, rohantak előre, hol a zászlót vad hévtől felizgatott hősök védték az ellenség bosszus haragjától.

Vad ellen s hü, magyar vére folyt a szent zászló nyomában!!

Igy volt ez hosszú évszázadok viharos évein keresztül. A Boldogasszony képe vezette a magyart elleneivel való küzdelmeiben. De jött a viszály. Testvér testvér ellen, magyar magyar ellen vonult fel a szent zászlóval, önvéreinek romlására. Lassanként a szent zászló kezdé elveszteni lelkesítő erejét. Csak később, a vallásküzdelmek s szabadságharcok alatt lett a zászló a régi. Fanatikus hévvel rohant a katolikus magyarság a Máriás zászló alatt az alkotmányért, szabadságért küzdö protestáns szabadsághősök ellen. Ezekben a küzdelmekben már nincs Magyarország!! A Tisza mellék s Erdély a szabadsághősök hazája, nyugat pedig a katolikus Habsburgok népe, kik a szent zászlót viszik a szabadságáért, alkotmányáért küzdö hősies testvér nép ellen.

Szívzsomorító, keserü napok voltak! Magyarország feldarabolva, testvér önvérei ellen köszönni kardját s a Boldogasszony nevével ajkán megy, rohan a szabadságharcosokat elnyomni.

Szemben áll egymással az ősi Máriás zászló s a szabadság lobogója!

Csak amidön II. Ráköcy Ferenc kibontja zászlóit, látjuk ismét Mária képét a szabadságharcosok soraiban. De ekkor a szabadsághősök Máriás zászlója küzd a Habsburg-hü nyugati magyarsággal.

dalainak legszebbike a legnagyobb hőst, a leghatalmasabb emberpusztítót dicsőíti. A legpuhább karok őt ölelték, a legedesebb csók neki termett és még a buta nép, melynek vére mint a baromé, ontatott ez ádáz tusákban, annak emlékezetét örökítette meg legjobban.

A Megváltó szavait kezdetben annyira helyesen magyarázták az első század keresztényei, hogy a romai császárok minden büntetése mellett sem fogtak fegyvert testvérek ellen. De most már közel két ezer éve, hogy eltért a kereszténység a Mester igéitől. Hisz éppen a kereszténység érdekeiért vívták a leg hosszabb és legvéresebb harcokat. A kereszties háborúk 200 évig vitték vágóhídra az ember anyagot; a 30 éves háború Németország legvirágzóbb községeit tette néptelenné. Napoleonnak egyetlen orosz hadjárata félmillió francia lelket törött ki az élők sorából. Nem is emlitem a 19. század első felében Európán végigságuldott szabadságharcok véres viharát.

Pusztulás, nyomor, könny és sóhaj, keserűség és gyászfátyol és minden emberi haladás megakadása jelzi e korokat.

De fordul az idő. A nagy emberi elmék látják, hogy Pallas Athene olajága áldásosabb az emberiségre, mint Poseidon hófehér harci paripája. Sok ezredévnek balhiedelmét, nevelését az egész emberiség felfogását akarják megszüntetni a békemozgalmakkal. Hogy ez minő óriási akadályokba ütközik, és hogy mily lassan haladhatnak kiderült cél felé, azt éppen a békeapostolok tudják legjobban.

Most Londonban ült össze a XVII. nemzetközi béke kongresszus, melyen legnagyobb érdeklődést lord George angol pénzügyminiszter beszéde keltette.

Beszédét azon kezdte, hogy csak nehezen tudott magának az eljövetele időt szakítani, mert a főrendiházban most tárgyalják az aggkorbiztosításról szóló törvényt, és akadnak, akik azt a pár garast is meg akarják vonni az öregektől, hogy annál több maradjon a fegyverkezésre.

— Az én elvem — mondotta a miniszter, — hogy költünk minél kevesebbet szenvedések felidézésére és sokkal többet a szenvedések enyhítésére. Szinte hihetetlen, hogy ebben az országban még gyűléseket lehessen tartani avégből, hogy tiltakozzanak évi négyszázmillió font sterling kiadása ellen, amely összeg csak arra való, hogy más nemzetet elpusztítsanak vele. A nemzetek közötti egyenlenségek kilenczederése abból eredt, hogy egyik a másiknak motívumait nem értette meg. És mert egyik félt a másiktól, belelovaltuk magunkat abba a helyzetbe, amelynek felidézésétől tulajdonképpen tartottunk. Hiszen van számtalan egyéb dolog, ami ellen

Elszomorító! . . .

Igy pusztult, hanyatlott a magyarság s nem csak külső ellenségek, de önmaga is siettetete romlását előidézni.

S bekövetkeztek a szomorú napok!! A tárogatók harcias hangját már nem halljuk. Nagymajtényi sikon leáldozik a szabadság csillaga s elvérzik a kuruc.

Sír a magyar, siratja szabadságát . . .

* * *

Felhangzik a fájó, keserű sóhaj:

„Boldogasszony anyánk.
Régi nagy Patronánk!
Nagy inségben levén,
Igy szólit meg hazánk:

Magyarországról, romlott hazánkról

Ne feledkezzél meg
Szegény magyarokról!!“

Az itt-ott elrejtett tárogató bus hangjával siratja a szabadságot . . . Csillagos, holdvilágos éjszakákon galambósz kuruc könnyes szemekkel meséli unokáinak a szabadsághősök isteni küzdelmeit. Így várja a kuruc a jövőt, nem feledve a multat, keseregve a jelenben

harcolhatunk a saját hazánkban. Itt van például a mértéktelenség és a szociális bajoknak egész serege. Nem elég nagy a halál aratása? Szükséges, hogy még négyszázmillió fontot adjunk ki a fokozására? A középkorban, amikor a kereszties hadjáratok megindultak, a fejedelmek a nagy cél érdekében minden ellenségeskedésről letek. Ma sokkal nemesebb ügyért vivhatnak kereszties háborút. Tegyük félre tehát a gyanakvást, a megszólást, az egyenletlenséget és egyesüljünk egy nagy egésszé, hogy megmenthessük az emberek millióit a nyomortól, szenvedéstől és kétségbeeséstől!

A jövő évi kongresszust Stockholmban tartják. Hogy még hány nagyhatású beszéd hangzik el, míg a fegyverből ekét kovácsoznak, kitudná azt megmondani. De eljön. Akkor harsog fel a legtisztább lelkekből: Dicsőség Istennek a magasban és béke az embernek ide lenn a földön.

Problémák.

Irja KARDOS ZOLTÁN.

— Kedves bácsi — szól hozzám ismert unokacsém — az egészségtől nem lesz semmi! Már a gyűrűt is visszaadtuk annak a csunya Pártosnak, mert nem veszi ám el a Terkánkat. Terka nem menyasszony és annyit sir, de annyit sir . . . Én mégsem sirnék egy nyomorult völgyeny miatt, hisz olyan még száz is akad, talán még lump is! A mama is mondta, hogy ne sirjon, mert az egy gazember, ki csak pénzért vette volna el, mert hisz mihelyt megtudta, hogy nincs pénze, otthagya. Hát mondja bácsi, nincs igaz a mamának?

— Lurkó — felelém — anyádnak mindig és feltétlenül igaza van s neked nem szabad abban kételkedned. S különben is jobb lenne, ha nem tartanád magadat oly kismekkorának és nem ütnéd mindenbe az orrocskádát.

Zöldeketű Ferenc csém egy kissé durcásan távozott, adva a méltatlanul megbántott szomorúságát.

De hát valóban olyan gazember ez a Pártos Géza, ki otthagya menyasszonyát azért, mert tizezer koronát ígérték neki és csak öt volt. Az általános baj, hogy minden többnek akar látszani, mint ami tényleg többet mutat, mint amennyivel tényleg bír.

Itt is kérem Terka szülői is többet mutattak, de Pártos is. Azok nagyobb vagyont, ez nagyobb szerelmet. No, hát melyik járt el helytelenül?

Terus mamája általában azzal meentegetheti magát, hogy csaknem általános társadalmi a szegényebek közt többet mondani, mint amennyi tényleg a

leány hozományára lesz. Ebben tehát nem az egyedüli bűnös. De vajjon általában előnyös lehet-e az igazság hamis feltárása? Igaz, hogy néha görbe uton előbb ér némelyik célhoz, de általában az egyenes, a becsületes uton haladóké a jövő. A Gyurkovics-féle leányok nem mindig mennek oly szerencsésen férjhez, amint azt Herczegh Ferenc megírta, hanem bizony vagy engednek igényeikből, vagy beérik a késői leányság keserűségével. Igaz, hogy az újabb időben különösen tapasztalt körülmény, hogy a leányok nem mennek mind 18—20 éves korukban férjhez, sőt nagyon ritkán, ami éppen nem esodálódó. Műveltségük, amelyre különösen felső leánykorukban tesznek szert, nem engedi, hogy kevésbé intelligens embernek legyenek feleségeik. Amint Levasseur említé, a korabeli francia állapotokról: sürgetjük a nőnevelést, de a műveltebb nő már nem megy férjhez egy közönségebb iparoshoz, vagy kereskedőhöz. Mindenki diplomás embert keres. Ezek a leányok a legrosszabbul járnak, mert míg egyrészt a közönségebb iparos nem is mer feléjük közeledni, másrészt azok ezzel éppen nem törődnek. A tapasztalt mamák persze korán igyekeznek őket a sávár valóra figyelmeztetni, de ez rendszerint hiábavaló dolog. Hiábavaló pedig azért, mert az ily leányok nem hiszik, hogy ők oly emberek oldalán, kik náluk esekélyebb műveltséggel bírnak, boldogok lehetnének. Nem biznak abban, hogy az okos asszony egészen elgyurbatja a férjét, ami egyébként nem a legkellemebb hivatás és különben is csak ritkán sikertül.

A nagyvárosi leány, ha szegény is, de rendszerint jó nevelést és sokszor a legjobb társaságban fordul meg, mert a kasztok kereteit az ismeretlenség miatt fentartani nem lehet. Érthetőleg nem azért nincsenek a kasztok úgy kifejlődve, mint a vidéki kisebb városokban általános, mert ott az emberek nemesebben gondolkoznak, hanem mert nem ismerhetik a családi, különösen a vagyoni körülményeket. Az a leány tehát, kinek mérnök, ügyvéd, vagy általában intelligensebb ember csapja a szelet, arra ébred, hogy mihelyt ez megtudja, hogy az elveendő lányának nincsen vagy kevés a hozományára, elpárolog, mint a kámfur.

De hát vajjon pusztá pénzvágy ez, vagy tán egyéb körülmény is közreműködik arra nézve, hogy a férfinép oly fontosnak tartja a hozományt?

Valóban fontos tényező ez, különösen azokra nézve, akiknek arra igazán szükségük van. Mert hát van-e valakinek nagyobb szüksége pénzre, mint annak, akinek nincs?! A nőnek eltartása a férj társadalmi és vagyoni állásához képest nem esekély áldozatot követel a mai fényűző világban. A születendő gyermekek neveléséhez és majdan kihazasításához szintén méltányos, hogy a nő i hozzájáruljon. De ne is menjünk ilyen messze, hanem nézzük csak, mi lesz egy olyan kereskedősegéddel, iparossal, ki pénz nélkül vezető oltárhoz menyasszonyát. Kivételektől eltekintve — nem lévén kezdő tőkéje — teljes életében nyomorog. A kereskedő még nem annyira, mint az iparos, ki arra van ezáltal kárhoztatva, hogy örökösen segéd legyen, mert havi maximális 100—120 koruna fizetésből nem képes takarítani, sőt emberségesen megélni sem. A kereskedő is, ha még olyan életrevaló is, pénz nélkül csak — legfeljebb — máról-holnapra vásárló kicsiny szatócs lehet.

A vagyoni formulációja természetesen már meg nem okolható. Hogy az, kinek van 60 ezer forintja, miért nem vehet el egy szegény leányt, ki neki egyébként tökéletesen megfelel, csak alacsony életfilozófiáját mutatja ki. Mert hát az, hogy életem egész folyamán — eklatáns példát használva — egész csirke helyett ebédemre csupán felet tálahtanak fel, teljesen mindegy, talán a féllal is jóllakom, amivel pedig jól lehet lakni.

Természetesen azonban vannak helyzetek, mi-

kor nem szabad semmiféle körülményt latolgatni s ez az, ha a férfi egy nőnek ha nem is szóval, de évekig tartó udvarlással mintegy szavát adta. Mondom kérem, nem éppen csak szóval; mert ha valaki oly körülmények közt van, hogy 2—3 éven belül állandóan egy leánynak adja a szépet, ahhoz a lányhoz más közeledni nem fog s így amarra hallgatagul kötelességek háramlanak.

Abban az esetben pedig, midőn a férfi a leányt csupán azért hagyja ott, mert annak szeretetére tán nem méltó, szülei az ígért hozományát kevesebbet adnak, határozottan inkorrekt jár el, mert míg egy oldalról arról tesz tanuságot, hogy szerelme nem őszinte (amit egyébként jobb, ha nyíltan bevall és odébb áll), másrészt nem veszi tekintetbe, hogy ő a leányt veszi el, nem a szüleit. Az ilyen férfi igazán nem számol azzal, hogy gyakran egy teljesen ártatlan, fiatal leányszív idealizmusának lett könyörtelen sírásója.

MEGFIGYELÉSEK.

Asszonyok.

(Török sufragettek. — Belga leányvásár. — Ebéd a korzón).

A pár napos alkotmányos török birodalomból érdekes hírt hozott a táviró: mozgolódnak a török sufragettek. Az évszázadokon át hálószobákba dugott fátyolos török asszonyok részt akarnak venni az új alkotmányos küzdelemben. Szavazati jogot követel a török asszonyok új, kis szektája. Én azt hiszem, hogy nem lehetetlen, hogy előbb kivívják, mint magyar kollegáik. Merész állítás egy kissé, de meglehet. Az ozmán nők ily nagy evolúciója hatalmas látóhatárát nyitja meg a gondolkodó előtt a törökországi viszonyoknak. Izzhat, loboghat ott minden olyanira, hogy mi, nyárspolgárai egy lehiggult kornak, elképzelni sem tudjuk azt kellőképpen. A tetteket tettek követik. Egyik merész lépés követi a másikat. Törökországban megindult a lavina. . . . Az asszonyok letépték a sládjert, az új-törökök összetörték a rabbiincseket. A néplelekből felszakadtak az évszázados, vajudó belső energiák. Törökországban forrong minden. Az általános lelkesedés átcsapott az asszonyok táborába is, a hölgyek egy része szavazati jogot követel és ha az asszonyok egyszer valamit nagyon lelkesedve akarnak. . . . Végre is, a hangulat izzik Törökországban, a felszabadult mohamedán rabszolganó-sufragettek könnyen megcsufolhatják a cammogó, vénebb, nyugotias Európát.

*

Belgiumban sok volt a vén leány, illetőleg kevés volt a nősülő férfi. Gondoltak erre a belga aggszűzek egyet és szövetkezve egymásközt, évi országos vásárt rendeztek. Azonban, hogy a leghíresebb pénzzseni is elszégyelje magát a nemes belga dámák nem csecsebecsüket és másfajta több-kevesebb hasznú ingóságok gazdasági forgalmát közvetítették, hanem horribile dictu — önmagukat. Érthetőbben: országos leányvásárokat rendeztek, ahol az arra alkalmas férfi választhatott magának megfelelő becsértékkel bíró asszonyt. A vásárookra az egész országból összesereglettek az eladó leányok és vevő férfiak és dáridó, tánc és különféle céciók között szerették, választották és vásárolták meg a portékát, illetőleg szívuk-hölgyét. És

a belga leányvásár felett érdekes korjelenség. Hasábokat, könyveket lehet írni a tanulásából. Nemzetgazdasági, kortörténelmi, erkölcsi, társadalmi és bölcséleti szempontokból lehetne megírni. A huszadik századot minden jellemző vonásában pompásan bele lehetne illeszteni a keretbe. Feltűnő a sorvadó portugál hölgyek intenciója, amelylyel ezeket a vásárokat összehozzák. A mesterséges férjfogás korjelenség! A vásár hatása lehet különböző eredményű. Az emigrációkötött házasság lehet rossz, szerencsétlen végű, de mindkét fél szempontjából legalább külsőleg felette előnyösnek látszik. Egy csomó ifju odaáll egy csapat ismeretlen hölgy elé. Végignéznek kölcsönösen egymáson, a szemük összevillan, egymáshoz lepnek. . . . alkuba boosátkoznak. . . . és ha az üzlet összevág, ha a hozomány elég a belga gentlmannak, és ha a leánynak nemcsak a szeme és arca szép, hanem a hangja, szava, látszólag a lelke is, akkor az üzlet perfekt, kész a gseft! — Csunya egy kissé, de igaz! És mivel nekem az igazság mindig szépnek tetszik, én ebben a belga leányvásárban annyi okosságot, annyi őszinteséget és annyi találó vonást látok, hogy kedvem lenne azt mondani: „Rendezzünk mi is!” — Természetesen a magyar éghajlathoz alkalmazva úgy, „hogy a hozományt előre ki kell guberálni!”

*

Minálunk is hódít az új szellem. Nemesak szombaton és vasárnap, hétköznapon is van már délben leánykorzó. Eppen akkor, amikor a konyhákban főzni kellene, vagy legalább is kuktálkodni. A közös konyhák és minden egyebek ellenére is, még a legkulturább ember előtt is gyomor kell, hogy szent legyen. (Ezt semmiféle természettudományos doktrínákkal, ha éhes az ember, nem lehet kimagyarázni). Miután pedig a gyomor még a kultur-lényeknek is ennyire fontos, még fontosabbak e szempontból a gyomrot tápláló különböző etelfélék, mint közönségesen, mondjuk a — koszt. Ebből azután eleve megérthetjük azt is, hogy az u. n. főzés fogalmának mi szerepe van a fentiekkal, összefüggés tekintetében. Röviden: Milyen lehetne a társadalmat, sőt a társadalmakat fentartó koszt, ha az említett hölgyek sétálás helyett délben a konyhában főznének? Ezt a kifordított körkérdést bátorodik feltenni a készülendő gyomorhajós völegényjelölteknek; illő tisztelettel

(— ir)

Okos ember ha jóllakott, elteszi a maradékot. Bolond ember eldobja.

Gyönyörű szép erény a szegénység, különösen, ha másoknak ajánljuk.

A pénz már sok embernek elvette az eszét, de még egyiknek sem adott.

HETI HIRADÓ

A király születésnapja.

Aug. 18.

Méz uralkodóknak is ritkán jut osztályrészül az a tisztelet, mely ugyszólván az egész világon megnyilatkozik dicsőségesen uralkodó I. Ferenc József apostoli királyunk iránt, valahányszor erre alkalom kínálkozik.

Történik pedig ez Ő Felségének tiszteletet parancsoló kora, rendíthetetlen alkotmányos érzelte és népei iránt tanusított humánus érzület miatt.

Mintegy legendás partriarka, úgy magasodik ki ősz egyénisége az európai uralkodók közül, akiknek többször kifejezett tisztelete, népének meg nem fogyatkozott szeretete aranyozza meg a 78 éves magyar király életét.

Amint pályája elején a költőkirály írta, úgy mondjuk most is még:

Lelje népe boldogságán
Óromét;
Hír, szerenese koszoruzza
Szent fejét.

A szent-Ferenc rendű papok templomában Ő Felsége születésnapján, délelőtt 9 órakor ünnepi mise lesz, melyre a polgári és katonai hatóságok meg vannak hívva. — A helybeli izraelita templomban a király születése napjának évfordulója alkalmából délelőtt 11 órakor ünnepélyes, hálaadó isteni tisztelet lesz. Mit is, minden külön értesítés helyett ez uton hoz közudomásra a nagykanizsai izr. hitközség előljárósága.

Aug. 20.

Oh! nagyon gazdag a magyar történelem dátumokban. Egyikhez sőtét, a másikhoz ragyogó fényes emlékek fűződnek. Több mint 900 esztendeje, hogy Szent István királyunk apostoli buzgalma ledöntötte az erdőben felállított daltól zengő oltárait pogány őseinknek. Mintha szívet tépte volna ki daliás alattvalóinak. Kupa vezér nem is nyugodott bele, hogy az ősz vallását kereszténység váltsa fel, de a kereszt leverte a pogány lázadókat. A bölcsőbbek meg belátták, hogy csak az az út vezet a magyar boldoguláshoz, melyet Géza, és szent fia István király kijelölt nemzetének. Áldott azért emléke a szent királynak mindörökké.

— Személyi hírek. Szekeres József dr. kórházi főorvos szabadságából hazatért és hivatalát már átvette. — Szabó Zsigmond dr., kórházi másod-orvos négyheti szabadságát megkezdte. Szabadság idejében Romániát, Bulgáriát és Törökországot fogja beutazni.

— Zalaegerszegi iparfelügyelő. A kereskedelmi miniszter a Zalamegyében Zalaegerszeg székhellyel létesített új iparfelügyelői kerületbe Braun Istvánt nevezte ki iparfelügyelőnek.

— Fél századig pap. Engelsmann J. zalaegerszegi izr. főrabbi ez évben tölti be egyházi szolgálatának 50. évét. Ennek méltó megünneplésére a hitközség nagy ünnepséget rendez a jövő hónapban. Az ősz papot minden felekezeti belső legnagyobb tisztelettel veszi körül s így az ünneplésben az egész város társadalmi részt vesz.

szabadalmazása vagy értékesítése előtt
ugy Magyarországon, mint bármely
külföldi államban, forduljon a

Találmányok

„Szabadalmi Ujság“
szerkesztőségéhez Budapest, VII.
ker., Erzsébet-körút 26. szám.
Kérje a „Szabadalmi Ujság“ ingyen
mutatványszámát.

— **Telep orvos.** A szombathelyi gyermekmenhely igazgatósága dr Schwarc Károly nagykanizsai gyakorló orvost a Nagykanizsán elhelyezett gyermekek ellenőrzésével megbízta és telep orvosi minőségbe kinevezte.

— **A Balatoni Szövetség felirata.** A keszthelyi áll. tisztviselők érdekében a Balatoni Szövetség egy feliratot intézett Wekerle Sándor miniszterelnökhöz, hogy Keszthelyt a lakbérosztályok megállapításánál, mint fővárost, a II. lakbér-osztályba sorozza. Megemlíti a felirat, hogy Keszthelyen, ahol aránylag sok tisztviselő van, oly drágák a lakások, mint bármely nagy városban. Természetesen ez azért van, mert a gazdag fürdőzők alku nélkül fizetnek a nyári hónapokban a lakásokért annyit, mennyit egy tisztviselő egész évre is alig tud. A Balatoni Szövetség felirata elképzelhető jó hatást idézett elő a keszthelyi áll. tisztviselők körében.

— **A királyváró Veszprém.** Veszprémben nagyban készülnek a király fogadására. A város ez alkalomra több új intézményt létesített. Színház, fürdő épült és a püspöki rezidenciában már intézkedtek a király lakosztályainak berendezésére. Ferenc Ferdinánd trónörökös Hajmáskéren fog lakni. A közös hadügyminiszter a főispáni palotában, a katonai méltóságok és a külföldi attasék a Korona Szállóban lesznek elszállásolva. Frigyes főherceg Hunkár Dénes főispán vendége lesz. A veszprémi állomáson a Máv. igazgatósága állíttatja fel a király fogadására szolgáló sátrát. Odább a díszített útvonal elején a vármegyei diadalkapu. A város középpontján lesz Veszprém város diszkapuja. A püspöki rezidencia előtt a királyt Hornig báró püspök fogadja a káptalan tagjaival.

— **Posta-értékcikkek kiadása.** A múlt hó 15-től kezdve a postaértékcikket és frankójegyeket, illetve hirlapjegyeket a fennálló szabályok értelmében a posta- és táviradivatal főpénztárát kezelő tisztviselők közvetlenül szolgáltatják ki és pedig minden kedden, csütörtökön és szombaton d. e. 9 órától 11 óráig az utalványos szobában.

— **Meghívó.** A nagykanizsai Kath. Legényegylet saját házalpja javára 1908. évi augusztus hó 20-án, Szent-István napián a Polgári Egylet nagytermében zártkörű, jótékony célú táncestélyt rendez. Belépő-díj: személyjegy 1 K, családjegy 2 K 50 f. Felfűzetések tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **A katonaság köréből.** A helyben állomásozó 48. gyalogezred folyó hó 11-én Rohonera indult, hogy résztvegyen az ott tartandó nagy gyakorlatokon.

— **Vasard—Teplie** fürdőhelyen, amint az igazgatóság jelenti, 4693 vendég keresett ez évben gyógyulást és üdülést. A legutóbbi kimutatásban ott látjuk kanizsáról Maximovits Lujza, Rafaelellé, Weiss Julia urné neveit és Erdős Lajos ur nevet.

— **Időjárás.** A kánikula nagyon mostohán szolgál melegével. Nemcsak hogy napokig tartó esőzés, nagy hőcsökkenéssel busítja a fürdőhelyek vendéglőseit, hanem olyan országra szóló pusztító viharok dúltak végig az egyes vidékeket, amilyenre azok a bizonyos legöregebb emberek se emlékeznek. Szegeden emberélet is esett áldozatul annak a fonák időjárásnak. Arad, Nagyikinda és egyéb városok se fogják egyhamar elfeledni, hogy milyen volt az idei kánikula.

— **Országos vásár.** A múlt hétfőn tartott országos vásár megyszerte a dühöngő szélvihar és esőzés miatt csak nagyon gyenge volt. A marhavásáron a felhajtás gyenge volt. Sok olasz kereskedő a kért árakat megadva sok marhát exportált, ami az árakat a gazdákra nézve elég tűrhetővé tette. A hagymavásár szokatlanul drága volt, ugyiszintén a konyhára való egyéb termények is. A bős szűret reményességében a kád és hordóvásárlás elég élénk volt.

— **Nagykanizsa öjjele.** Egy jó tollú író bőséges anyagot találhatna már erre a címre. Mert e téren elég szépen közeledünk a fővárosi civilizációhoz. Ime a bizonyító példa: Reinharz Jakab kereskedő Budapestre városunkba jött kereskedelmi céllal. Esténként, mint aki jól végezte napi munkáját, jókat mulatott, nem vetvén meg az esti fénybogarak társaságát sem. Ilyen alkalmatosság vitte 11-én este a Rákóczi kocsimába, ahol úgy leszopta magát, hogy az esze majdnem teljesen bucsut vett tőle egy időre. Anyja esze még volt, hogy mintegy 30 korona pénzt a vendéglősnőre bízta, ki két tanu előtt olvastatta meg a pénzt. Amint azonban Reinharz a rendőrségen előadja, a nagy bugyellárisban is volt mintegy 200 koronája, de ezt nem mutatta óvatosságból senkinek. Mikor a vendéglős látta, hogy vendége kicsoda tehetetlen állapotban van, a pincérekkel levezettette egy szálló szobába, hogy reggelig majd kijözanodik. De alig fogták meg a pincérek, meg állítólag a barátok, azonnal tapogatózni kezdték a zsebeit, mire az erőteljes ifju „rablók, tolvajok, rendőr-kiáltások között kiszakította magát a gyengéd karok közül. A rendőr meg is jelent azonnal és az udvarban megtalálta az tres erszenyit, azaz mégis volt benne egy reklám 100 koronás és némi iromány. Hogy csakugyan ugy áll-e a dolog, ahogy a panaszos a rendőrségen előadta, azt a nyomozás fogja kideríteni. Valószínűnek látszik, hogy nem is volt több pénze, legalább mikor a vendéglősnő a többi pénzt is kérte megőrzésre, azt mondta a panaszos, hogy több nincs nála.

— **A tyukszem mint öngyilkossági ok.** Ha nincs tyukszem, nincs — kenyér. De hiszen minden embernek van néhány. Igen de a tyukszemek most nyaralni mentek és a kanizsai gőzfürdő egyes tyukszemvágója hasztalan várta vendégeit, azok ki a tengeren, ki a hegyeken táplálták télire a kivágni valót. Beteg is volt a szegény Laborc Imre, így aztán a keresztényi türelem fonala egészen megszakadt és a jól ismert addig lábán lorgatott borotvát a nyakán, meg a mellén alkalmazta öngyilkossági számdókkal Király-utcai lakásán. A gyorsan megjelent orvos a sebeket bekötötte és a veszélyesen sérült embert a kórházba szállították.

— **A cséplőgépek áldozatai.** Percel Vilmos turbéki nagybirtokos uradalmában Lélek Gábor cséplőmunkás oly szerencsétlenül mozgólódot a cséplőn, hogy a dobba beleesett. Bal lábát a gép teljesen összeroncsolta. Ezután még sokáig irtózatos kínokat állt ki, míg végre kinyitól a hálál megváltotta. — Mikefa községben pedig Cigány Juli nevű leánynak teljesen levitte az egyik lábát a cséplőgépek.

— **Zivatrok a Balaton körül.** Az elmúlt héten az időjárás teljesen megváltozott a Balaton mellett. Iszonyu, romboló zivatrok, záporosok teljesen lehetetlennek tették a fürdést. Emiatt a forgalom is nagyon lepadt s az egyes fürdőhelyekről sokan elutaztak. Több helyen a villám egyes házakba belecsapott, hidakat s vasuti töltéseket tettek tönkre a zivatrok.

— **Tüzek.** Zsíd faluban az elmúlt napokban nagy tűz keletkezett. A lakók a keszthelyi tűzoltókat hívták segítségül, mire azonban ezek megérkeztek, kevés munkájuk akad. Több cselédház a melléképületekkel a romboló elem martalékává lett. — A gógánfai gazdaságban, mely Skublics Zsigmond tulajdona, a betakarított 300 kereszt gabona és sok öszegyűjtött takarmány porrá égott.

— **A veszett eb marásai.** Haláp községben egy veszett kutya a kint őrzött sertéscsordában 30 sortést mart meg. Az egész csordát zár alá kellett helyezni.

— **Az elásott gyermek.** Hóti Mariska csabrendeki leánynak szerelmi viszonya volt Kozma Sándor sógorával. A viszony következménye az lett, hogy a leány gyermeket szült, melyet a kertben egy fa tövében elásott. A csendőrségnek azonban ez tudomására jött, mely a leányt azonnal elfogta s a sümegi kir. járásbíróshoz kisértte. A leány beismerte tettét, de azzal védekezett, hogy sógora tanácsára követte el azt.

— **A szerencsétlen csordás.** Rácegresről írják, hogy a község bikája midőn megvadult, a csordást, Hirsold Autalt, fellökte és iszonyuan összetapta. A lakók a veszélykiáltásra oda futottak a mező minden részéről, de ekkora már oly belső sérüléseket szenvedett, hogy a közeli kórházban hamarosan kiszervekedett.

— **A cigányasszony lopása.** Sinka Gáspár szalpai lakos Sümegen volt amiúp, hol 65 koronát kapott valahol. A város vége felé betört egy kis itókára a kocsimába. Itt mellette űlt egy cigány ember és felesége, kik midőn Sinka tovább indult, utána mentek. A gondos gazda az országut mentén leült s a megmaradt pénzt olvasgatni kezdte. Ekkor érkezett oda a cigány kocsija, melyről az asszony leugrott s levágva Sinka nyakáról a pénzzel telt zacskót, odébb állt. A cigány elhajtott, de a feleséget az arra menő emberek elfogták s a csendőrségnek átadták.

— **Tüntető bucsusok Csáktornyán.** A múlt héten több belicai lakos érkezett Mária Bisztrieről Csáktornyára. A ki látta ezt a szent zarándokcsapatot, azt hitte volna, hogy a vad indiánusok, mert cifraabbnál cifraabb jelvényekkel, ékes horvátszinű szalagokkal voltak dekorálva. Jól bepálinkázva a városon végig ordítottak. A csendőrszervezőt a horvát feliratu szalagokat levette velök. Mire a zarándokvezető és igazgató a templomi zászlót is földhöz vágta, és feltűztele a baromsordát, amely a más vallásukat szidta agyonveréssel és felgyújtogatással fenyegetve az egész várost. Így oktatják ki Horvátországból hazatérő véreinket a szent ige hirdetői.

— **Pagliano-Sirup.** Az egyedüli valódi, világoskék Girolamo Pagliano védjeggyel ellátott Pagliano Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztítószert, Pagliano Sirup folyékony és poralakban 1838 óta sok ezer család-nál eredményesen bevált. Kitűnő, orvosi rendelésre enyhén működő hashajtószert, mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Flóreny (A 43.) fia Pandolfini.

— **Értesítés.** A miskolci XI. országos sörárpá vásár folyó évi augusztus hó 24-én fog megtartatni. Miről az érdekelteket oly megjegyzéssel ertesítjük, hogy a vásárt illető részletes adatok a Borsodmegyei Gazdasági Egyesülethetnél (Miskolc) tudhatók meg.

Csak **MILKA SUCHARD** alpesi tej kakao és cukorból áll. Páratlan különlegesség.

— **A Magyar Színház** volt ruhatára, könyvtára, álló és függő díszlettára, butorok stb. kicsinyben vagy nagyban jutányos áron eladó. Bővebbet Zoltán Sándornál, Budapest, Király-utca 89.

— **Eljegyzés.** Neumann Aladár gyógyszerész eljegyezte Prager Erzsébet királynőt Nagykanizsán.

— **A Délzalai Takarékpénztárral** egyesült önszegélyező szövetkezettel a szent István napra eső befizetések tolvaj hó 21-én délelőtt tartatnak meg.

— **Az Uranus mozgósínház** már több mint egy hete hogy nagy érdeklődés mellett újra megnyílt. A közönség nap nap után megtölti a színházat s minden rétege a társadalomnak képviselve van az előadásban. A pártfogást meg is érdemli, mert a képek változatos sokasága s főleg azok tisztasága az összes jelenlévők figyelmét leköti.

— **Elhalasztott befizetések.** A Nagykanizsai Takarékpénztár által alapított Önszegélyező szövetkezet a csőtörési befizetéseit, tekintettel az unnepra, pénteken fogja megtartani.

— **Lipikről kapjuk a következő sorokat:** Hogy Lipik világszínház, semmi sem jellemzi jobban mint az, hogy a figyelmes fúrdőigazgatóság oda törekedik, hogy a fúrdővendégek úgy szórakozzanak, mint akár fúrdőnkben. Rövid két hét óta már a harmadik hangversenyben volt részem. E hó 12-én Rossi Kozina budapesti énekesnő ragyogtatta énekművészetét s hozzátársainak valóban felejthetetlen emléki estélyt szerzett: sajnos azonban csakis erkölcsi sikert arathatott. Valóban megérdemelte volna a nagyobb pártfogást. Folyó hó 14-én Zec Miklós horvátországi bécsi operanékes ért el zajos sikert, egészen telt ház előtt. Csakis ez az egy körülmény igazolja, hogy Horvátországban illetve Szlavóniában vagyunk, miután a fúrdő és környéke horvát lakosága ugyancsak kitett magáért, hogy látogatottság tekintetében előmozdítsa földje sikerét. Zec ur körülben is részvételre, miután pompás organuma van, mely kiválóan érvényesült Halévy, a „Zsidóné” című operájának a „bibornok nagy áriájában”. — Híába az Isten adományával párasult szorgalmat és tehetséget a külföldön is elismerik. Holnap vasárnap, a fúrdő gyönyörű parkjában nagy gyermek-unnepe lesz, melyet hallomás szerint két előkelő magyar család rendez, nagy anyagi áldozatok árán. Végül megemlékszem a fúrdőigazgatóság azon figyelméről, hogy összes alkalmazottjait magyarok, vagy legalább is magyarul értők, s ezzel csak azt érték el, hogy a fúrdővendégek 80% magyar s a magyarok igazán úgy érzik magukat, mintha otthon lennének. Akár szállójukban, akár a gyógyterem fényes éttermében és kávéházában vannak akár a fedett sétány tarka uzleteiben forgolódnak, mindenütt magyar kiszolgálásban részesülnek. Mindennel elégedettek vagyunk, csak a sok esőzés gátol a szabadban való tartózkodástól a házban, tekintve Lipik feltűnő enyhe éghajlatát, valóban kellemes.

— **A „Vasárnapi Ujság”** augusztus 16-iki száma 25 illusztrációban számol be a hét eseményéről, melyek között előtérben állnak a törökországi mozgalmak. Ezekben a rendkívül érdekes fényképek kivül a „Vasárnapi Ujság” konstantinápolyi tudósa még továbbiakat is fog küldeni. A szegedi vihar okozta katasztrófát is több képen mutatja be, s képei közt ott szerepel a londoni béke tüntetés a győri hideltetés, a balatonlellei bucsu stb. Pataki Lászlónak egy kedves genréképét is közli e szám, melynek szövegírője is rendkívül változatos Egy Londonban élő magyar ember, ki soká tartózkodott Törökországban, beható s igen érdekes cikket ír az ottani állapotokról. Endrédi Sándor és Kiss Menyhért költeményeket, Zsoldos László novellát irt e számba, mely Krudi Gyula nagy regényének folytatását is közli. E számban új fordított regény közlése is kezdődik. Jules Lemaitre „Királyok” című regénye, melyet Schönppflin Aladár jeles fordításában közöl a lap, továbbá a többi rendes heti rovatokat: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedére négy kor. a „Világkrónika”-val együtt négy kor. 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Szent István napi menetkedvezmény a Déli Vasútnál.** Szent István ünnepe alkalmából a Déli Vasút magyar állomásairól f. évi augusztus hó 17-étől kezdődően Budapest a D. V.-ra morskelt áru menetérti jegyek adatnak ki és pedig

oly módon, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályú, a II. kocsiosztályban két III. osztályú egész jeggyel, a III. kocsiosztályban pedig egy II. osztályú rendes menetjeggyel utazhatnak Budapest D. V.-ra és vissza. A szomszédos forgalom ezen menetkedvezményből ki van zárva. Gyorsvonatok a megfelelő gyorsvonati jegyek váltása mellett használhatók. Oly megállóhelyekre nézve, melyek rendes menetjeggyel nem bírnak, ezen menetkedvezmény ki nem terjed. Ezen kedvezményes jegyek f. évi augusztus hó 17—20. napjain, az utóbbi napon azonban legkésőbb a délelőtti órákban Budapest D. V.-ra érkező valamennyi menetrendszerü vonatkozó adatnak ki. A visszautazásnak augusztus hó 20. és 21-én kell megtörténnie, é. p. oly módon, hogy augusztus hó 20-án legkorábban a Budapest D. V. állomásról ugyanaznak d. u. induló első vonat, ellenben aug. hó 21-én legkésőbbben a Budapest D. V. állomásról ugyanaznap induló utolsó vonat használható. Utmegszakítás sem oda, sem visszautazásnál nincs megengedve. Gyermek részére külön kedvezmény nem engedélyeztetik. A váltott menetjegyek Budapest D. V.-ra való érkezés alkalmából nem adandók le, minthogy azokat a visszautazás alkalmával is fel kell mutatni.

Budapest, 1908. évi július hó 30-án.

Az üzletigazgatóság.

• **— Pénztár-vizsgálatok.** A nagykanizsai rendőrfőkapitányság f. hó 13-án Fűredi János rendőrtisztviselő képviselével megvizsgáltatta a helybeli szakszervezetek pénztár- és egyéb ügykezelését. A vizsgálat eredménye kielégítette a kiküldött tisztviselőt s különösen elismerően nyilatkozott a könyvnyomdászok szakszervezeténél tapasztalt szakszerű s pontos ügykezeléséről.

— **Tuz Osáktornyán.** Rosenberg Lajos csáktornyai sőtömester és kereskedő háza a benne levő butorokkal és ruhákkal, valamint gyári felszerelésekkel együtt leégett. A tűz úgy keletkezett, hogy a gazda két eselődét, Grabár Jánost és Stoplek Erzsébet felküldte valamilyen gazdasági eszközhöz a padlásra. Este felé volt s a homályban nem látván egy gyufát gyújtott meg Grabár, melyet még égvé a főlhalmozott szalma közé dobott. Ettől a tető előszőr, majd az egész ház a benne levőkkel együtt egészen leégett. A vigyázatlan eseléd vállaltánál tettét beismerte. A kár 33,500 korona, mely biztosítás folytán megtérül.

— **Osádórsi szemle.** Osászár Gyula esendórszázados, zalaegerszegi szárnyparancsnok a muraközi esendórszék megvizsgálása céljából szemleutját megkezdte.

— **A Balatonba esett leány** Vajda Roza fonyódi eselődleány a Balatonba esett a hullámokkal kétségbeesetten küszködni kezdett, de segítségére bár a parton sokan összejöttek — senki sem mert menni. Az utolsó pillanatban Titz László kormányos beleugrott a vízbe és saját élete kockáztatásáért kimentette a leányt.

— **Lipik.** A lipiki jód fúrdót f. hó 13-ig 3309 fúrdó vendég kereste fel, pontos ügykezeléséről.

— **Amateur-fényképezészeknek!** Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképezési készülékek, felülmulthatatlan minőségű pillanat kézi apparatusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A. cégnek (Tuchlauben 9, cs. kir. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletig alapított 1854-ben.

Kívánatra nagy képes árjegyzék bérmentve küld a cég.

Keresek egy műveltebb 30—40 év közötti keresztény asszonyt, ki elvállalná egy 2 és egy 3 éves gyermek nevelését, gondozását és esetleg házi teendőket is végezne. Cim a kiadóhivatalban.

SELYEM és „Henneberg” selyem 60 kr.-től feljebb, bérmentve és vámmentesen. — Minta postafordultával. — Megrendelések bármely nyelven intézendők: **an Seldenfabrik. Henneberg in Zürich.**

UJDONSÁGOK.

Lipót Szalvátor Balatonfüreden.

Lipót Szalvátor királyi herceg, Vegil tüzérezredes és Palotay Ferenc káptalani nagypópost kíséretében a napokban Balatonfüreden időzött. A fúrdő megtekintése után átrándultak Balatonföldvára és Tihanyba, honnan csak estefelé értek vissza. A királyi hercegnek nagyon megtetszett Füred és megígérte, hogy hadgyakoratok alkalmával gyakran látogatja a gyönyörű fúrdót.

Goldmark Károly szülőháza.

Keszthely város képviselőtestülete elhatározta, hogy Goldmark Károly nagynevű zeneköltő helybeli szülőházát emléktáblával jelöli meg. Az ünnepség rendezésére Fodor operai zenetanárt kéri fel.

A tapolcai tűzvész a Vasárnapi Ujságban.

A tapolcai tűzvészről a Vasárnapi Ujság egyik száma több felvételt közöl. A képek sikerült felvételben tárják előnk a tűzvész nagy és elszomorító pusztítását. A képek Ságyi János érdemes keszthelyi szerkesztő kollegánk felvételei.

Aranymise.

Mestries Gábor dráskoveci plébános tegnap tartotta pappá szentelésének félé százados évfordulóját. Az aranymise szép ünnepségnek közt folyt le. Az agg lelkipásztor, mint a „Muraköz” írja, mindenkor kivette részét a magyarosítási mozgalmakban.

Osáktornya költségvetése.

Osáktornya nagyközség képviselőtestülete már letárgyalta az 1909 évi költségvetést. A 114 ezer korona bevétellel szemben 144 ezer korona a kiadás. A mutatkozó hiányt 58 százalékos pótdobában fogják beszédni.

Ünnepi mise.

A szent-Ferencrendiek templomában Szent-István napján az ünnepi mise 10%, kezdődik.

Értekezlet a városüzében.

Vécsey Zsigmond polgármester tegnap értekezletre hívta össze a nagykanizsai mészárosokat és henteseket s ezen barátságosan, mintegy jóindulatulag kérte őket, hogy az élő marha olcsóságának megfelelően szállítsák lejjebb a husárát. Mért ha ez nem történik, kénytelen lesz hús fogyasztási szövetkezetet felállítani. Tíz napi határidőt szabott arra, hogy a mészárosok és hentesek nyilatkozzanak; evéghől ők szerdán gyűlést tartanak. Egyben kijelentette, hogy szept. hó 15-étől a hus piaci árusítása be lesz tiltva.

Tömeges állatkivétel a megyéből.

A nagy takarmányhiány tudvalevőleg nagyon leszorította a marha árakat. Erre a hírre Zalamegye egész területét előzőlötték olyan marhakereskedők, kik illyformán elég olcsó áron vásárolják össze a marhákat. Az állatkivétel Olaszországba irányul.

Csalás az Alsólendvai takarékpénztárban.

Alsólendváról jelentik: Az itteni Alsólendvai Takarékpénztártól egy 60 év körüli paraszt Zakó István lentikápolnai gazdálkodó birtokára hamisított aláírással 2000 korona jelzálog kölcsönt vett fel. Az adóslévélre két tanu és a lenti-i segédjegyző nevét is hamisította az illető. A csalással Csótár György 60 éves büntetett előlévő riedisi lakost gyanítják. Csótár e hó 9-én látta utóljára Varaszd-Teplícen, hol egy kiskanizsai emberrel beszélgetett. A csendőrség érelyesen nyomoz és elrendelték Csótár körözését. Személyleírása: 60 év körüli, alacsony, görnyedt testalkatu, sovány arcu, öszbevegyült haju, rövid bajuszu, pórias öltözetü; eltűnésekor fekete téli nadrág és eszima volt rajta.

Leégett gőzmalom.

Schlesinger Henriknek Zalameghályon levő gőzmalma nagy részben leégett. Az elpusztult értéket 23.600 koronára becslik s biztosítva csak 5400 koronára volt.

Cipészkongresszus.

Szombaton és vasárnap tartották Győrött a VIII. országos cipészkongresszust. Nagykanizsáról Militényi Gyula, a Militényi Sándor és fia cég beltagja vett részt.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

KULCSOSAL.

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

G Y E R M E K -
leányka- és fiu cipőink elismert
legjobb minőségűek.
Áraink olcsósága — tekintettel a talpa vésett
szigoruan szabott árakra
feltűnést keltenek.
"TURUL" cipőgyár r. t. nagykanizsai
főraktára Fő-utca 12. szám
Korona szállóval szemben rendeljék meg szük-
ségletüket.

GODDAM!

Végre egy gyorsan és bizto-
san ható tyukszem.

Cook & Johnsons

amerikai szabadalmazott

TYUKSZEM-GYÜRÜL.

1 darab 20 fillér, 6 darab 1 kor., postán
20 fillér portó.

Kapható az ország minden gyógyszerárában, vala-
mint orvosság-kereskedésekben, stb.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,
orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy
sikerral alkalmazatik.

mindennemű bőrkütegek
ellen, nevastelen kőlt pikkely-szerű, állóul kütegek, ugye-
tén orvosság, ótvár, lagyón, lábszáda, fej- és rakalkörpa
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fűtő-kátrány-
mak 40%-át és minden egyéb, a kerakodélemiben előforduló kátrány-
szappanoktól lényegesen különbözik. Időült bőrbetegségeknek
sikerral alkalmazatik kátrány-szappan helyett.

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyengébb kátrány-szappan az arabőr tinsza talanságát
ellávolítására, a gyermeknek valamennyi fejbetegsége ellen telje-
mulatlan bőrtisztító, mosdó és fűrdő-szappan mindennapi
használatul szolgál. 1111

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
Mint kiváló lőrpólok szor kitűnő eredménynyel használatik,
továbbá.

Berger-féle borax-szappan
kifűtés, napeltés, uszító, mitesszer és egyéb bér-
hajók ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér használati
utalással együtt. A vasárnapi hátróttat
Berger-féle kátrány-szappan és borax-szappan
kérjen és nézze meg az ill. látható védjegyet és a
G. Hell & Comp.
cégyjelét minden cí-
kén.

Kittentve díszkötéssel
Ercsben 1888-ban és
aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900.
Minden egyet egyet- és cégeségi szappan, mely Berger-féle
gyártmány, a minden szappanhoz mellékelten használati utalással tel
van sorolva.

Kapható minden gyógyszerárában és hasonló üzletben.
Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.**
Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-
tár, Budapest, Király-u., Thallimayor és N. itz, Zrin-
titen, Mohács és Moson drogusok, Koronaherczog-
uten. Kicsinyben minden budap-asi, valamint Ma-
gyarország összes városának minden gyógyszerár-
ráiban, továbbá a jobb drogeriákban és illatsz-
kereskedésekben.

Grammophonokat

eredeti gyári árakon nagy
választékban raktáron tart

Ifj. Wajdits József

Nagykanizsán.

Eladás részletfizetésre is.

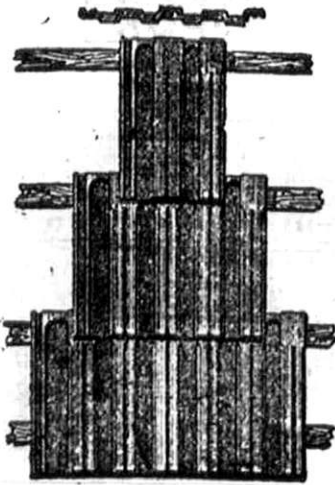
TÖRLESZTHETŐK
havi 3 koronás részle-
tekben. Legnagyobb vá-
laszték hanglemezekben.

Hogy mersz nekem más egyebet
hozni, mint a **kipróbált**

„OTTOMÁN” - carettapapirt vagy hüveyt!

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserep
272. szám.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
a szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYAN.

Alapított 1864 Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő oszlopokból
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMANYOK: Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
oszlopok. Legolósobb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedőcserep
263. szám.

A legjobb kutya-kalács volt és marad a
Fattinger-féle kutya-Kalács,

mely az összes e fajta tápszerek közül a legjobb
széttételi és táperejű. — 50 kg. 23 K., 5 kg.
bérmentve 3 20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. — 50 kg. 26 K., 5 kg.
bérmentve 3 50 K.

Árjegyzéket bérmentve küld:

**Fattinger's Patent Hundekuchen und
Beifüggelfutterfabrik, Wiener-Neustadt.**

250-nél több első díj. A Fattinger-féle tápszer
állatorvosi ellenőrzés mellett készül.

Szép keblek

két hónap alatt a

Pilules Orientales által az

egyedüliek
melyek a kebleket fejlesztik, erősítik,
helyreállítják és a női kebelnek pompás
teltséget kölcsönöznek, az egészségre
káros hatás nélkül. Jótállva, arzén-
kum mentes. Orvosi hírességektől
elismerve. Teljes diszertió. Doboza
használati utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.

J. Ratié gyógyszerész Párizs.
Raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest
Király-utca 12.

Szélhajtó görososillapító HODONY cseppek

— Már 1844 óta —

bevált háziszser, mely az étvágyat elő-
idéz. s az emésztést fokozza.

Ára üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánvétellel
2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem
köldek. —

Megrendelés

**Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich**

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

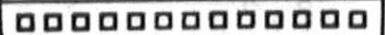

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisz-
títható, csakis

Schieht szarvasszappannal

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott
beható és lelkületes tanulmányozásnak
eredménye. Mosóereje szendkivüli, szavatol-
tatisa és ment minden káros keveréktől. Gond-
nélkül használható tehát minden tisztítási
célra, még ott is, hol közönséges szappan
felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság
szükségeltetik.

Lampionok: agy választékban kaphatók
Ifj. Wajdits József köny- és papirk eres-
kedésében Nagykanizsán.

ÉKSZERGYÁR.

Villamos üzemre berendezett
arany-, ezüst- és ékszeráru-műterem.

Különleges készítmények:
ékszeráruk és jegygyűrűk.

Új foglalatokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk

Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerégszékánizsán (Városháza átellenében).

LIPIK Szlavóniában

Vasut, posta-
távírdá átolmás

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

Egyetlen jótartalmú alkális hővíz (84° C.) Európá
ban. Páratlan gyógyhatása a tápcsatorna és a vizelet
utak összes hurutos megbetegedéseit, húgyúti ártalmat,
köszvény, csusz és ischias, gúrróly-, angulker és az összes
vérbetegségek ellen.

Ivókúra. Hévvizes fürdők.

Vizgyógyintézet. Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál
A fürdőigazgatóság.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

Alapítási év
1832.

Ajánlja jól berendezett

könyvnyomdát

mindennemű nyomdai munkák
díszes és izléses elkészítésére
jutányos árak mellett.

Névjegyek, körlevelek, meghívók,
eljegyzési- és esketési-kártyák stb.
mindig a legújabb divat szerint
készíttetnek el.

Diszítések
és
lampionok.

Sertésvész elleni szer. „Floriol“

M. kir. szabadalom.

Antiszeptikus, az állat szervezetét a járványos kórokkal szemben immunissá tevő s annak fejlődését és gyarapodását előmozdító koncentrált növényi kivonat.

EGY PALACK ÁRA használati utasítással 1 kor. 60 fill.

Főraktár:

KARCSMAROFF A. drogeria és gyógyszerüzletében.

Budapest, Rákóczi-ut 50.

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálisyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 49.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorfű, rögzült székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyltetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, »A. Moll« felirattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzselési szer kösavény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készlték gyermek és hölgy szappant a bőr okozó ápolására gyermekek s felnöttek részére. — Ára darabonként 40 fill.

Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.“ aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai**

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas vizek királya.

a mohai ÁGNES -Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve Kitünő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitünő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vese-bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha máj-bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szén-savval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Kedvelt borviz.

Olcsóbb a szódaviznél!

Főraktár: **FLEISCHHACKER IGNÁCZ** urnál

Nagykanizsán. — Telefon 161.

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknél 1 évre 8 korona, fél évre 3 korona.

Felolvasó szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó.
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

Telepörvos.

Egy rövidke hirben tudattuk, hogy a szombathelyi menedékhely igazgatósága dr. Schwarz Károly orvost Nagykanizsára telepörvossá nevezte ki.

Ez a hir minden tekintetben megérdemli, hogy vele foglalkozunk. Nem a személyi oldalával; nem azért, mert Schwarz dr. lelkesége a közügyek iránt és humánus gondolkodásmódja meg tudása a legnagyobb garancia arra nézve, hogy ezt a szocialisan fontos rábizott missziót kifogástalanul tölti be. Nem. Hanem ennek a városunkra fontos hírnek szociális és gazdasági oldalának érdekessége és értékessége foglalkoztat bennünket.

Ismerjük jól a gyermekmenhely fontos és nemes intencióit. Nem kevesebb az, mint a magyar nemzet létalapjának a fentartása. Ebből a magasztos munkából eddig városunknak rész nem jutott. Csak ezzel a kinevezéssel vonatott bele Nagykanizsa közönsége a munkakörbe.

A züllésre hajló és elhagyatottnak nyilvánított gyermekek telepe létesül ezzel Nagykanizsán. Szegény, de tisztességes életű házastársak kaphatnak családi körükbe ilyen gyermekeket, kisiparosok kaphatnak inasokat, akikért az állam nemcsak havi díjat fizet, de a ruházataról, iskoláztatásáról is kellőképpen gondoskodik. Ezek a gyermekek mind hasznos polgárok, fiúk és leányok mind magyarok lesznek. De az a pénzforgalom sem

megvetendő, ami így a város polgárainál létesül. Mert kezdetben ugyan kevés számú az így nevelt gyermekek száma, de a doktor állítása szerint ezekre mehet az itt elhelyezett gyermekek mennyisége. Ha tekintetbe vesszük, hogy minden gyermek után 8—18 korona havi pénzt fizet az állam, azonnal látjuk, hogy ez tekintélyes összeggé gyarapodik, amit a városnak iparos és kereskedő világa okvetlenül megérez.

Ezzel szemben természetesen a közönségre is hárul feladat: az ellenőrzés kötelessége. Egy része az orvos vezetése mellett mint ellenőrző telepbizottság hivatásosan, is működni fog ez irányban, a másik része emberszeretetből.

A bizottságban, mely hivatva van a gyermekek gondozóit és a gyermeket szemmel tartani, nem tudják még kik lesznek. De annyit előre mondhatunk, hogy ne csak a suhogó selyem és bársony legyen ott képviselve, hanem a szerény igényű szövet, meg karton is. Az óvóúók, tanítók és tanítónők ne hiányozzanak abból a bizottságból, amelynek hivatása az emberszeretet legközvetlenebb gyakorlása.

Felügyeletet kell gyakorolni mindenre, ami a háznak egészségi, erkölcsi életére vonatkozik. Csak munkás, takarékos, józan család részesüljön a gyermekgondozás hasznában, mert mi ilyen magyar polgárokat akarunk a szülői házat nélkülöző fiukból, leányokból.

És bár nem valljuk azt, hogy ezekből a gyermekekből mind munkáskezek nevelődjenek, bár amelltt vagyunk, hogy az arravaló kiválóbbak minden pályára eljuthassanak, de lehetetlen elzárkóznunk az elől, hogy a társadalmi neveltek óriási percentje a földmives osztályból kikerült anyák gyermekei és azért fordítottassék gond arra, hogy ne csak gyári munkások, iparosok, meg kereskedők számát gyarapítsák ezek, hanem lehetőleg adjuk vissza gyermekeit a földmivelésnek is, mert különben mesterségesen vonjuk el a földtől a munkáskezeket, melyeknek már ma is hiájával van a mezőgazdaság.

Tudtunkkal ugyanilyen felfogása van Lévay Ödön drnak, a szombathelyi gyermekmenhely igazgató főorvosának is.

Azért mi szivesen látjuk, ha gyermekek nagy százaléka földmives családnál nyer elhelyezést, hogy míg egyrészt a fejlődő gyermek munkája kárpótolja őket a csekély havi díjért, másrészt pedig, hogy munkához szokjanak jó korán és megszerezzék az anyaföldet, mely legbecsületesebben fizeti vissza a ráfordított munkát. A felügyelet gondoskodjék arról, hogy ez a munkára használás a kellő határok közt maradjon.

Ami pedig a sajtót illeti, meg vagyunk róla győződve, hogy amint mi, úgy laptársaink is mindenkor ott leszünk, ahol ez ügynek szolgálatot lehet és kell tenni.

Muzsikaszó . . .

Muzsikaszó reszketve kél valahon,
Hallgatásán úgy elsirok magamon.
Fáj a lelkem, ölelgeti a nóta,
Hej! ti letünt szép álmaim! . . .
Bár temettek és feledtek volna el
már régóta.

Jaj! be gyötör a hegedű sirása,
Vele árad könnyem sűrű hullása;
Bár a szívem kitéphetem — hiába:
Boldogtalannak születtem!
Végezz velem ifjúságom áldástalan világa.

Nyirádi József.

A kormányozható léghajó ősről.

A közelmúlt napokban, mikor Zeppelin léghajója a siker küszöbén oly tragikus véget ért, az egész világ figyelme, szinte azt mondhatnók gyásza, fordult feléje. Mert tényleg az egész emberiség vesztesége volt a kormányozható léghajó megsemmisülése, amint

annak diadala volna, ha a levegőt megtudnók hódítani a közlekedés céljaira. Azért foglalkoztak a nagy elmék már régen a légi utazás tehetővé tételével és az egyes tragikumok, kudarcok, melyek a törekvést kísérik, nem akadályul, hanem buzdítólag hatnak az alkotó tehetségekre. Nem lesz talán érdektelen, ha olvasóinkat odavezetjük a léghajó bölcsőjéhez, hogy lássuk, mily örömmel fogadta az emberiség a tökéletlenség, a gyámoltalanság stádiumában is.

Az első léghajót Párisban bocsátották fel a levegőbe a Montgolfier testvérek és nagy izgalomba hozták találmányukkal a párisi közönséget. Annonyanban az uraikodóház és kormány több tagja előtt bocsátottak fel egy „repülő bárkát”, mely meglehetősen lassan de mégis felemelkedett 500 méternyire, feljebb nem ment, hanem lassan leereszkedett a földre. Sokkal érdekesebb volt ama léghajó féle készülék, mely a Mars mezőn a király, XVI. Lajos és családja jelenlétében szállt a magasba. A papírból készült gömb belseje valami „füst féle anyaggal” volt megtöltve, melynek alkotó részeit a feltalálók szigorú titoktartással őrizték. A gömb egy mértföldnyi magasságra emelkedett fel és körülbelül három negyed óráig lebegett dacára a szeles és esős időnek.

Gonesse mellett esett le Páristól 4 órányira. Rémtület töltötte el a kis város lakóit, kik valami élő szörnyetegnek tekintették a légből lehullott golyót, mint rángatózik, mozog a gömb ide-oda, mert a benne maradt kis gőz erejével igyekezett ismét felemelkedni, mi azonban nem történhetett meg.

A jámbor paraszt nép kőháborút kezdett az ismeretlen ellenség ellen, mert éhséget és járványt jósoltak megjelenéséből. Mikor látták, hogy a szörnyetegnek vélt alak nem mozdul meg, lassan közeledtek hozzá, kíváncsian megtapintották és igyekeztek megtudni, hogy mi van a hasában. A papír rést kapott a bűzhődő gáz kiömlött belőle, mely oly bődítő volt, hogy sokan, kik közel álltak a gömbhöz elájultak és elesetek. Messziről figyelték most meg, hogy mit fog művelni a rém, de hasztalan várták mozdulását, nyugodtan maradt helyén. Mikor látták, hogy kódobásaik megtették hatásukat, megölték a szörnyeteket, oda mentek hozzá, eléje fogtak egy ősvért és a paplakás elé vontatták.

A tisztelendő atya, ki illet még sohasem látott, egy nagy vadállat bőrének vélte a gömb burkolatát, mely véleményében a hívők közül az értelmesebbek osztokodtak. A katona iskola egyik mélytudomány

Oszatlan munkaidő a pénzintézeteknél.

Írta: Zakar Ferenc.

A Pénzügyi tisztviselők országos egyesületének az oszatlan munkaidő tárgyában felvetett eszméje nem hullott terméketlen talajba. Különösen a vidéki nagyobb városokban, mint Kolozsvár, Szabadka, stb. csakhamar gyökeret vert az eszme és a nevezett egyesület által szétküldött körleveleknek megvolt a hatásuk. Eljutott ez a körlevél hozzánk is és a Kassai pénzintézetek vezetőinek humanitása a tisztviselők emineus érdekében, mondhatni egy csapásra meghozta a kívánt eredményt. Nem kellett hozzá más, csupán egy kérvény és Kassán nem jutott senkinek sem eszébe az, hogy ezáltal akár az intézetek meglenének rövidítve akár az a feltevés, hogy ez a mozgalom a tisztviselők részéről csupán szociális igények támasztása.

En, mint egy 20 tisztviselővel működő intézet első tisztviselője, most már a gyakorlatból is bátran merem állítani, hogy az oszatlan munkaidő az intézeteknek nem kárukra, hanem előnyükre van. Eltekintve minden más előnytől, oszatlan munkaidő alatt sokkal többet lehet végezni, mert a megfelelő szabad idő alatt nyert munkakérv mintegy lesugárzik a tisztviselők arcáról. Mi az oszatlan munkaidőt június elsejével hoztuk be. Dolgozunk reggel 7/9-től d. u. 2 óráig egyhuzamban. Hivatalos óra a felek részére 7/9-től 12 óráig van. Azelőtt dolgoztunk reggel 7/9-től 12 óráig, esetleg d. u. 1 óráig is és azután d. u. 3-tól határozatlan időig. Míg az utóbbi beosztás mellett a tisztviselők jóformán a délutáni hivatalos órák illetőleg soha nem tudták maguknak kellő szórakozásról, szellemi továbbművelésről gondoskodni, addig az oszatlan munkaidő mellett az egész tisztviselőkar jobban összefog, hogy a kitűzött időre minden a legpontosabban el legyen végezve és szabad idejét jobban felhasználhassa.

Hogy mennyire nem volt káros az intézetre nézve sem az új rendszer bevezetése, azt a félévi zárlat alatt teljesített munkákat is beigazolták. Az oszatlan munkaidő bevezetése előtt a zárlatok alkalmával dolgoztunk a fentemlített munkaidők alatt délelőtt és délután is és dolgoztunk a zárlati munkák átlag két hétig este 9 órától éjjel 11 óráig. Ez utóbbi idő alatt nemcsak, hogy sok villanyt fogyasztottunk el, de akárhogy vesszük, az éjjeli munkát soha sem lehet összehasonlítani a nappalival. Hozzá még ezen beosztás mellett egy napon kétszer kellett a munkát

félbeszakítani és mindössze mintegy 7 1/2 órát dolgoztunk. Most az oszatlan munkaidő mellett a félévi zárlat alkalmával dolgoztunk reggel 7/9-től d. u. 2 óráig, a napirendes munkálatokon és délután 1/4-től este 7 óráig dolgoztunk a zárlaton. Ennek a beosztásnak nemcsak költség tekintetében volt mag a szemmel látható előnye, hanem munkaidőben is egy óra többletet jelentett. Sokat tett azután az is, hogy így a munkát csak egyszer kellett megszakítani. Erra minden tisztviselő örömmel vállalkozott, mert így nem is egész két hét alatt, július 4-re már tökéletesen minden ízében teljes átmeneti tételre mérleggel és annak összes mellékleteivel készen voltunk. Folyószámlakivonatunk is 4-éig mind kimentek és azóta ismét csak egy ízben dolgozunk naponta.

En hiszem, hogy az eszme előbb utóbb annál is inkább, mert a lehetőség meg van hozzá — mind jobban tért fog hódítani és a Magyarországon immár hatalmas osztályt levő pénzügyi tisztviselőknek ez a jogos óhajátza ugy a fővárosban, mint a vidéken általában teljesedésbe fog menni. Csak jóakarattal kell hozzá, az pedig, jól tudjuk, a vezető egyének jóérésénél megvan, mert hiszen ők is emberek.

Rieka—Fiume.

— Uti emlék. —

A gyorsvonat, mint mondani szokás, pontos menetrendi sebességgel száguldott keresztül a Karszt kopár, de fenséges vidékén és reggel öt órakor berobogott az egyetlen hazai tengeri kikötőváros, Fiume pályaudvarába.

A magyar utasok — kiknek legtöbbször csak földrajzi ismeretekből és újság cikkekből ismert Fiumét — szinte gyermeki örömmel szálltak ki a vasuti kocsikból. Arcukon látszott, mily örömmel jöttek Fiuméba, melyről diákkorukban tanáraiktól később a lapokból sok szépet hallottak, olvastak.

Magyar földön a tenger mellett vagyok! E gondolat foglalkoztatta a magyarokat. E szép gondolatba elmerengve nem is ügyeltünk a pályaudvar előtt ácsorgó hordárok, bérkocsisok szolgálat ajánlkozására, kik magyar földön horvát, olasz, német nyelven fogadják az idegent.

Fiumében nem sok időt töltöttem, tán mindössze egy napot. Ezt is megszakításokkal. A város

hú leírására elég tapasztalatot nem szereztem. Különben is nem utmutatót akarok az olvasónak nyújtani. Csak néhány sorban egy kis ismertetést. Mondjuk, néhány pillanat felvételt Fiuméről és annak viszonyairól.

Ha Fiuméről szó esik a lapokban, szinte jól esik hallanunk azt a sokszor megismétlődő kijelentést: „Fiume Magyarország büszkesége, mert külső kereskedelmünk itt kapcsolódik bele a világgazdálkodásba.” Ennek tudatában sietünk mindent megtenni Fiume érdekében. Milliókat áldozunk a kikötőjére. Állami intézményekkel rakják meg a várost, hogy a magyar uralom jellege már kívülről is lássék. Szubvencionáljuk az itteni gyárakat, hajózási és egyéb vállalatokat. Kulturintézményeket létesítünk. Támogatjuk az ottani sajtót. Ha egy magyar orgánus aem elég szilárd, nem tud ellenállni a magyarellenes áramlatnak (értsd nyomdarámbólás), új lapot alapítunk.

Fiumének két magyar napilapja van. A „Tengerpart”, melynek nyomdáját — állítólag egy, a nők ellen írt sértő cikk miatt — nemrég rombolta szét a nőket tisztelő csócselék, a másik a „Fiumei Estilap”, mely Zboray Aladár főszervezésében Nákó Sándor gróf kormányzó orgánusa.

A város legszebb részlete a Molo Adamich mentén elhúzódó palotasor. Kiemelkedik itt az Adria hajózási rt. kupolás, hatalmas palotája. Itt zajlik le a nyüzsgő kereskedelmi élet. Természetesen a tengeri kereskedelem. A kereskedelem szolgálatában állnak a fiumei gyárak is, melyeknek többje már jó névre tett szert. Az idegenforgalom a kikötők felé összpontosul.

Az olvasó is bizonyára kíváncsi, miért nem sorolom fel azokat a dolgokat, melyek Fiume magyar jellegét kidomborítják. Megvallom, igyekeztem erre adatot szerezni, de nem sikerült. Nyomat nem vállaltam annak, hogy magyar földön vagyok Fiumében.

A vasutnál, mint említettem, a hordárok, kocsisok olaszok és horvátok. A villamoson magyarul kérve jegyet, a kalauz fejét rázza, jelöl, hogy nem érti. A magyarok csodálkoztak ezen, de ennek nem adnak szóval kifejezést. Csak egy 8 éves kis budapesti fiu zugolódott emiatt, valami „szemtelenség” és más ilyen jelzőkkel bélyegezve meg a dolgot. Egy nyolc éves gyermek a magyar ügy védelmében!

A villamosról leszállva, utunkat horvát vagy olasz feliratu utcai táblák kalauzolják. Az üzletek legtöbbször is ilyen nyelvű feliratu táblával ékeskedik. Az üzletekben, irodákban minden nyelven, csak magyarul nem fogadnak. A Piazza Adamich előkelő kávéházaiban magyar pineért ritkán találni. Az utcai árus horvát nyelven ordítva kínálja áruit. Ha eltévedsz az utcában, vagy más okból megszólítasz egy rendőrt, magyar kérdésre nem kapsz választ. A fiumei rendőr csak horvátul vagy olaszul beszél. Ha képeleptet vásárolunk, számtalanan ez a felírás van: Rieka. Vagyis Fiume, a magyar tengeri kikötő, a magyar büszkesége. Pedig Fiumében a magyar kormányzósági palota is megtekinthető a Stajó-téren. A kormányzó távollétében. Mikor e sorok írója Fiumében volt, akkor is megtekinthették a palotát az érdeklődők.

Teljes bizonyosságot csak akkor szereztem a magyar Fiumében, midőn a kikötőbe érve ott találtam a Cunard Line egyik legnagyobb kivándorló hajóját. A „Carpathia” horgonyzott akkor a kikötőben. Az „Adria”, portásánál váltott jeggyel mehettünk fel a hajó kolosszusra, mely a kivándorlás „sima lebonyolítását biztosítja”.

Egy érzékenyebb szívű magyar sirva szemlélte az angol ipar mesteri alkotását, a Carpathiát. A

tanára a szörnyeteg bört vizsgálgván, észrevett a gépezet mellett egy börtáskát, melyben felvilágosító iratokat talált. Összeszedte a készülék romjait és elküldte Párisba.

A harmadik gömböt Versaillesban eresztették fel, de emberek még nem mertek benne felszálni, nem bíztak a sikerben. De élőlényeket azért tettek a léggömbbe, még pedig egy börtányt, egy kakast meg egy rókát; az állatok külön rekeszekbe voltak zárva. Ez állatokon akartak meggyőződni, hogy élőlény kibírja-e a felső levegőréteget. Az állatok épségben kerültek ismét a földre. Végre az egyik Mongolfier és D'Arland Mayor neki bátorodtak és felszálltak egy léghajón. A közönség ennek láttára el volt ragadtatva és azt hitte, hogy a léghajózás problémája meg van oldva. A francia kormány kötelességévé tette, hogy a léghajót figyelemmel tartsa, mert attól félt, hogy az új találmány lopásokra és éjjeli rakoncátlanságokra fogják felhasználni. Általában valami új csempésző eszközhöz tekintették a fontos találmányt, mely Franciaországnak úgy kül- mint belkereskedésére káros hatással lesz és el kell tiltani alkalmazását. Még a királyi kincstár biztonságát is veszélyeztetve látták általa. De voltak már akkor is gondolkodó emberek, kik a nagy közönség aggályaiban nem o-ztoszkodtak és nagy jövőt, hasznos tulajdonítottak az új találmánynak.

Sem a tudósok, de még kevésbé a nép nem gondolt arra, hogy a Mongolfier testvérek felmelegített levegőt használtak a gömb megtöltésére. Még a feltalálók maguk is azt hitték eleinte, hogy a füst okozza a felmelegedést, míg végre meggyőződtek arról, hogy biz a felmelegedést könnyű levegőben rejlik az egész titok.

A köznép boszorkányságnak tulajdonított mindent; meg volt róla győződve, hogy a gömbben használt füstöt állati körmökből, aggancsokból, szörből stb. készítik, mert varázserőn alapszik az egész dolog. Nem sokára egy Charles nevű tudós rájött, hogy a füstöt eléghetetlen gázokkal kell pótolni. Charles hat hónappal a Mongolfier testvérek léggömbjének felszállása után egy sokkal célszerűbb gömböt becsátott fel 1783. Körülbelül 120 év múlt el azóta.

Gyakran száll el egyik másik város fölött egy-egy léghajó, melyet még mindig megbámulunk. Hogy mikor lesznek léghajó állomásaink, ahol a pontosan kormányozható léghajóba biztossággal érezhetel fogunk beszállani, ki tudná azt megmondani. A Zeppelin féle kudarc még türelemre inti a világot.

Közi: Kortész Józsefné.

kivándorolt magyarokat siratta. Pedig a fiemei lapok az nap irták meg, hogy a hajó három magyar visszavándorlót hozott vissza Fiumébe: az egyik megvakult Amerikában, a másik elmeháborodott lett, a harmadik az állam pénzén jött haza épkezláb. A mi érdekeny magyar testvérünk azonban nem talált ebben vigaszt és csak egyre könnyezett...

A Rieka, vagyis Fiuméről készített pillanatfelvétellel teljessége végett, említem, hogy a Magyar-Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság egyik gőzhajójával utaztam el Fiuméből. Mint a lapokban olvastam ötszázezer korona szubvenciót kap e társaság. Hogy is ne, mikor magyar társaság! Bár igaz, hogy sem a jegypénztárnál, sem pedig a hajón nem találtam egy magyar nyelvű alkalmazottat sem. Fiume—Rieka.

E sorok befejezésekor olvasom egyik fővárosi napilapunk vezércikkének bevezetését:

„Minden magyar örülhet annak a szép fejlődésnek, mely Fiume életében napról-napra mutatkozik.”

Minő szép „tudomány” manapság már a vezércikkgyártás! PÁRBÉ.

MEGFIGYELÉSEK.

Pusztai képek.

I.

Tanyai temetés.

A nyirkos, besüppedt homoki uton egy pár kicsipelt öreg anyó tippeg. Szürkésbarna ruhájuk egyszínű árnyéka belevész a november szintelen ködébe, úgy, hogy a pár lépésnyi távolban álló már alig tudja kivenni mozgó emberpárok-e azok, vagy búsan krákogó őszi madarak? Az asszonyok előtt fehér ruhás hajadon lépked. A fején a paraszt asszonyok könnyedségével visz egy kis disztelen fakoporsót. Alig egypár éves apróság nyugodhat benne... A leány mellett egy fiu festetlen keresztet cipel a kezében. a kis halott jeltelen. fenyőfa keresztjét. A gyászmenetnek nincs papja, éneke, még csak harangszava sem kíséri. A pap csak a falusi temető kapujában várja a hangtalan menetet. Nem kíséri őket semmi más utolsó útjára, csak a végtelen, lomha hideg köd, ... a meztelen, síró, beteg fák. És a kicsiny halott félhülye kocsis apjának átka, aki a dőlő végről bámszan nézi a ködbevesző, szomorú menetet, — akit a goromba tisztartó nem engedett el a temetésre.

II.

János ujságot olvas.

János, az örökké szurtos gépkezelő ujságot olvas. Nagyszerű dolgok lehetnek benne, mert emberünk olyan buzgón nézi az ígéket, hogy nem is vesz észre engem a háta mögött. Csodálkoztam. János tudtommal nem tud olvasni és most mégis milyen akurátosan nézi a furfangos betűfeléket? Odább megyek látom, hogy az ujság fordítva van a kezében. Rászólok: „János hé! Hiszen kelméd visszárul nézőgeti a papirt!” „Mindegy az

má no instálom” — feleli. „Nem értek én ehhez sem alának, sem főnek”. „Hát akkor minek nézegeti kend oly szorgalmasan hiába?” Viszem a szót tovább. „Hát kérem szépen vasárnap itt volt a pe-ti ur és azt mondta, hogy teli van ez a lap a mi igazságunkkal. Hát mondok, megnézem jól a huncut betűformát. Legalább a fiamnak, aki már jól érti a betű-vetést, nem veszek majd amolyan más forma ujságot.”

III.

Betuk az ugaron

Verőfényes égszínkék tavaszi délután, a felzendült élet fiatal csendjét szerelmesen hallgatják a félig lombos fák. Nagyszerű álom borult az egész tájra. A tavaszsejtes hallgatag, szűzies magánya. A pehelyfinom levegőben egy vézna, sápadt emberke járta a végtelen mezőt. Látszott rajta, mennyire élvezi a szabad teret. Az arcán olyan béke ült, amilyen békét itt kinn az ég alatt, csak a csendes magány teremthet. Egy darabig lassan sétálva mendegél. Majd lehajol... Néz valamit. Azután sebes futással iramodik tovább a vetések mentében, mintha üldöznék valaki. Kíváncsi voltam, mi riaszhatta úgy meg. Utánna mentem. Ahonnét elszaladt, a földön egy fakult, piszkos régi könyvlap hevert. Egy darab papír, egy csomó fakó nyomtatott betű. A modern élet könnyes, véres, kergető lidérce.

Abonyi Andor.

HETI HIRADÓ

Nagyszüneti szaktanfolyam kereskedő-tanonciskolai tanítók részére.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek folyó évi április 15-én 43840. sz. a. kelt rendelete alapján Mártony Márton m. kir. udv. tanácsos, iparoktatási főigazgató utasítása szerint Pozsonyban az államsegélyes felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan kereskedő tanonciskolai szaktanfolyam nyílt meg, amelynek célja: kereskedelmi és általában közgazdasági ismeretek közlésével a kereskedő-tanonciskolai tanítók szakszerű továbbképzésére alkalmat nyújtani és ezzel a gyakorlati kereskedelem számára nevelkedő ifju nemzedékek oktatását szakszerűbbé és sikeresebbé tenni.

A tanfolyamot Szojka Gyula, a pozsonyi felső keresk. iskola igazgatója vezette, a tanítást pedig ugyanez iskola tanárai látták el.

Az egy hónapra szánt tanfolyam f. évi július 6-án nyílt meg és az ország különböző iskoláinál működő 21 keresk. tanonciskolai tanító vett részt az előadásokon. Minden hét két-két délutánja szakkirándulásokra volt szánva. Ezeket meglátogatták a Grüneberg-féle kefégyárat, a Stollwerk-féle csokoládégyárat, a Klinger-féle len- és kender-szővő gyárat, a Kumayer-féle paszománygyárat, az Apolló kőolajfinomító gyárat, a

dobánygyárat és az Erhoffer-féle meggyfa-telepet.

A szaktanfolyam az augusztus 5-én meg-ejtett vizsgálatl ért véget. A vizsgálat, melyen dr. Kirschner Béla keresk. isk. kir. főigazgató elnökölt és dr. Berényi Pál min. szakbiztos vett részt, az előadó tanári kar és hallgatók eredményes működéséről tett tanuságot.

E tanfolyamon Hirschfeld Rezső nagykanizsai tanító is részt vett és a vizsgálati követelményeknek dícséretesen megfelelt.

A husvágásról.

A földmivelésügyi miniszternek idevágó szabályrendeletét a polgármesteri hivatal megküldte az érdekelteknek. A nagyközönséget érdeklő pontokat közöljük belőle:

A húst felfujni nem szabad, a tuddót pedig csak tiszta fujtatóval szabad. A húst a mészárszék elé az utcára kiakasztani vagy másként a porkak, piszoknak kitenni tilos. A hus kivágásához szükséges asztalok, tőkék, bárdok, kések, mérlegek, ruhafélék mindig tisztán tartandók.

Minden mészárszékben és hentesüzletben a hus ára az egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön e célra szolgáló táblán szembeöltő helyen jelzendő.

A mészáros csak oly húst adhat, aminőt a vevő kér (tilos pl. juhhus helyett kecskehúst, vesepecsenye helyett rostélyost adni stb.) Borjuhusként 4 hetestől 2 hónapig, vagy ha a borju szópós 6 hónapig mérhető ki. Ezentul magyar fajú marha 6 évesig, nyugoti fajú 2 évesig növendékmarhának tekintetik és csak bivaly hussal szabad egy helyen árusítani. Ily helyen kiírandó: „Növendék marhahus” vagy „Bivalyhus”. Itt másféle húst árusítani nem szabad.

Ahol növendék marhabuskimérés nincs, csak hatósági husszékkel árusítható.

Hussal házalni tilos. Herék, hüvely, méh és egyéb hulladékok hus gyanánt nem árusíthatók, sem pedig közfogyasztásra szánt hústermékek készítéséhez föl nem használhatók.

Hústermékek elkészítéséhez tilos oly anyagokat felhasználni vagy oly eljárásokat alkalmazni, melyek az árut az ember egészségre ártalmassá tehetik.

Üzlethehelyiségekben, raktárakban, vendéglőkben, koresmákban stb. csak oly husnemtek és hústermékek árusíthatók el, melyek e szabályrendelet követelményeinek megfelelnek.

— Ktitüntetések a honvédségnél. A nagykanizsai 20. honvéd gyalogezredben a királyi elismerés többet ktitüntetett: Dondor Olivér ezredesnek és Lauschmann Jenő századosnak a katonai érdemkeresztet ajándékozta Ofelsége. Gömörpányi Bodó Pál, Léderer Miksa és Weidner Diesel Ernő századosok pedig legfelső megelégedésben részesültek. — Hammer Béla törzsrőmesternek a koronás ezüst érdemkereszt adományoztatott.

— Gyászrovat. Dr. Jaáki Herics Tóth János m. kir. curiai tanácselnök folyó hó 17-én Zalaegerszegen elhunyt és 20-án délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra a helybeli családi sírboltban. A halál hírére a Kuria palotájára ktitünték a gyászlobogót. A temetésen, melyen a Kuria a budapesti ítélőtábla, a főügyészség, a pécsi ítélőtábla s a helyi hatóságok képviseltették magukat, résztvett nemesak

Sirolin

„Ezzel az étvágyát és a testét, megzavarja a köhögést, vándorlót, éjjeli izmálat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Minthogy értéktelen utánaötököt is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjtje)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerészekben. — Ára 5 pengőért 4 — koronás.

a város, hanem a megye társadalmának színe-java. A kaposón csak egyszerű koszorú volt — az özvegő. A ravatalra a következők helyeztek koszorút: Utolsó szíves ödvözléssel Herics Miklós és családjától. — Özv. Vécsey Lászlóné és családja. — Isten veled, Mihálék. — Dr. Jaáki Herics Tóth János m. kir. curiai tanácselnöknek. A m. kir. Kuria bírójára. — Hálám kísér utolsó utadra, Herics Tóth Jánosnak, Berecz Abel. — A jó atyának, Jenő és Vilma. — Hálás emlékezzél és örök hű szeretettel, Jolán és Gábor. — Áldott jó lelkű uramnak hálás feleségétől. — Hálás szeretettel és örök emlékezzél, Lajos és Kata. — Kiesi unokáid, Jolán és Mici, Vilma és Mária. A Rác család részvét jeléül. — Dogrő Miklós és neje, részvét jeléül. — Szeretetem jeléül, Freyler. — Felejthetetlen jóakarónknak, Zolán család. — Szeretett nászunknak, Imre és Hedvig. — Kedves nászunknak, Vince és Béla. — A megboldogult egyike volt a legnagyobb tudós és legnemesebb szívű bírónak. Rendíthetetlen magyar érzéséről, nemes egyszerűségéről és mint az igazság bátor harcosáról sok érdekes epizód ismeretes a hozzá közel állott bírói világ előtt. Dr. Hérics Tóth Lajos, ki évekig mint algyőző volt városunkban, édesatyját, dr. Thassy Gábor zalamegyei főorvos pedig ipját gyászolja az elhunytban.

— **Katonai kitüntetések.** A király Martini Hugó ezredesnek, a cs. és kir. 48. gyalogezred parancsnokának a III. vaskorona rendet; — verebélyi Marzsó Tibor századosnak pedig a katonai érdemkeresztet adományozta kitűnő szolgálatuk elismerésül.

— **Előléptetés.** A király Sebranc Jánost 20. honvéd gyalogezredbeli akadémiakust hadnaggyá nevezte ki a tényleges állományba.

— **Tanulmány ut.** Markovics Dávid és Balog Dezső nagykanizsai felső kereskedelmi iskolai tanárok külföldi, 6 hétig tartó tanulmányutjáról Nagykanizsára érkeztek.

— **Esküvő.** Golenszky János, a Nagykanizsai Takarékpénztár tisztviselője folyó hó 29-én tartja esküvőjét Dinuj Mariska kisasszonnyal Nagykanizsán.

— **A gyermekek ügyében.** Dr. Lévay Ödön a szombathelyi gyermekeletp főorvosa aug. 17-én Nagykanizsán volt, hogy meglátogassa azokat a családokat, melyek gyermekeket elfogadnak. A gyermekeletp ügyével mai vezércikkünkben foglalkozunk.

— **Körjegyző választás.** A napokban volt Zalaszentmihályon a körjegyzőválasztás. Erős küzdelem volt, melyből győztesként Anders Károly helyettes jegyző került. Az állásra tizenegyen pályáztak.

— **Jubiláló egyesület.** Zalaegerszegről írják: A zalaegerszegi iparos ifjak önképző egyesülete a napokban ünnepelte fennállásának 25-ik évfordulóját. Az ipartestület nagytermében diszgyűlés volt, melyen megjelent Korbai dr. polgármester, Udvardy Ignác az egyesület első elnöke és még mások. Az egyesületek mind képviseltették magukat. Kulesár Gyula elnök, főgimnáziumi tanár ünnepi megnyitóját Balaton Sándor társelnök az egyesület 25 éves történetét olvasta fel.

— **Még egy jubileum.** Ily cím alatt olvastuk a Zalában, hogy az izr. hitközség ismét jubilálni fog. Ezúttal is egyik érdemekben megőszült hivatalnokáról, Eckstein Mórról van szó, aki 40 éve a hitközséget becsülettel szolgálja Hosszu idő 40 év. Csak Isten különös kegyeltjeinek adatott meg, hogy 40 évi hivatalnokoskodás után még teljes erőben folytathassák működésüket. Eckstein is, mint halljuk, ezen kevesek közé tartozik, nincs szándékában félre vonulni. Eckstein szerénysege, szorgalma és becsületessége által igazán megérdemli, hogy az ifjuság mintaképe legyen.

— **Lopás a honvédkaszárnyában.** Tabi János honvéd őrző, ki a póttartalékos tanító katonák között volt egy szobában, őrizetlen pillanatokban egyenként fosztogatta a mester urak ládái. Különböző ruhaneműket és 40—50 frtot lopott össze. A károsultak jelentést tettek az őrző ellen, aki hosszas faggatás után bevallotta tettét. Addig míg a székesfehérvári hadbíróság ítélt a tolvajkatonára fölötte, a helybeli laktanya zárkájában tartják fogva Tabi urat.

— **A Déli Vasút részvényei.** A Déli Vasút részvényei ma ismét hanyatlottak. A mai áresés két és fél korona, vagyis a részvényes árfolyama 115.50 koronáról leszállt 113 koronára. A mai áresésnek magyarázatul azt hozták föl, hogy az új kölcsön körül még mindig nem simulnak el az összes ellenletek. Ez a magyarázat azonban nem helytálló, mert a vasut igazgatósága a személy- és teherszállítási tarifák fölemelésével el fogja oszlatni az összes fölmerült aggodalmakat.

— **A bizalom a gyógyulásnak egy fontos előfeltétele.** A villamosságú való gyógyítás sikerei mindenütt bizalmat kellettek az időgbajosok körében s ma már mód a modern orvosi tudomány egyik legfontosabb kiegészítő része. Lényeges kérdés azonban az, hol, mikor és miképpen kell alkalmazni megtámadott idegrendszer vagy szervezett gyógyítására a villamosságot. Erre a kérdésre kimerítő s tanulságos választ ad az ingyen könyv, melynek címe: „Értekezés a villamos gyógyomódról” s melyet kívánatra zárt borítékban ingyen és bérmentve küld meg bérkérnek az Elektró Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet Budapest, Károly-körút 2. félelemet 50 szám.

— **Nagykanizsa elsősege.** A kereskedelmiügyi miniszter feldolgoztatta az ez évi május elseji munkaszünetelés statisztikáját, mely a napokban jelent meg. Nagykanizsa a statisztika adatai szerint az első közt jutott hely. A szünetelő munkások száma 1189 volt városunkban, ami a statisztikának tizenkettedik számadata.

— **A „Budapesti Cabaret Bonboniére”** (Teréz-körút 28 sz. a.) mely eddig is a főváros első és legjobb kabaréja volt, augusztus végén teljesen újjalakítva újra megnyílik. A vállalat élén László Rózi, a népszerű kabaré-primadonna, és dr. Szalay József, az „Üstökös” szerkesztője állanak. Utóbbi mint conferencier fog működni, és az ő ismert nagy humora teljes garancia arra, hogy ezt a tisztét fényesen és az eddigiekéltől teljesen eltérő irányban fogja betölteni. Karmester Heidelberg Albert lesz, a népszerű Heidi, szerzője anyai bájos és pikáns népszerű melódiának. Nyáray Rátkay, Csiszér, Nagy Mariska stb. stb. egytől-egyik erős oszlopai a kabarének. A földszinten levő előhelyeket az igazgatóság megrikította, úgy hogy a közönségnek a hely szűk volta miatt nem lesz oka panaszra.

— **Tisztogatják a városi kert bástyáját.** Levakarják róla az évek óta ráragasztott plakátok maradványos foslányait. Ahol kell levakarják, kijavítják. Szóval, kellemesebb látvány lesz onnantól szemnek. De hát a plakátok megint csak rákerülnek, mert elvégre csak nem lehet mindent kidobolni, mint természetesen a Keszthelyen, ahol a városi ügyek még dobszóval adatnak mindenkinek tudtára. Tessék a plakátokat a hirdetés oszlopra ragasztani. Igen ám, ha volnának ilyenek. „Hej ráérünk arra még.”

— **A cipészek és csizmadiaik szakegyletének értekezlete.** A nagykanizsai cipészek és csizmadiaik szakegylete f. hó 20-án a Gőzfürdő korema helyiségében értekezletet tartott. Az Országos Cipészek és Csizmadia szakegylet részéről Mónus József úttár kiküldve mint előadó. Az értekezlet elnökévé Smal Jánost, jegyzőjévé pedig Berecz Lajost választották meg. Mónus hosszas beszédben vázolja a cipészek és csizmadiaik sanyaru helyzetét s végén oda konkludál, hogy erősen szervezkedniök kell és akkor nem kell a társadalom páriái lenniök. Támadja a régi népgyűléses nótá szerint a kormányt.

— **Az orvvadászat vége.** Augusztus 9-én Penteli Lajos csereszegtomaji parasztlégeny a bottyáhtí erdőben lelőtték. A vizsgálat bebizonyította, hogy a szerencsétlen ember Péter József ottani gázdával a sötétben vadászni ment s ekkor történetetett tánt véletlenül a gyilkos lövés. A vizsgálatot szigorúan tovább folytatják.

— **A 48-ik gyalogezred gyakorlatai.** A Sopronban és Nagykanizsán állomásozó 48-ik gyalogezred e hét utolsó napjaiban Rohonc vidékén gyakorlatokozott. Itt több ezreddel találkoztak. Bár a gyakorlatok alatt sokszor esik esik és nagy szél van, de katonáink nagyon jó kedvének, mert a 48-asok egy nagyobb ütközelben győzelmet arattak. Rohonc, mint nekünk írják, kellemes sváb község. A lakosság magyar érzelmű, amit a községben látható 1848/49-iki szabadságharc emlékére emelt szabadságmű emlékek hirdot. Katonáság aug. 18-át megünnepelte Rohoncon, melyen a póttartalékos tanítósnéggy szólamú férfikara magyar egyházi énekeket adott elő. A mise végével felhangzott a himnusz. Délben ünnepi ebéd volt. Szent-István napján ismét szünetnapjuk volt a katonáknak, kik szerdán este jönnek haza.

— **Gazdasági tanácsadó.** Az „Allatorvosi Közöny” írja: A Hazalinszky budapesti gyógyszerész-től (VIII. Rökk Szilárd u. 29.) gyártott kitűnő hatású sertéspesztis ellenes szerről álljon itt néhány állatorvosi vélemény: M. ndezek alapján kijelenthetem, hogy a Hazalinszky-féle Sarint nemcsak a betegség kezdeti szakában, hanem gyakran előre haladottabb szakban alkalmazva igen megbízható orvosságnak találtam. A Sarin ugy is mint gyógyító, ugy is mint elővigyázati szer kitűnően bevált. A Sarinnal megejtett állatorvosi kísérletek alapján az Országos Magyar Gazdasági egyesület kezdeményezésére a m. kir. földművelésügyi miniszter elrendelte 1908. július 15-én 53203 szám alatt, hogy egyes birtokokon kísérleteket folytassanak a Sarinnal. A szerkészítő Hazalinszky gyógyszerész Budapesten már fel is állította laboratóriumát, a hol a sertésvész elleni ome kitűnően bevált gyógyszert készíti. Egy üveg ára 1.50 kor. lesz előírányozva.

— **Uj utcai öntözők.** Két új utcai öntözőt szerzett be a város. Mindegyik 10 hektóliteres. Diszesebb mint az eddigiek, bizonyára jobb is, mert ha a csapat rendszeresen megereszlik, bőséges vizugarakat ont a poros utra. Hanem amint a tapasztalt kocsis beszél, akkor hamar kifogy belőle a víz. „Az nem baj — mondja egy érdeklődő, újra meg kell tölteni, legalább alapos lesz az öntözés”. „Igen ám, de nincs elegendő vizünk” — Vetí utána a tapasztalt öntöző kocsis: Hátt itt a bibi. Eddig se az volt a baj, hogy az utcai öntözők nem jók, hanem hogy nem öntöztek kellő intenzitással és nem mindenfelé, ahol kellett volna. Még a víz hiány is akkora volt előbb, mint most. Hogy mit értünk el az új öntözőkkel bizony nehéz megmondani. Talán azt, hogy nagyon hasonlítanak a városnak egyéb célra szolgáló, nem kedves megjelenésű gépkocsijaihoz.

— **A gróf tolvaja.** Előbbi számunkban megírtuk, hogy Páli Pál gróf bőrdíjért ismeretlen tettesek a csáktornyai vasuti állomásról ellopták. Most ozután hosszas nyomozás után sikerült a tolvajokat kézrekeríteni: Bubek Péter és Podvezánc Ferenc battonyai vasuti napszámokos személynében. A csendőrségnek ugyanis feltűnt e két ember pazar költsége a csáktornyai bucsun és vásáron, hol több 100 koronát váltottak fel. Ekkor elfogták őket s vallatásra fogván, mindent tagadtak, de a keresztkérdések alatt később bevallottak mindent. 2700 koronát és más tárgyakat loptak el a bőrdíjjal együtt.

— **Az Uranus mozgósínház.** Az elmúlt héten szintén nagy érdeklődésnek örvendhetett a mozgósínház. Az új képek mind kitűnően sikerült mutatványokat tártak a közönség elé. Különösen kiemelhető Sámsonnak, a világ legerősebb emberének egész életét bemutató képek. Ezek valóban oly gyönyörűek, hogy a legfinomabb igényűeket is kielégítette.

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon, mint bármely külföldi államban, forduljon a

Találmányok

„Szabadalmi Ujság” szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. szám. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatványszámát.

Gazdaköri közgyűlés. Nagykanizsa város- és járási gazdakör 1908. évi augusztus 26-án délelőtt 10 órakor a városház tanácstermében rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Mult közgyűlés jegyzőkönyvével kapcsolatos elnöki jelentések. 2. Titkár jelentése az állami szállóvesszők szétosztásáról és a biz. áruraktárak 1908. év első félévi forgalmáról. 3. Új tagok felvétele és több régi tagnak törlése. 4. Folyó ügyek és nemzeti indítványok.

A vasárnapi munkaszünet. Szierényi József államtitkár új törvénytervezete a vasárnapi munkaszünet szabályozásáról elégtelenséget keltett a vidéki kereskedelmi alkalmazottakban a nélkül, hogy kielégítette volna a vidéki kereskedők óhajait. A kereskedők állítólagos érdekében tervezett vasárnapi munkaszünet megszorítása, illetve az elárúsítás engedélyezése déli 12 óráig a Főnökök részéről Danae ajándéknak tekintetik, mivel a cserébe követelt hétköznapi szünet sokkal nagyobb zaklatásoknak és üzemzavaroknak teszi ki a kereskedőket, semhogy az egész vasárnapi árusítás ér, az alkalmazottak még 24 órai munkaszünetük megszorítását látják benne, mert meg vannak győződve, hogy a kárpótlásul adott hétköznapi szünet egyszerűen kivihető. A Temesvári Kereskedelmi, Alkalmazottak Egyesülete, mint az egyesület velünk közli, mozgalmat indított a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében. E tárgyban szeptember hó 6-án országos kongresszust rendeznek Temesváron.

Pagliano-Sirup. Az egyedüli valódi, világoskék Girolamo Pagliano védjeggyel-ellátott Pagliano Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztítószer, Pagliano Sirup folyékony és poralakban 1838 óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kötő, orvosi rendelésre enyhén működő hashajtószer, mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítón hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Flóreny (A 43.) fia Pandolfini.

Amateur-fényképezéssel. Általánosan elismert kitűnő szállón és uti fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A. cégnél (Tuchlauben 9. cs. kir. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzék bérmentve küld a cég.

Csikos - és Henneberg, Kockás - selyem 60 kr.-tó, Malra - fejjebb, bármintre és vámentesen. - Minta postafordultával. - Megrendelések bármely nyelven intézendők:

SELYEM

an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Közgazdaság.

Takarmányhiány.

A gazdaközönség figyelmébe.

A mostoha évek csak nem skarnak elmúlni a magyar gazdáról, szüntelenül váltakozva követik egymást s már alig is emlékszünk olyan évre, amely minden tekintetben megadta volna azt, amit a gazda fáradtságos munkája után méltán várhat. A buzatermés ugyan valamivel jobb volt mint a mult évben, bár még mindig középen aluli, ellenben annál rosszabb termést adtak a tavasziak, takarmányunk pedig alig van s e miatt a legnagyobb aggodalommal nézünk a bekövetkezendő tél elé.

Most már - augusztus hó folyamán - rövid tenyészidejű növények elvetésével sem segíthetünk a hiányon, mert olyan rövid természetidejű növényt nem ismerünk, melynek kifejlődésére elegendő volna a nyár hátralevő része, nem marad tehát más bátra, mint a rendelkezésünkre álló takarmányokkal a legtakarékosabban eljárunk s olyan növényi részeket és hulladékokat is takarmányul felhasználunk, amelyeket jobb években figyelemre sem méltattunk.

Ilyenek az összes szalma- és polyva-félék, a burgonyaszár, a répalévelek, a kukoricaszár, a kertből összegyűjtendő, megszáradt gyomok, a rostaalj, a konkoly s egyáltalán mindennemű olyan hulladék, a mely növényi eredetű.

Ha azonban ezeket, a most felsorolt anyagokat amugy szálasan, mindennemű előkészítés nélkül adjuk az állatok elé, úgy azok alig rásznak le leveles részéből valamit, míg a szálás részt mint kiizékelik s így a célt, melyet magunk elé tűztünk, el nem érjük.

A szecskázás, párlás vagy füllesztés által tehetjük ezen anyagokat értékesebbé, olyanná, hogy az állat izékelés nélkül az egész anyagot elfogyassza. Leghathatóbb, ha gőzölésnek vetjük alá az ilyen durva szálu takarmányféléket, ezt azonban rendszerint csak nagyobb gazdaságokban lehet keresztülvinni, ahol gőzölő vagy gőzgép áll rendelkezésre. A kisgazda e helyett a füllesztéshez kénytelen nyulni, a mely kevésbé hatékony eljárás ugyan, de bármint kisgazdaságban keresztülvihető számottevő befektetés nélkül.

A füllesztendő takarmányokat, legyen az kukoricaszár, szalma, repcebecő, vagy bármily egyéb, legelőször is meg kell szecskáznunk s megszecskezett állapotban valamennyit összekeverünk. Következik ezután a füllesztő-ládákba való berakás. Ezek a ládák közönséges deszkából készülnek leemelhető tetővel, lehetőleg úgy, hogy előlő keskenyebb oldaluk felemelhető vagy egészen is eltávolítható legyen, miáltal lényegesen könnyebben hányható ki belőle a takarmány. Nagyobb állatállományhoz négy ilyen láda kell, hogy minden etetéshez egy-egy láda tartalma legyen felhasználható, a negyedik pedig egyik napról a másikra - mindig felváltva - üresen álljon szellőzést céljából.

Ezen ládákba rétegenként rakatik be a felszecskezett takarmány olyan módon, hogy az egy arsznyi vastagságban berakott takarmány lehetőleg állott, vagy langyos melegvízzel öntöztetik meg rózsával ellátott locsolóból, majd azután lábball jó erősen letiportatik, különösen a sarkoknál is hogy a levegő lehetőleg kiszoruljon belőle. Ha rendelkezésünkre áll répa, ezen letiport rétegre egy réteg rópát majd erre egy kevés lisztet örölt rostaaljat, konkolyt vagy esetleg korpát hintünk. Következik ezután ismét egy réteg szecska, melyet megint megöntözünk, majd ismét rópát hintünk reá s így folytatjuk ezt a míg a láda meg nem telik, a mikor erre a célra készült fedéllel befedjük s arra rendszeren kósulyokat helyezünk, melyek alatt a takarmány 24 óra alatt rendszeren 40° C-ra felmelegszik, miáltal a kemény szálás részek megpuhulnak s az egész keverék izletesebb válik, olyanná, melyből a szarvasmarha semmit sem izékel ki.

Ha a szükség úgy hozza magával, széna nélkül is eltartathatjuk szarvasmarhaállományunkat anélkül, hogy az leromlana, ha elegendő mennyiséget adunk neki a füllesztett takarmányból.

UJDONSÁGOK.

Eljegyzés.

Weiser János gépészmérnök Nagykanizsa, Lázár Ilona Homokkomárom. jegyesek. (Külön értesítés helyett.)

Beírás a főgimnáziumban.

A helybeli kath. főgimnáziumban a magánvizsgálatok aug. 29. és 31-én, a felvételi és javító vizsgálatok augusztus 31-én lesznek. Az 1908/9. tanévre a tanulók szeptember 1., 2. és 3. napján vértnek fel. Ezen beírások alkalmával a tanulók a szülőik vagy helyetteseik kíséretében tartoznak megjelenni. A felvételt az előző osztály bizonyítványa alapján történik. Az I. osztályba lépő tanulók az elemi iskolai bizonyítványon kívül magukkal hozzák az anyakönyvi kivonatot és az újraoltási bizonyítványt. Vidéki tanulók csak az igazgatóságunk bejelentett helyeken fogadhatnak szállást; e tekintetben felvilágosítással szolgál az igazgatóság. A főgimn. igazgatósága.

Városi közgyűlés.

Nagykanizsa képviselőtestülete ma délután gyűlést tart. A tanács több utcarendezési és kövezési javaslatot terjeszt elő. A gyűlés lefolyásáról jövő számunkban tudósítunk.

A délivasutasok fizetésrendezése.

A déli vasut személyzete nevében a Vasutas Szövetség által beadott emlékiratra a déli vasut igazgatósága részletes átiratban válaszolt. A Vasutas Szövetség augusztus 23-iki száma egész terjedelmében közli a déli vasut igazgatóságának válaszát. A válasz-pontrol tárgyalja az emlékiratot, több helyen kijelentve, hogy az egyes sérelmek orvoslása iránt tanulmányozás folyik, míg több pontra válaszulva statisztikával bizonyítja az emlékirat helytelenségét. A Vasutas Szövetség hivatalos kommunikét bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy az igazgatóság válaszával megelégedve nincs és az alkalmazottak érdekében panasszal fordul a vasuti és hajózási főfelügyelőséghez és a kereskedelemügyi miniszterhez.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy a déli vasut magyar vonalai személyzetének vezető emberei Nagykanizsán értekezletet tartottak. A gyűlés befolyásának részletei nem jutottak nyilvánosságra. Az értekezlet rendkívül fontos leletett, mert résztvett ezen Weifner dr., az osztrák vasutak szövetségének elnöke, ki fontos nyilatkozatot tett az osztrák és magyar déli vasutasok szolidaritás működéséről.

Tanitók napja.

Országos gyűlést tartottak Budapesten 21-én és 22-én a Magyarországi Tanitók Orsz. Bizottsága és az „Eötvös alap” Orsz. Tanitói Segélyegyesület. Városunkból Szalay Sándor a zalamegyei áll. tanító testület elnöke, Kertész József (lapunk f. szerkesztője), a nagykanizsai járáskör alelnöke, Foredus Antal és Nagy Lajos vettek részt. Az országos bizottság ezentul „Magyarországi Tanitók Orsz. Szövetsége” lesz és hetenkint megjelenő hivatalos lapot ad ki. Az „Eötvös alap” gyűlése ugyanott volt. Ujváry Béla kir. tanácsos eddigi elnök nagy lelkesedéssel választatott újra elnöké. kihez különösen a vidéki tanitók lelkesedése nyilvánult meg ez alkalmal. Gondnok lett Kapy Rezső, az egyesület eddigi titkára.

A vasárnapi munkaszünet.

A kereskedelemügyi miniszterium a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatot megküldötte Nagykanizsa polgármesterének is. Vécsey polgármester a törv. javaslatot megküldötte a kereskedők társulatának, mely a ma délután tartandó választmányi gyűlésen veszi azt tárgyalás alá. Arról értesülünk, hogy a kereskedők többsége a javaslatot ellentétben - a teljes vasárnapi munkaszünet mellett fognak állást foglalni, amit bizonyára nagy örömmel vesznek tudomásul a kereskedelmi alkalmazottak.

Halálozás.

Krausz Sándor szállító 80 éves korában Nagykanizsán meghalt. Tegnap délután temették részvét. - Krausz Aladár ügyvédjelölt édesatyját gyászolja az elhunytban.

Népgyűlés.

A nagykanizsai szociáldemokrata párt tegnap d. u. a Gözördő kertjében. Sneff József elnökle alatt népgyűlést tartott. Tarcai Lajos fővárosi tagtársuk tartott majdnem 2 óráig tartó beszédet. Világos, tiszta logikával és a nép egyszerű nyelvén szólva fejtegette tételét: „Miért szegény a nép?” Bár előadását sűrűn megszakította a hallgatóság tetszés zaja, de különben dícséretesen viselkedett a nagyszámu hallgatóság, mely a beszéd után csendben szétoszlott.

Mészárosok.

A helybeli méészárosok és hentesek folyó hó 21-én értekezletet tartottak, melyen a husarakat fajok szerint egyöntetűen megállapították és még ma benyújtják a polgármesterhez. A hus az eddiginél némileg olcsóbb lesz.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**cigaretta-papirt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévutra** vezetni.

XV-ik BEIRATASOK Telefon 63-45
 óvfolyam naponta 9-6 óráig.

SOMOGYI MÓR

tanár, zongoraművész

államilag képzett okleveles zenetanár igazgatása alatt álló ZENE-

Conservatoriumban

Budapest, VII. Erzsébet-körút 44.

zongora, hegedű, ének, gordonka, omlalom, az összes fuvó- és vonóhangszerekre, valamint zeneelméleti tantárgyakkal.

Államilag diplomált zenetanár. — A tanúrok létszáma 20.

Vidéki leányok részére

INTERNATUS

Prospektussal kívánatra szolgál az IGAZGATÓSÁG.

Nincs többé aggodalom

a
 osaládi életben.

Egyetemes-világ-hölgyvédelem.

(kezeskedve.)

Kérjen 10 filléres bélyeg beküldése ellenében koroz-
 vényt és árjegyzéket. **Díszret szétküldés.**

Bauer József

széplőzer, hygienikus-vagyli művelnek
 főképviselete és szétküldési irodája
 Wien I. Sonnenfelgasse 21.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK

BUDAPEST.

1868 óta forgalomban. Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában főnyer
 sikerrel alkalmazták

* mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen szűk pikkely-szerű, előzől kütegek, ugyane-
 ten orvosság, ótvár, fagyfűz, lábizadás, fű- és szakállkorpa
 ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza az in-kátrány-
 nak 40%-át és minden egyéb, a körösközelemben előforduló kátrány-
 szappantól lényegesen különbözik. Ezért a **bőrbetegségek** ellen
 sikerrel alkalmazták a kátrány-szappan mellett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint egyenlő kátrány-szappan az aróbr-tisztítóvalansággal
 előkészítve, a zsírmolekulák valamennyi lebetegeseit ellen. teszt-
 mulhellen bőrtisztító. **mindössze 5 fillérrel** mindennap
 használni szükséges.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

80% glicerín-tartalommal és illóolajjal.
 Mint kiváló lőrcapoló szer kitűnő eredményt hozhat, ha
 továbbá a, 1884

Berger-féle borax-szappan

kitűnő, naposítás, szepítő, szulfoszer és egyéb bő-
 bajok ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér használni
 utasítással együtt. A vásárlásnál határozottan
 Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
 kérjen és nézze meg a ill látható védjegyet és a

G. Hell & Comp.
 cégjegyzék minden cím-
 kén.
 Kinttette díszkeleivel
 Bécsben 1868-ban és

aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és egészség szappan, mel Berger-féle
 gyártású, a minden szappanhoz mellékelte használati utasítást is
 van csatolva.

Kapható minden gyógyszerárban és hasonló üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.**

Magyarországi ártaktár: **Török József gyógyszer-
 tár, Budapest, Király-s., Thalmanyer és S. ut., Zein-
 utca. Molnár és Moser droguisták, Koronaherreg-
 utca. Készenben minden budapesti, valamint Ma-
 gyarország összes városainak minden gyógyszerár-
 raltán, továbbá a jobb drogueriákban és illatzer-
 kereskedésekben.**

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Grammophonokat

eredeti gyári árakon nagy
 választékban raktáron tart

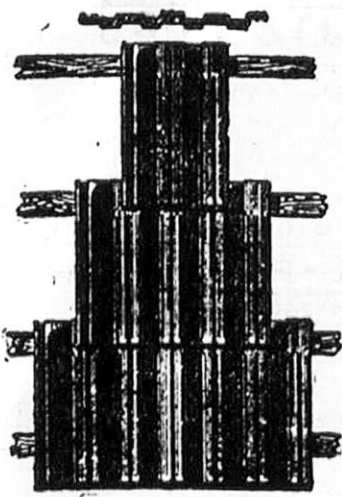
Ifj. Wajdits József

Nagykanizsán.

Eladás részletfizetésre is.

TÖRLESZTHETŐK
 havi 3 koronás részle-
 tekben. Legnagyobb vá-
 laszték hanglemezekben.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő cserep
272. szám.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
a szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

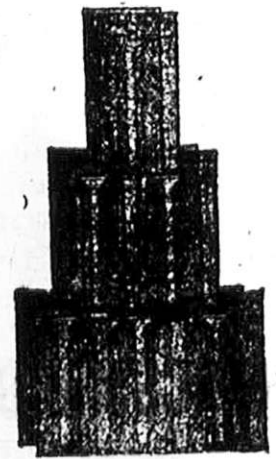
NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864 Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a os. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMANYOK: Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserepek. Legolósobb, legszebb tétőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserep
253. szám.

A legjobb kutya-kalács volt és marad a Fattinger-féle kutya-Kalács,

mely az összes e fajta tápszerek közül a legjobb
összetételű és táperejű. — 50 kg. 23 K., 5 kg.
bérmentve 3 20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. — 50 kg. 26 K., 5 kg.
bérmentve 3 50 K.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Fattinger's Patent Hundekuchen und
Geflügelfutterfabrik, Wiener-Neustadt.

250-nél több első díj. A Fattinger-féle tápszer
állatorvosi ellenőrzés mellett készült.

Szép keblek

két hónap alatt a

Pilules Orientales

által az
egyedüliek
melyek a kebleket fejlesztik, erősítik,
helyreállítják és a női kebleknek pompás
teltséget kölcsönöznek az egészségre
káros hatás nélkül. Jótállva, arzenu-
kum mentes. Orvosi hírességektől
elismerve Telles discretio. Doboza
használati utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.

J. Ratlé gyógyszerár Párizs.
Raktár: Torok József gyógyszerész szél Budapest
Király-utca 12.

Szélhajtó göroszillapító HODONY cseppek

— Már 1844 óta —

bevált háziszser, mely az étvágyat elő-
idézi, s az emésztést fokozza.

Ara üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánvétellel
2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem
küldetik. —

Megrendelés

Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich

Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

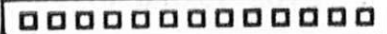

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisz-
títható, csakis

Schielet szarvasszappannával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott
beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak
eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt
tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond-
 nélkül használható tehát minden tisztítási
célra, még ott is, hol közönséges szappan
felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság
szükségeltetik.

ÉKSZERGYÁR.

Villamos nüzemre berendezett
arany-, ezüst- és ékszeráru-műterem

Különleges készítmények:

ékszeráruk és jeggyűrűk.

Új foglalásokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk

Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerész, Nagykanizsán (Városháza átellenében).

LIPIK Szlavóniában

Vasút, posta-
távirda árolmás

ELSÓRANGU FÜRDŐHELY

Egyetlen jódmentes alkálius hővíz (84° C.) Európá-
ban. Páratlan gyógyhatású a tápcsatorna és a vizelet
utak összes hurutos megbetegedéseit, húgyvesztés állatol,
köszvény, cauz és ischias, görbület-, angolkór és az összes
vérkeringés ellen.

Ivókúra. Hévízes fürdők.

Vizgyógyintézet. Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál

A fürdőigazgatóság.

Lampionok egy választékban kaphatók
Ifj. Wajdits József könyv- és papirkeres-
kedésében Nagykanizsán.

GYERMEK-

leányka- és fiu cipőink elismert

legjobb minőségűek.

Áraink olcsósága — tekintettel a talpba vésett
szigorúan szabott árakra

feltűnést keltenek.

„TURUL” cipőgyár r. t. nagykanizsai
főraktára Fő-utca 12. szám
Korona szállóval szemben rendeljék meg szük-
ségletüket.

Sertésvész elleni szer. „Floriol“

M. kir. szabadalom.

Antiszeptikus, az állat szervezetét a járványos kórokkal szemben immunissá tevő s annak fejlődését és gyarapodását előmozdító koncentrált növényi kivonat.

EGY PALACK ÁRA használati utasítással 1 kor. 60 fill.

Főraktár:

KARCSMAROFF A. drogeria és gyógyszerüzletében.
Budapest, Rákóczi-ut 50.

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálisyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 49.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altsóbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, s a Moll-fellratu ónozzal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsolési szer köszvény, csux és a meghülés egyéb következményeijnél legismertesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 80 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek es hölgy szappant a bőr okozero ápolására gyermekek s felnöttek részére. — Ára darabonként 40 fill.

Öt darab 1 kor. 80 fill.
Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas vizek királya.

a mohai ÁGNES -Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve Kitünő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknek.

Mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitünő szere a legkülönböfélébb gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vese-bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha máj-bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Kedvelt borviz.

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: **FLEISCHHACKER IGNÁCZ** urnál
Nagykanizsán. — Telefon 161.

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, fél évre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknél 1 évre 6 korona, fél évre 3 korona.

Felelős szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó.
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

Ami nincs Nagykanizsán.

Létesítsünk szociális intézményeket.

Nagykanizsa, aug. 30.

Nagykanizsa város közügyeinek fellelőését megállapítani ma már nem nehéz feladat. A városi közügyek minden ágában modern újításokkal találkozunk. Mintha új szellem, felfogás jutott volna be a város szerveibe, oly élénk tenni vágyás mutatkozik a városi közelet porondján szereplők táborában.

A városok versenyét figyelve, sietünk mi is létrehozni minden oly alkotást, mely a városi fejlődés elengedhetetlen alapfeltétele. Kulturális, gazdasági, közegészségügyi kérdések egész tömege kerül gyors egymásutánban felszínre, mintha sietni akarnánk, pótolni a múltban elmulasztottat.

Amily dicséretes, ép oly természetes jelelenség. A városi élet fejlődését csak gyors cselekvés biztosítja. Megfelelni a viszonyoknak, a kor kívánalmának, lépést tartani a modern városok fejlődésével, ez a helyes városi politika irányításának alapfeltétele.

Jól esik reámutatnunk a fejlődés helyes irányára, de kötelességünk bevilágítani a városi ügyek ama részébe is, melyről Nagykanizsán, mint városi ügyről tulajdonképpen nem is beszélhetünk, mert nincs. Ez pedig: Nagykanizsa város szociális intézményei.

Igaz, a magyar városok szociális irányú mozgalmái nem régi keletűek. Még nem is oly rég Nagykanizsán is elégséges volt, ha foglalkoztunk ama kérdésekkel, melyek a

közép s mondjuk a tőkés osztálya és melyek a szegény néposztály érdekei megkivántak. Az ipari élet, különösen pedig a gyáripar fejlődésével egyidejűleg egy számottevő osztály: a munkásosztály került a városi lakosság testébe.

A munkásosztálynak is megvannak a maga szükségletei. A kultura magasabb fokán élő ember ma színházat kíván Nagykanizsán. Humánus gondolkodású férfiak szegényház, árvaház és hasonló intézmények létesítése érdekében agítálnak. Mig mások, a kor változott irányára rámutatva, a város szociális irányú működését tartják kívánatosnak.

A „Zalai Közlöny” múlt száma a májusi elseji munkaszünetelésről írva, említette, hogy ebben a tizenkettedik helyre került Nagykanizsa a munkások számát tekintve. Ez is mutatja, hogy Nagykanizsán a munkásosztálynak tekintélyes tábora van. Bár az a szám nem teljes. Nem szabad ugyanis felednünk, mikor munkásosztályról beszélünk, nem valamely politikai, vagy gazdasági pártárnyalatot értünk. A munkásosztályhoz tartozik a szociáldemokrata ép úgy, mint a keresztény szociálista. A katolikus legényegylet tagjai, sőt tovább megyek a kereskedő ifjak és a magántisztviselők egyesületének tagjai is a munkásosztályhoz számítandók.

A munkásosztály érdeke széles társadalmi rétegben gyökeredzik. Ép az a baj, hogy nálunk a munkásosztály szó hallatára, mindjárt az a tömeg jut eszünkbe, mely folytonos sztrájkokkal, utcai zavarokkal háborgatja a városi élet hétköznapi csendjét. Pedig ismétlem a munkásosztály szélesebb társadalmi

réteg, mely iránt, — tekintve, hogy ők is adózási Nagykanizsa városának — a város vezetőségének az ügyek irányításában ép oly figyelemmel kell lenni, mint a város más polgárai iránt.

Ez az, ami nincs Nagykanizsán. Városi életünkben, hiányzik amaz irányzat, mely a munkásosztály kívánalmaival számol. Mert nem szabad azt hinnünk, hogy a munkásosztálynak nincs más kívánása, mint „pártisajtó” a „derestörvény eltörlése”, melyekről az ugynevezett „központi kiküldött” urak szoktak beszélni a Gőzfürdő kertben. Ezek csak „központi kívánalmak”, politikai mozgalmak — melyeknek tárgyalása nem vag e lap keretében.

A munkásságnak van kívánalma más irányban is. Sőt vannak városok, melyek a kívánalmakat megfigyelve, összegyűjtve, kiegészítve, valóságos szociális városügyi programot létesítettek. A szociális városügyi program legkiválóbb képviselőjének tartják Törökkanizsai Schulpe György pozsonyi polgárt, ki programja érdekében szóval, feliratokkal, újságcikkekkel agitál a kormány-nál, a városnál, mindenütt, ahol valamit elérhet. Munkája nem veszett kárba. Pozsonyban ma egy kis városrész áll már fent: egy munkás lakóház telep, mely Schulpe, a lelkes kezdeményező nevét viseli. A telepen minden oly alkotás, intézmény feltalálható, melyet az ott lakó munkásság érdeke megkíván.

Hol tart még Nagykanizsa ettől. Nem is kívánunk ennyit. Csak nyomát szeretnők már látni ennek az irányzatnak. Mielőbb szeretnők látni, ha a város vezetősége, a

Ifjuságom . . .

Ifjuságom! — ha már megöregedtem, — Nem foglak, ah! nem, téged megsiratni. Legyen csak úgy, ahogy Isten akarja, Ha élni tudtam, tudok meg is halni.

Nem zúgolódtam én azért, hogy élek. Ah! éppen úgy nem bánt majd a halálom: Ha boldog voltam idelelenn a földön, Még boldogabb leszek a másvilágon.

Ha ütni fog a legutolsó óra És én még egyszer elgondolkozom, Amíg fejem lehajtom nyugovóra, A végzetet akkor sem átkozom.

Köröttem majd, tudom, könnyezve állnak, Szép hitvesem és drága gyermekim. Szemébe nézek bátran a halálnak, Csak tőlük válni, az lesz majd a kin.

A küzdelemnek lesz csak vége, vége. Mert hasztalan tör majd le a halál Szivem, lelkem, — enyéimre vigyázni — A sirnak mélyéből is hazajár.

Lovas Gyula.

Erdélyből.

Írta: Dr. Szabó Zsigmond.

Nehéz volna megmondani, hogy tulajdonkép milyen cím lett volna helyesebb: Erdélyből, vagy Romániából, mert az egyik ablakomon ha kinézek, Erdélybe, a másikon ha kinézek, Romániába látok. És itt a határon megragadtam, nem megyek innen se Bulgáriába, se Törökországba, van itt élvezni való és bámulni való elég.

Nem volt nekem arra semmi gondom, amikor a Tömösvölgybe szuszogva, erőlködve felvittem, felcípelt a gyors (?) vonat, hogy miként fogom én itt eltölteni a napot kellemesen, csak az volt az egyetlen gondom, hogy lesz-e partnerem, aki elbarangol velem ide fel sorba egyik alpesről a másikra és élvezni velem együtt az Isteni, a nagy természeti csudákat és teleszivja magát velem együtt egy esztendőre való életenergiával. Hát találtam is, de hamar. Ide jár a Tömösvölgybe nyaralni egy erdélyi (kolozsvári) tanár 19 esztendője, nagy természetimádó és barangolt itt sokat egyedül erdőn, völgyön, alpesen, 19 éve hiába keresett partnert, mert itt kevés a vállalkozó — és kapóra jöttem neki, úgy összebarkoztunk két nap alatt, mintha ő engem várt volna, én meg ő érte tettem volna meg ezt a potom ezer kilométert, mire ideértem.

Volna, én meg ő érte tettem volna meg ezt a potom ezer kilométert, mire ideértem.

Mindjárt első napi pihenésem után másnap reggel elkezdtek falni lelki szemeinkkel az egész vidéket.

Károly barátom nemesak kitűnő turista, de igazi természettudós is, akinek figyelmét minden csekélység, minden alpesi növény leköti, figyelmeztet mindenre, ami csak az alpeseken található, élvezettel fogyasztjuk kettesben a velünk vitt és nyáron pirított szalonát, a mellettünk cseregdedő hegyi patak-ból mint a nektárt, úgy élveztek az illatos és jobbnál-jobb ízű igazi hegyi levét.

Reggel ötör már talpon vagyunk, fél hatkor indulunk mindennap más utitervvel, de ugylátszik, sohase fogyunk ki az újabb-újabb és szebbnél-szebb látóvalókból. Hiába írnam le, hiába fényképezném le ezeket a kilátásokat, ezeket a természeti szépségeket látni kell a maguk fenségességében, a maguk ősi, vad és mégis káprázatos nagyszerűségében.

Maga Predeal 1032 méter a tenger színe felett, innét rándultunk ki naponta.

Az ödvégi uton és ödvégi szoroson át Rozsnyóra és a rozsnyói várba reggel 6-órától este fél 9 óráig gyalogoltunk. Rogyváértén ugyan haza és

pénzintézetek, gyári vállalatok vezetői a munkások bizalmi embereivel karöltve igyekeznenek az első munkásházat felépíteni. Munkásházat, ahol a munkás tisztességes otthont talál. Mert ama kültelki lakások, melyekben most lakik a munkássztyályunk, otthonnak nem nevezhetők. Orvosai karunk a megmondhatója, mily jó fészkei ezek a lakásoknak nevezett egészségtelen odúk a különböző veszedelmes járványoknak.

A munkásházak közelében létesülhetne egy olcsó népfürdő, ahol néhány fillérért, vagy, ha indokolt, ingyen is eleget tehetne a munkás a tisztaság követelményeinek.

A többi intézményt megérlelné a fejlődés helyes iránya. Városi életünk, ügyeink vezetőit, sőt közkatonáit teljes bizalommal körjük, foglalkozzanak komolyan a munkásházak és az állandó téli és nyári népfürdő építési ügyével. Ez az ügy van oly fontos, mint városi életünk bármelyik ügye.

Mutassuk meg a munkásságnak, hogy nekünk a „burzsoa” társadalomnak is van érzékünk a szociális intézmények létesítése iránt.

— **Kereskedők a vasárnapi munkaszünetéről.** A nagykanizsai Kereskedők Társulata közbejött okok miatt a múlt hétfőre tervezett gyűlést csütörtökre tartotta. A választmányi gyűlésen Unger Illmann Elek elnököl. A gyűlés tárgyalás alá vette a kereskedelemügyi miniszter által kiadott vasárnapi munkaszünetéről szóló törvényjavaslatot, melyhez többet hozzászóltak. A gyűlésen elhangzott beszédek alapján a választmány álláspontját így körvonalozhatjuk: A törvényjavaslat tervezete szerint a vasárnapi munkaszünetet nem tartják keresztülvihetőnek. A hétköznapi szünnap zavarná az üzleti élet sima lebonyolítását, az alkalmazzottak szempontjából pedig nehezen ellenőrizhető. — Kívánják a jelenlegi állapot fentartását. — Ha ez nem lenne keresztülvihető, úgy inkább a teljes vasárnapi munkaszünet behozását tartják keresztülviendőnek. Ez utóbbi álláspont, ellen csak a vaskereskedők foglaltak állást, kik szakmájuk szempontjából szükségesnek tartják az üzletek vasárnapi nyitvatartását, ha délelőtt 10 óráig is.

— **A végrehajtási törvény életbeléptetése.** Az igazságügyi miniszter rendelete szerint az új végrehajtási törvény szeptember 9-én életbe lép. A rendelet értelmében a lejárt követelések a novella 31 §-ában foglalt kedvezmény biztosítása végett az illetékes járásbírósnál írásbelileg augusztus 25-től 30 nap alatt eszközölendők. A novella életbeléptetésével a le nem járt követelésekre nézve 1908. szeptember 9-én, a lejárt és bejelentett követelésekre nézve pedig 1909 augusztus 24-én megszűnnek a régi végrehajtási törvénynek a lefoglalhatóságot szabályozó határozásai.

két nap fáj a derekam, de még egyszer végigcsinálnám — mert gyönyörű volt.

A Schuller-havasán keresztül mászva mentünk Rozsnyóra, ahol a XVI-ik századbeli rozsnyói várban az 1640-ben épült és 148 méter mély kutat néztük meg acetylen világítás mellett.

A Tamina-völgyi kirándulásunk, valamint a brassói, cenkhegyi, Pietra-Mazsi stb. Kisebkek ugyan, csak 7—8 órát vesznek igénybe, de azért egyik szebb és hálásabb a másiknál.

Még csak a 2250 méter magas Bucec megmászása van hátra. Abhoz pihent izmok, jó kondíció kell és most arra készülök. Addig pedig gyönyörködöm hol Sinajában, hol pedig a szép Románia egyéb kiránduló helyein, elszórakozom a szebbnél szebb erdélyi száz falucskákban, skiktől sokat tanulhatna rendet, tisztaságot a mi rendezett tanácsu városunk, ahol egyik száz faluban olyan villanyvilágítást, olyan vízvezetékét és olyan tisztaságot, rendet találtam, hogy a százosok büszkének lehetnek rá. Büszké az ő finomabb egészségügyi érzékükre.

Különböen bevallom, még a románoktól is igen sokat tanulhatunk — de ezeket négy szemközt fogom megszogni.

Városi közgyűlés.

A városatyáknak az a kategóriája, amelyik fürdőkben tölti a nyarat, nagyon gyéren szállingózott a terembe; legtöbben a kiskanzsai polgártársak jelentek meg. Különböen a hangulat is nyári volt, bár hóról, fagyról is szó esett, mégis lanyhaság ilt meg a közgyűlési tagokat. Csak Fried Ödön dr. beszéde volt temperamentumos. Igazságait mindig a pathos tüzeben adja be, azért is hatnak és szívesen hallgatjuk őket. De nem is csoda, mikor neki a magyar iparfejlődést kell megvédelmeznie. Ennél méltóbb tárgy nem kell a jó hazafi tűzének.

Vécsey Zsigmond polgármester elnök előterjesztésére tárgysorozat előtt elfogadták, hogy a városi villamossági üzemre vonatkozó verseny ajánlati határidőt tekintettel egyes pályázni akarók kérésére két héttel meghosszabítsák. Így az eddigi szept. 3. a d. e. 10 óra helyett a határidő szept. 17-én d. e. 10 óra. A „Vallalkozók lapja”-nak nyomban ily értelmű pályázati hirdetés küldött be.

Ugyancsak mint pöttárgyszorozati előterjesztést elfogadták Szabó István állami isk. igazgató kérelmét, akit ennek alapján a város kötelékébe felvettek. Azután következett a tárgysorozat.

A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul, hogy a Zalamegyében létesített iparfelügyelőség székhelye nem Nagykanizsa, hanem Zalaegerszeg lett. A miniszter intentiója azonban az volt, hogy az iparfelügyelőség a törvényhatóság székhelyén legyen. Tehát a nagy deputáció Egerszegnek már kikapart egy gesztenyét. Elfogadtatták az a 2500 K. szóló alapítólevél, mely Lengyel Lajos főjegyző 25 éves jubileuma alkalmával az ő nevére tette a város. Fried Ödön dr. felszólalására jegyzőkönyvbe vétetett, hogy ez alapítvány kamataiban a helybeli főgimnáziumban járó köztisztviselő gyermekei „valláskülönbőség nélkül” részesíttessenek.

A képviselőtestület hozzájárul Pápa r. t. város polgármesterének átiratához, melynél fogva tekintettel, hogy a városok államérdeki munkát is végeznek. A kormánytól államsegélyt kér, mely célra a bor és husfogyasztási adó átengedését kéri, vagy ezzel egyenértékű segélyezésben részesítse. E célból kérvénnyel járul a képviselőházhoz és az országgyűlési képviselő ez irányú támogatását is kéri fogja. Leghosszabb vitát provokált a bemutatott utrendőri szabályrendelet tervezetének tárgyalása. A különben érlyes elnöklő polgármester még azt is eltűrtte, hogy mikor Deák Péter főkapitány reflektált az elhangzott megjegyzésekre és konkrét indítványokra, még aztán is folytatták a képviselő urak a tárgyalást. Érdekes volt, hogy a képviselő testület sehogyse akarta megérteni Bun Samu képviselő felszólalását, maga a polgármester és a főkapitány se. Arról volt ugyanis szó, hogy a 180 cm. nél alacsonyabban álló ablakredők nem támaszthatók ki, nehogy a járókelők belevágják a fejüket. Bun képviselő azt hangoztatta, ha az ablakredő 180 cm., akkor az ablakpárkány 160 cm. magasságban lehet, mert a kitámasztásnál 20—30 cm-rel emelkedik az ablakredő és így a 180 cm. magas párkányzatonál 200—210 cm. magasan áll a kitámasztott ablakredő. A képviselő testület gondolata azonban csak 160 meg 180 cm. körül forgott és olesó viccelődések után a 180 cm.-ben állapodtak meg. Ezentúl tehát tilos az ágyneveket az ablakban szellőztetni; a portörölrongyot tessék az udvaron kirázni, nem a járókelők nyakába. Kutyát a sétátereken pórázon kell vezetni. A kávéházak előtti terrasz-helyiségek úgy készítendőek, hogy az ut szelétől másfél méter gyalogjáró maradjon a járókelőknek. A kereskedők csak heti és országos vásárokon rakhatnak ki árucikküket a gyalogjárókra. Ellenben kiskanzsai polgártársaink ezentúl is vihetik kaszáikat a gyalogjárón keresztül fenyegetésére és veszedelmére

sok szép korzói hölgynek. Mert bár többen ellenezve hozzászóltak ez ügyhöz sőt a rendőrkapitány is megemlítette, hogy egy ilyen kaszás ember veszedelmese megebesített egy vigyázatlan emberit, mégis meghagyták a kiskanzsai polgárjogot továbbra is, mert hiszen ők is adófizetők. Ezek legalább olyan kaszások, akik elül menekülni lehet; egyéb mód nincs is a baj elhárítására. Gyalogjárók öntözésére, tisztítására, hőeltakarítás, sikos gyalogjárók felhúttása stb. mind-mind benne van a szabályrendeletben; Most még csak az van hátra, hogy a közönség ezt megis tanulja és gyakorolja.

A háziurakra és lakókra vonatkozó rendszabályokat legjobb volna minden háztulajdonosnak megküldeni, hogy azt berámázva kifüggesse házában alkalmas helyen. Mert hiába a papiros csak papiros, ha mindjárt törvény van is rá írva.

A vármegyei telefon hálózatnak egy állomására 114 korona költséggel a város belép, mert ez alispáni rendelet szerint a városnak kötelessége, de egyéb kötelezettséget ez ügyben nem vállal.

A Kazinczy utnak és járdának építésére vonatkozó versenytárgyalás aug. 3-án történt, melyen a legelőnyösebb a flumei első asfalt társaság ajánlatát ajánlja a tanács elfogadásra, mint a mely társaság a költségelírányzatnál 5%-kal olesóbban hajlandó elkészíteni, míg a másik két pályázó (Sartori Oszkár és Morandini Bálint) ráfizetést kér.

Fried Ödön dr. nem fogadja el a tanács előterjesztését, mert akkor, amikor Lueger lehetetlenné tette Ausztriában a magyar vállalkozók és magyar termékek szereplését, akkor mi sem zárkozhatunk el az elől a tény elől, hogy flumei asfalt társaság csak fiókja egy osztrák vállalatnak, mely nem magyar munkásokkal idegen terméket dolgozik fel.

Vécsey Zsigmond polgármesternek is tudomása van arról, amit Fried dr. mondott, még pedig a konkurens vállalkozóktól tudja ezt. Minthogy azonban a közszállítási rendelet ez ügyet tisztán formulázta, ha a szerződés ideje eljön és az a társaság e kívánalmaknak meg nem tudna felelni, akkor a szerződést vele meg sem köthetjük. Minthogy azonban e vállalat lényegesen olesóbb a versenytársakénál addig is meg meg nem győződnek a felhozott akadályokról, ajánlja a tanács javaslatának elfogadását. Eperjessy Gabort meggyőzték a polgármester szavai, hogy a magyar ipart és termékeket mindenkor megvédi tehát elfogadja a javaslatot. Névszerinti szavazás után a képviselő testület is elfogadta. Elfogadtatták Sabján képviselő ellenző felszólalása után a tanácsnak az a javaslata is, hogy a felső templomtól a temetőig és ez utvonalból kiágazó Boeska utcán át a Fő-utig, a tüzoltó őrháztól a közorházig terjedő utvonat és a Széchenyi tér egy része rendeztessék és szilárd burkolattal láttassék el.

A közgyűlés egyéb nagyrészt személyi vonatkozású tárgyat, a képviselőtestület majdnem vita nélkül tette magáévá.

Beírások.

A helybeli izraelita elemi fiu- és leányiskolában a javító vizsgálatok augusztus 31-én délelőtt 9—12 órakor tartatnak meg, a beíratások szeptember 1., 2. és 3. napján délelőtt 9—12 és délután 3—5 órakor eszközöltetnek.

Az első osztályba oly tanulók vétetnek föl, kik az anyakönyvi hivatalban bevezetendő (igazoltszegénység esetén lényeg- és díjmentes) kivonattal igazolják, hogy legalább 5 és fél évesek és kiken az oltás sikeresen eszközöltetett. Minden tanuló az igazgató által történt felvétel után az osztálytanítónál is beíratkozni tartozik.

A helybeli felső kereskedelmi iskolában a javító és pótló vizsgálatok augusztus 31-én d. e. 8—12 tartanak meg.

A tanulók felvétele szeptember 1., 2. és 3. napján délelőtt 9—12 és délután 3—5 órákor eszközöltetik.

Az alsó osztályba azon tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium-, reál- vagy polgári iskola 4-ik osztályát legalább elégséges sikerrel végezték és azt bizonyítvánnyal igazolják. A középső és felső osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik az alsó, illetve középső osztályt ugyanezen, vagy vele egyenlő fokú szakiskolán legalább elégséges sikerrel végezték.

Ujjonnan belépő tanulók születési bizonyítványt tartoznak felmutatni.

Erettségi írásbeli vizsgálatok szeptember 4—9. napján.

A kereskedő tanonciskolában a javító vizsgálatok szeptember 4. és 5-én délután 5 órákor tartanak meg, a tanulók beiratása szeptember 5-én d. u. 3—5, 7-én és 8-án 5—6 órákor eszközöltetik, mire a tanulók múlt évi igazolási naplójukat elhozni tartoznak. A beírásnál az évi tandíj, 8 korona lefizetendő. Az előadások 16-én kezdődnek.

Az igazgatóság figyelmezteti a tisz. főnök úrakat, hogy tanoncikat a kitűzött időben anna. inkább beírassák, mert ellenkező esetben az 1884. évi XVII. t. e. értelmében 40—400 korona bírsággal büntethetők.

A beírás kötelezettsége a próbaidőre is szól.

A női keresk. tanfolyamban a tanulók folytatógazas beírása szeptember 1., 2. és 3. napjának d. e. 9—12 és d. u. 3—5 órákor eszközöltetik.

Evi tandíj 100 korona, beírási díj 10 korona. A tandíj félévénként, méltánylást érdemlő esetben negyedévénként előre fizetendő.

A tanfolyam csak akkor nyílik meg, ha legalább 30 tanuló jelentkezik, miről az illetők a helyi lapok útján értesítettetni fognak. Felvételtől óhajtok, azok is, kik már jelentkeztek, szeptember 1. és 2-ik napján újból jelentkezzenek, mely alkalommal az utolsó évi iskolai bizonyítvány bemutatandó.

A helybeli állami polgári fiú- és leányiskolában a jövő tanévi beiratások szeptember 2., 3., 4. és 5. napján tartatnak meg és pedig naponta d. e. 8—12 óráig a fiúiskolai, d. u. 2—5 óráig a leányiskolai tanulókkal.

A sorrend a következőleg van megállapítva:

1-ső nap. Szeptember 2-án csakis az I. osztályba lehet beírtni.

2-ik nap. Szeptember 3-án első sorban az I. osztályban esetleg üresen maradt helyekre vétetnek folyamatba s ezek beírása után csakis a II. osztályba lehet beírtni.

3-ik nap. Szeptember 4-én első sorban az I. vagy II. osztályban esetleg még üresen álló helyekre, azután csak a III. osztályba vétetnek fel tanulók.

4-ik nap. Szeptember 5-én első sorban az alsóbb osztályokban esetleg üresen maradt helyekre, aztán csak a IV. osztályba lehet beírtni.

Az érdekeltek szülők bővebb felvilágosítást találhatnak az iskola múlt tanévi Értesítőjében közzétett és az iskola kapuján kifüggesztett hirdetésben.

Tanitók a kaszárnyában.

— Saját tudósítónktól. —

Régi keletű dolog az már, hogy a hadsereg vezetésére díszes felfogással megszokta különböztetni az uniformis alatt is az embert az embertől. Értjük alatta, hogy pl. a tanító katonákat, kik mint póttartalékosok kerülnek a hadseregbe, külön tanítatják a többi elemtől, sőt minden olyan munka alól felmentik őket, melyek nem a katonai kiképzéshez tartoznak és melyek a tanítói állással nem egyeznek meg.

Annál inkább esodálkozunk azokon a basáskodásokon, melyeket egy tizedes a helybeli honvédséghez berukkolt tanító katonákon gyakorolt, eddig megtorlatlanul. Mert a főlöttesek ellen panaszkodni katonáéknál veszedelmes dolog.

Feltárjuk azért mi a tanítók ügyét, szolgálatot akarunk tenni nekik is, de a főlöttes tisztikárnak is, melynek humanizmusa bizonyosan ellentétben van a káplár ur durvaságaival. Adadjuk a szót itt a tanítóknak, kik hozzáuk panaszait eljuttatták.

„Egyará konkrét adattal szolgálunk, melyek híven illusztrálják, hogy az altisztek mennyire visszaélnék néha a nekik juttatott kis hatalommal. Az említett tizedes (kinek nevét nem írjuk ki, de a tisztikar majd tudni fogja. Szerk.) hatalma alá e nyáron 32 tanító volt kiképzésre rendelve. A vezényszók fűszerezésére reprodukálhatatlan kifejezésekkel segítette a tanítók önértéket, becsületét.

A nagy eszések alkalmával, mikor a százados a három éves legénységet csupa humanizmusból nem engedte lefeküdni a gyakorlóteren, akkor a káplár ur a tanítói csapatnak tiszter, huszszor lefekvést vezényelt a vizes pocsolnyába.

Pedig a káplár ur tud jó is lenni. Különösen a potyabornak van rá ilyen hatása. De ha a tanítói erszényekből nem jutott ilyenre, akkor egyszerűen eltöltött bennünket a kinenéstől s a hadnagynak azt jelentette, hogy a rendetlen gyakorlatozás miatt alkalmazta ezt a büntetést.

Ha pedig a káplár ur dühös volt, akkor a puskatust se sajnálta a tanítóktól. Azt hisszük, elég ebből ennyi is. Ajánljuk közleményünket az illetékes katonai körök figyelmébe. Mert a tanító neveli a gyermekbe azt a tiszteletet és érteletet, mely alkalmas arra, hogy a katonaságba vetett bizodalomunk meg ne rendüljön. Ilyen tapasztalatok után hogyan lelkesedjünk és lelkesítsünk iskolánkban a hadsereg iránt, melynek pedig a tanítók jóindulatára és lelkesítésére szüksége van.”

Kanizsai énekek.

Az iparfelügyelőséget Zalaegerszeg kapta meg, mert a közérdek úgy kívánja, hogy az iparfelügyelőség a megye székhelyén legyen. Pedig Nagykanizsa ipara csak mégis a legjelentékenyebb a megyében: nyolc gyár és egy hatalmas — szófara gómu hely! Ennyi csak megerdemelte volna, hogy az iparfelügyelőség itt székeljen.

A marha-hajtás ezentul tilos lesz a Fő-uton, talán a disznóhajtás is, de az általános rendszabály alól a „Korona”-jóság ki van véve (Az a jóság, mely az első kapun halad be.)

A végrehajtási novella a hivatalnokai kvalifikációt egészen eltolta és eredeti rendeltetésétől kivetkőztette. Ezután már csak egy képességet fogják vizsgálni a hivatalnokoknak — a fizetőképességét. Vulp.

HETI HIRADÓ

Kopicsolnak a cigányok.
(Saller Aladárnak.)

Kopicsolnak a cigányok arrafele,
A főszéli nagy országút remeg bele.
Amint török, amint vágják,
Mintha fejfámat csinálnak;
Kiirtják az öreg fákat,
Kidöntik a vén nyárfákat.
Sorba.

Parrag földem szántogatom, szántogatom,
Kopicsolást, madársírást ideballom,
Olyan keserves ez nekem,
Megállok a dülő-szélien.
Most vágják az én nyárfámat;
Ott öletem a babámat.
Regen.

Abonyi Andor.

Munkás szövetkezeti-üzlet Nagykanizsán.

(Saját tudósítónktól.) A nagykanizsai szervezett munkások megindították mozgalmukat a drágaság ellen. Gyűlést tartottak, melyen vádat emeltek hatóságaink ellen, hogy nem tesz lépéseket a drágaság megakadályozására. Az élelmiszer drágaságot ők egy munkás-szövetkezet felállításával akarják meggátolni. A gyűlésen a szociáldemokrata párt budapesti központja részéről Szántó Béla jelent meg (Szántó foglalkozására nézve magántisztviselő, ki a nagykanizsai felső kereskedelmi iskolában végezte tanulmányait. Innen Budapestre kerülván, belépett a szociáldemokrata pártba, melynek mozgalmában tevékenyen részt vesz. Szerk.)

A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítást kaptuk:

Szerdán este 8 órákor a Gőzfürdő kocsma-helyiségében nagygyűlést tartottak a helybeli munkások. Néhány százan voltak jelen s köztük asszonyok is. A gyűlés elnökevé Schneff Józsefet, jegyzőjévé pedig Gerő Samut választották meg.

Ezután Szántó Béla, mint központi kiküldött beszélt a program egyetlen pontjáról: az élelmiszer uzsoráról és ezzel kapcsolatban a szövetkezeti üzlet megalakításáról.

Felemlíti, hogy az élelmiszer-uzsora rettenetes pusztítást végez a munkások között, kik ha fizetésük 90 százalékát élelemre adják is, mégis éhezniük kell. A mostani agráriusok uralma addig tart, míg a munkások a védelmi intézmények terén nem jutnak olyan magaslatra, mint a külföld munkásai. A karterel srófolják az élelmiszer árát, nem a sztrájkok. Majd hosszas beszédben magyarázta a szövetkezet megalapításának módokat s buzdítja a jelenlevőket az ügy pártfogására.

Elnök indítványára a munkások közt való agitálásra egy bizottságot választottak, melynek feladata a szociáldemokrata párt végrehajtó-bizottságával az lesz, hogy gyűjtse a szövetkezeti üzletrészekre az előjegyzéseket.

Az agitáló-bizottság tagjai közötti mindenféle szakszervezet képviselve van.

— Pénztárvizsgálat. Vécsey Zsigmond polgármester csütörtökön megvizsgálta a város pénztár hivatalait s mindent a legnagyobb rendben találta.

— Kalazanti Szt. József nevenapja alkalmával a helybeli piaristák rendházában ünnepi ebéd volt, melyre a városi tanács is hivatalos volt.

Hogy mersz nekem más egyebet
hozni, mint a **kipróbált**
„OTTOMÁN” - caretta papirt vagy hüveyt!

— **Békéltető-bizottság.** A nagykanizsai iparos segédek békéltető-bizottsága a napokban Halvax Frigyes városi tanácsos elnöklete alatt közvetkezésként alakult meg: Asztalosok: Kozma Nándor, Sneff József, Kádárok: Pecsics János, Németh Szilveszter. Kárpitosok: Somogyi Ede, Gerő Soma. Szabók: Cserép Pál, Huisz József. Sütők: Rosenthal Adolf. Cipészek: Turi János, Smaul János. Husiparosok: Mattersdorfer Ádám, Szarvas Lajos, Kómivek: Verem István, Mancsek Ferenc. Ácsok: Id. Tomaesics János. Festők: Vellák Jenő. Kéményseprők: Berláz Jenő, Szitár Dániel. Borbélyok: Molnár Béla, Kaschmitter Károly. Könyvkötők: Horváth J.

— **Tánciskola.** Mayersberg Frida, nagykanizsai tanítanulók régi kedvence értesített bennünket, hogy több uriaszony felszólításának engedve, október hónap elején egy hat hétig tartó táncanfolyamot fog nyitani. Mi csak örömmel vesszünk tudomást Adorjáné Mayersberg Frida tanítanó ez elhatározásáról, mert eddigi működése a legfényesebb igényeket is mindig kielégítette.

— **A kereskedő ifjak egyletének választmányi gyűlése.** A nagykanizsai kereskedő ifjak önképző egylete folyó hó 26-án választmányi gyűlést tartott, amelyen elfogadták a temesvári kereskedő ifjak átiratát: a teljes vasárnapi munkaszünetet, melyet a szeptember 6-án tartandó országos kongresszuson okvetlen tárgyalni fognak. A közgyűlés beleegyezéséig a választmány ideiglenesen titkárnak Pártos Sándor, háznagynak Schreiber Adolf, könyvtárosnak Kisfaludi Gyula tagokat választották meg. Továbbá sajnálattal tárgyalták, hogy a kereskedők, mint pártoló tagok, nagyon csekély számmal vannak az egyesületben képviselve, ami ha megváltoznék, az egylet fejlődésére nagy előnyt nyújtana. Azután örömmel vették tudomásul a kir. tanfelügyelő átiratát, melyben igéri, hogy államszolgálatban fogja részesíteni az egyesület kebelében Snell Alfréd alelnök vezetésével a fennálló szaktanfolyamot.

— **Husdrágaság.** Egyik zalaegerszegi lapársunk írja: A hatóságí mérésártsékét kár volt elvárni. Amióta Zalaegerszegen az üzemet beszüntették, dacára a polgármesterrel kötött egyezségnek, mészáros iparosaink ismét feleségták a hus árát. A polgármesterrel történt egyezség szerint 44—48 a marhahus 48—52 a borjúhús, — s most felszökött már a marhahus 52-ről 56-ra, a borjúhús 60-ról 66 krra.

— **Közgyűlés Szepetneken.** A szepetneki Olvasókör tisztújító közgyűlésén Dobrovics Milán orsz. képviselő lemondott eddig viselt elnöki tisztéről. A közszereletben álló elnök lemondását azonban nem fogadták el. Hanem Fuchs János indítványára általános lelkesedéssel újra őt választották meg, mire Dobrovics engedve a közóhajnak, megmaradt elnöki tisztében. Alelnök Hanifell Sándor ev. segédlelész lett.

— **Lido.** — Az új Ostende. Akik a Lido páratlan tengeri fürdőit használták az idei nyáron, elragadtatással beszélnek arról a mesés fejlődésről, mely lépten-nyomon szembeötlő. Különösen a most épült tündéri berendezés Excelsior-szálloda emeli a Lido gyönyörűségét és kelleméit. Legujabban a galamblovászat sportját akarja meghonosítani s 125.000 franknyi díjakat tűzött ki, köztük Olaszország legnagyobb díját. A lóverseny-sport kedvelői szeptember 7-től kezdve gyűlekeznek ide a nemzetközi lóversenyekre. Fiumén át bonyolódik le tehát Magyarországon keresztül az a jelentékeny idegenforgalom, mely a Lidora vonzza a nyaralók, üdülők és szórakozók tömegét.

— **Vissza Amerikából.** Szombaton délután 400 Amerikából jött magyar visszavándorló utazott keresztül Nagykanizsán. A pályaudvaron élénk fel-tűnést kellett a visszavándorlók csapata, kik innen Budapestre utaztak.

— **Tolvaj munkás.** Sipos József vasuti munkás egy ládát feltört a pályaudvaron és több ruhát ellopt. A rendőrség letartóztatta.

— **Lipik.** A lipiki jödfürdőt az igazgatóság tudósítása szerint augusztus 27-éig 3752 vendég látogatta.

— **Tartalékosok bevonulása.** A mai nappal 1100 tartalékos katona vonul be a helybeli 48-dik közös gyalogezredbe. Egy részük a közös kaszárnyában, egy részük a régi gimnáziumban és a Petőfi-uti laktanyában lesz elhelyezve. Szept. 5-én mennek Sopronba, innen az ezreddel együtt Veszprémbe a nagy-gyakorlatra.

— **Hadgyakorlat.** Az északi 7. gyaloghadosztály f. e. szept. 5-e és 15-e közötti időben Gyékényes és Légrad vidékéről Nagykanizsa felé jöve városból északi és keleti irányban hadgyakorlatokat fog tartani. A katonaságtól ez alkalommal okozott károk megtérítetnek. Az ezekre vonatkozó bejelentéseket a célra kirendelt tiszt és egy katonai alkalmazottból álló különítménynek kell megtenni, akiknek jelenlétét egy lovasból vitt fehér zászló fogja jelezni. A gazdaközönség ez időben tartózkodjék mezei birtokon, vagy bizon meg válik, hogy a katonaságtól okozott kárt azonnal jelentse be, mert a katonaság elvonulása után a kár nem fog megtérítetni. Egyébiránt városunk polgármestere a mezőbéri személyzetet is szigorúan utasította a károk bejelentésére.

— **Egyesületi hír.** A kereskedő ifjak önképző egylete ez uton tudatja tagjaival, hogy az egyesületi könyvtár megnyit. Minden kedden és pénteken este fél 9 órától 9 óráig áll a tagok rendelkezésére.

— **A zalaegerszegi villamostelep.** Zalaegerszeg városa a Ganz-gyárral kötött villamossági szerződést felbontja. A városi főjegyző beterjesztette a közgyűlésnek a szerződés felbontását és átvételére vonatkozó okmányt, melyet a közgyűlés elfogadott. A város ötvenezer korona kártérítést fizet a Ganz-gyárnak, mely egezt a közgyűlésen erősen lekritizáltak. A város a világítást házi kezelésbe veszi.

— **Katonai nevelő iskola Keszthelyen.** Dr. Óváry Ferenc elnöklete alatt tartott igazgatóság gyűlése a Balatoni Szövetségnek zöba került, hogy miként lenne az a kérdés megoldható, ha Keszthelyen katonai nevelő iskolát és nagyobb katonai gócpontot teremtsenek.

— **A szerelmes nő.** Pongrácsics Antal drávaegyházi lakos, amint a közelben levő u. n. Sport csárdában mulatott, hozzája szegődött Pongrács Mihályné szül. Tamásics Olina perlaki nő. Ez midőn látta, hogy jól beruggott Pongrácsics uram, elhívta a közeli kukoricásba egy jó órára. Itt azonban ellopta 95 koronáját s megszökött tőle. A csendőrség azonban elfogta, és az asszony beismerte tettét.

— **A romlott fiuk.** Mencigár István fityeházi lakos aminap felszólította a tengerijében bujkáló Petlámovics József és testvére Petlámovics Jánost, hogy takarodjanak ki abból. Azt gondolta, hogy eme egész faluban romlottságukról híres fiuk, lopni akarnak. Erre József pisztollyal rálőtt a gazdára, ki bal kezén megsértült. A csendőrség letartóztatta a 2 fiut, kik azzal védekeztek, hogy a tanító ur küldte őket nyulat keresni, amit a tanító elismer is. De tekintve, hogy a fiu több lövést is tett, melyek nem találtak ugyan, szándékos emberölés a bűne. Valószínű, hogy javítóintézetbe szállítják őket, mert 10—11 évesek.

— **Amateur-fényképezésnek.** Általában elismert kitűnő szálon és uti fényképezési készülékek, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézi apparatusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A* cégénél (Tuchlauben 9, cs. kir. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletág alapított 1854-ben.

Kívánatra nagy képes árjegyzék bérmentve küld a c.

— **70 év óta a Sirup-Pagliano** mint a legjobb és legbiztosabb hashajtószer sok ezer családnál eredményesen van bevezetve. Ezen Girolamo Pagliaio florenzi tanár által feltalált és 1828. óta előállított vértisztítószer csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett kék vignetával és Girolamo Pagliano tanár névaláírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi rendelésre az ország minden jobb gyógyszerárában kaphatók.

Calico — és Henneberg
Kockás — selyem 60 kr.-ra
Meire — feljebb, bér-
Armuro — mentre és vá-
mentesen. — Minta postafordultával. — Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrik. Henneberg in Zürich.

Nyílttér.

Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használták vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmairól és köszvényről, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható áruházi kereskedésekben vagy a Szendrői-Út 11. Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

Közgazdaság.

Tömeges állatkivitel a Dunántulról.

Nagykanizsa, augusztus 31.

(Saját tudósítónktól.) Már két héttel ezelőtt megirtuk, hogy olasz kereskedők a növendék marhákat nagy tömegben szállítják ki a Dunántulról külföldre. Tudósításunk óta a pécsi szombathelyi, kaposvári lapokban olvassuk napról-napra hasábos cikkeket, melyben az állatkivitel miatt panaszkodnak. Mind-egyike rámutat arra, ha a növendékmárhák kivitele ily mértékben tart továbbra is, ugy néhány év múlva állattenyésztésünk ezt nagyon meg fogja synyleni.

A Zalai Közlöny egyik munkatársa előtt egy agrárius szakember a következő nyilatkozatot tette:

A tömeges állatkivitel, különösen a növendék marhák kivitele tényleg aggasztó jelenség. Ezt marhaállományunk megsynyli, amit bővebben fejtegetni felesleges. De az ok egészen természetes. A nagy takarmányhiány miatt a gazda kénytelen tudadni marháin. A gazda örül, hogy a tömeges kínálat mellett is akad elegendő vevő. Még hátalkodnak is az olaszoknak, ha megveszik az állatot. Mikor tehát a lapok kórusban azt mondják: „Be kell tiltani a növendékmárha

VELMA SUCHARD
 Nyersen való
 evésre
 páratlan.

kivételét* nem tudom, hogy a gazdáknak jó szolgálatot tesznek-e. A baj orvoslása nem is itt keresendő. A baj csirája a takarmányhiányban van. Ha a kormány módot talál a takarmányhiány megoldására, akkor a gazdák nem fogják eladni marháikat. Így azonban kénytelenek.

A Zalai Közlöny munkatársa más oldalról is érdeklődött az ügy iránt. Ez a forrásunk is meg erősítette a fenti szakértői nyilatkozatot. Megtudtuk ugyanis, hogy ezek az olasz kereskedők mindig más és más országokban vásárolnak. De mindig ott, hol takarmányhiány van, hol ilyenformán olesón jutnak a marhákhoz. A baj orvoslásánál figyelmünket tehát nem az állatkivétel betiltására kell irányítanunk, mert ez csak természetes jelensége a takarmányhiánynak. Az állatkivétel betiltásával nem teszünk jót a kisgazdáknak. A Zalamegyei Gazdasági Egyesület nagyon helyesen rámutatott a takarmányhiány veszedelmére. Ezt kell orvosolni valahogyan és ha ez az ok megszűnik, akkor megszűnik vele együtt az okozat is: az állatkivétel. A takarmányhiány megszüntetése egyedül helyes módja az állatkivétel korlátozásának. Minden más irányú tevékenység nem csak meddő, hanem mondhatnánk káros.

Gazdaköri gyűlés. A Nagykanizsa város- és járási gazdakör szerdán d. e. 10. órákor tartotta közgyűlését Gallobich Lajos alelnök elnöklése alatt. A csekély számban megjelent tagok elfogadták, hogy az egyesület ezentúl csak a kör tagjainak közvetít az állam szőlővesztőt. Ezért a titkár utasított, hogy szept. 30-ig a kör tagjaihoz ily értelmi felszólítást intézzen, hogy a következő évre való szőlővesztő szükségletéről már október végén intézkedni lehessen. Ujnépi Elek Ernő felszólalására első sorban az állami szőlőtelepekhez fordul a kör, mert itt a fajtisztaság megbízható, amelyben ezek a szükségletet nem tudnak fedezni, fordul a kör magánégekhez. Tóth István titkár jelenti, hogy a gazdakör helybeli raktárában levő árucikkért 7499 korona folyt be; a gazdák biztosító szövetkezetének révén pedig 214 kor. 69 fill. Előnk jelenti, hogy a mult tavaszi bika vásár megtartási költségeihez Vizlendvay Sándor elnök 25 koronát adományozott. Egyszersmind elhatározott, hogy a galambok jegyző számára, aki a gazdakörnek nagy szolgálatot tett, tetsőbb megjutalmazása iránt felterjesztést tesz.

Hirdetmény. A földmívelésügyi m. kir. miniszter által kibocsátott 54.300 számú rendelet 3. §-a szerint eladás céljából, a piacra behozott bárányok, gödölyék és szopós malacok csak szabályszerű marhaleléll ellátva képezhetik adás-vevés tárgyát. Városunk közönségét felhívom, hogy ezentúl bárányokat, gödölyéket és még ölben vagy zsákban árult szopós malacokat is csak marhaleléll felmutatása mellett vegyen meg, nehogy az elkobzás kelemetlenségnek tegye magát. Hogy e rendelet a köztudatba átmehesen, a fent jelzett szakasz rendelkezése f. évi október 1-én lép életbe. Deák Péter rendőrkapitány.

— **Szalmafonóipar Récsén.** Pesti Lajos récei tanító dicséretes buzgósa folytán már régebben a vesszőfonás ipara honosodott meg ebben a községben. Minthogy azonban a kellő vesszőanyag ott be nem szerezhető, bár szép eredményt értek el a munkával, durva kosár és kasfonással most is foglalkoznak ott, azért Pesty Lajos tanító azon fáradozik, hogy Récsén a szalmafonó ipart honosítsa meg. Anyag ehhez bőven van és ha az állam gondoskodik egy szalmafonó mesterről, ki a tanítót és a népet erre megtanítja, akkor rövidesen egy virágzó iparág nyújt bőséges keresetet az ottani lakosságnak. Ez irányban már kérvénnyel járult Pesty a zalamegyei gazd. egyesülethez, de eddig az elintézetlenül maradt. Reméljük, hogy a szept. 7-én tartandó gyűlésen az egyesület foglalkozik a kérvénnyel és hathatós támogatásban részesíti a derék néptanító üdvös törekvését.

— **A nagykanizsa-lotenyó-alsólendvai vasút ügyében örvendetes fordulat állott be,** amennyiben Andrassy Sándor visszavonta főbbezését. Minthogy így minden akadály elhárított, amit jól értesült helyről halljuk, Paget Olivér vállalkozó mérnök október 1-én a vasút munkálatait megkezdte. Vállalati-irodáját Nagykanizsán állítja föl.

A közönség köréből.

Az e rovatban közöltékért a felelőség a beküldöttet terheli.

Telefon mizériák.

Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapjuk egyik száma nemrégiben panaszt közölt a nagykanizsai telefonmizériák miatt. A tek. szerkesztőség az eset iránt érdeklődve azt fűzte a panaszhoz, hogy ennek oka a kicsiny telefon központban keresendő, hol a szolgálat nem bonyolítható le rendesen. Hát ebbe mi telefon előfizetők nem nyugodhatunk bele. Mi itt Nagykanizsán ép oly magas telefondíjakat fizetünk, mint a szombathelyi, pécsi vagy más városok előfizetői, joggal kívánhatjuk tehát a pontos telefonszolgálatot. A kereskedelmi élet közeli szezónja már előre veti árnyékát. Késedelmes kapcsolások napirenden vannak már most is. Mi abban sovány vigaszt találunk, hogy ez az állapot az új postapalotában megszűnik. Ki tudja mikor épül fel az új postapalota. Szommer Náthán főfelügyelő ur, az I. számú postahivatal érdemes főnöke hálára köteleznie bennünket, ha a kerületi postaigazgatóságnál kérné a bajok mielőbbi orvoslását. Soraim közlését köszönve, a tek. szerkesztőség tisztelője.

Egy telefon előfizető.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színészet.

Kövessy szintársulata újra itt van. Hogy második virágzás lesz-e, nem tudjuk (az első tartózkodás ugyan nagyon virágatlan nyár volt.) De reméljük, hogy közönségünk nem csak a színészetet akarja megta- karítani a furdózás meg a drágaság nagy költségeit.

Az első előadás azt igazolja, hogy a közönség érdeklődését csak nagy dob tudja felkeltetni még a színészek első előadása iránt is. Mert a „Kék egér” bohózat, mellyel a társulat megnyitotta a második sajsont, majdnem üres padok előtt folyt le. Csak is annak röjjük fel, hogy Kövessy érkezését még csak egy plakát se hirdette. Egy „pótfőleség” szerződtetéséből eredő, a legképtelenebb helyzetbe sodorják az óvatos férjet Thurit és az enivaló pótfőleségét Csige Bóskét. A többi szereplő meg a bolonpos félre- érték miatt a komikus helyzetekbe kerülve folytonos derűtségben tartották a publikumot. A hivatalban méltóságos vasuti igazgató. (Fehér Gyula aki mindig a tisztességes asszonyokra vadászik, ennek féltékeny de kárptárlásra törekvő felesége (Nickyné) is elég jók voltak. Pompás volt a vidékről Párisba került após (Szilágyi Aladár) De a hű hitves (Tóth Ilona) a gascognei nemes (Heltay) is hozzájárultak az est sikeréhez.

A második estén félélyárakkal ment a Tatárjárás, mely megindította a színházbajrást is. Elég szép közönség, szép énekszámok és — zongorakísé- ret. Mogyorósi huszárönkéntes (Parlagi Kornélia) két hatalmas csokrot kapott Isten hozottnak. De nem ez leghálásabb szerepe. Bercik Margit, (ki a báróné) finom éneke és játéka kiemelkedett az estén. Fehér Gyula altábornagyai handabandázásai könnyekig me- gkacagtatták a közönséget. Pintér Imre (Lőrenthei főhadnagy) szép baritonja, előkelő játéka szimpatikus volt. Előkelő kvalitású komikumot öntött szerepébe Heltay H. (tartalékos bakahadnagy), Szilágyi Aladár tipikus faragatlan, de hű bérésgazda volt, Hajagos szakaszvezetője is tetszett.

Szombaton a Sevillai borbély ment zenekar és publikum nélkül. Vasárnap két előadás volt, délután a Tatárjárás, este a Kék egér. az előbbi szereposztással.

(*) A „Vasárnapi Ujság” augusztus 30-iki száma érdekes képeket közöl a királyok szobrainak az Andrassy-uti millenniumi emléken most folyó felállításáról, a csajkás-kerület népéről, a prágai

csillagdáról, a mohácsi vészről (egykorú török kép után), a bukaresti magyarok látogatásáról, Szent István napjáról, a ferenc-rendiek sirtoltjáról. Szépirodalmi olvasmányok: Lévy József és Kun József verse, Ady Endre elbeszélése, Krudy Gyula eredeti és Jules Lemaitre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Nagy Géza cikke a mohácsi csatáról, Linek Lajos eredeti rajza, tárcacikk Budapest katekom- báiról, Bohus Szogyéni Antoniáról, a hétről s a reudes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedszáz négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy kor. 30 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadó- hivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

UJDONSÁGOK.

Jubileum.

Sommer Náthán posta- és távíró főfelügyelő. a helybeli I. számú postahivatal főnöke 40 éve, hogy működését a postánál megkezdte. Harmineket év óta működik mint főnök és most az egész országban a legrégebb és minőségben. Nagykanizsára ezeltől 18 évvel került mint főnök. Azóta a hivatalban működő tisztek kiváló tisztelete és szeretete környezi az igaz- és rendszerető, humanusan gondolkodó főnököt. Nagyarányu az egész közönséget egybefoglaló ünne- pben akarták városunk e kiváló polgárát ünnepelni ez alkalommal, de a nemes egyszerűséget kedvelő főnök kérelmére csak a legszűkebb hivatali körben tartták le iránta a szeretet adóját. Ma reggel fél 9 órákor a hivatalos idő megnyitása előtt összegyűltek a hivatal alkalmazottai és Miklósy Antal főtiszt üdvözölte a főnöki irodában a teljes szombatban egybe- gyűlt tisztek, altisztek, levélhordók stb. nevében és egy művészies kivétel albumot nyújtottak át az ös- szes alkalmazottak arcképeivel. Szommer főfelügyelő meghatva mondott köszönetet, megemlítve a tiszt- társak kiváló működését, mely a nagykanizsai posta- hivatal dicséretét mindenüvé elvitte. Szavai után munkára szedtek el a jubiláló, éltetve a szeretett főnököt.

Rendkívüli közgyűlés.

A kath. Legényegylet tegnap nagyon népes rendkívüli közgyűlést tartott a régi gimnáziumban levő helyiségében főt. Horváth György gimn. igazgató elnöklése alatt. Miután elnök az ülést megnyitotta, felkérésére Eperjessy Gábor alelnök előterjesztette a közgyűlés egyedüli tárgyát: az egyesület házvételét. Tekintettel ugyanis arra, hogy a kör alkalmas helyi- ség hiányában gyakran volt kénytelen lakást változ- tatni, még 1907-ben elhatározta egy ház vételét és az ügy elintézésével az elnökséget bízta meg. Előter- jesztésében tudatja, hogy a Kazinczy-utcai Reichenfeld főle házat megvette a hiányzó pénzt az egyházmegyei alapítványi hivataltól jelzálog kölcsönképpen előnyös feltételek mellett megszerezte, kéri a közgyűlés ez irányu határozatát. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és egyhangulag elfogadta a ház megvételére vonatkozó előterjesztést. Talassy József a közgyűlés nevében köszönetet mond az elnökségnek buzgó, önzetlen működéséért és miután Eperjessy Gábor alelnök a bizalmat megköszöni, a gyűlés véget ért.

Mezőgazdasági hírek.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület Herte- lendy Ferenc főrend elnöklésével szeptember 7-én igazgató választmányi ülést tart, melyen Sárközy Viktor titkár előadásában a mezőgazdasági kamarák ügye kerül tárgyalásra.

Lecsapolás a Balatonparton.

A mult héten a Balaton partján nagyszabású lecsapo- lási munka indult meg. A bozótlecsapoló társulat Balatonkeresztur határában megkezdte a hatalmas övcsatorna ásását, amely 18.000 hold földet van hivatva ármentesíteni.

szabadalmazása vagy értékesítése előtt
ugy Magyarországon, mint bármely
külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szerkesztőségéhez Budapest, VII.
ker., Erzsébet-körút 26. szám.
Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyey
mutatványszámát.

Találmánnyok

XV-ik évfolyam **BEIRATÁSOK** Telefon 83-45
naponta 9-6 óráig.

SOMOGYI MÓR

tanár, zongoraművész

államilag képesített okleveles zenetanár igazgatása alatt álló ZENE-

Conservatoriumban

Budapest, VII. Erzsébet-körút 44.

zongora, hegedű, ének, gordonka, cimbalom, az összes fuvó- és vonóshangszerekre, valamint zeneelméleti tantárgyakkal.

Államilag diplomált zenetanár. — A tanerők létszáma 28.

Vidéki leányok részére

INTERNÁTUS

Prospektussal kívánatra szolgál az IGAZGATÓSÁG.

Nincs többé aggodalom

a családi életben.

Egyetemes-világ-hőlggyvédelem.

(kezeskedve)

Kérjen 10 filléres-bélyeg beküldése ellenében körözvényt és árjegyzéket. **Diszkrét szétküldés.**

Bauer József

széplőszér, hygienikus-cégyi művelők főképviselete és szétküldési irodája
Wien I. Sonnenfelsgasse 21.

NOXIN

A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

KULCSOSAL.

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK

BUDAPEST.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában Magyar-
-országgal egyenértékű alkalmatlak

* **mindennemű bőrköltegek**

ellen, nevezetesen tüdő-pikkely-sömör, elősül költök, egyes-
-tlen orvosság, öltöz, legyök, lábízadás, leg- és szakállkorpa
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a legkártya-
-nak 40...-at és minden egyéb, a kerékszemben elősülto kátrány-
-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknek
-sikerrel alkalmazatik a kátrány-szappan mellett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint értékesebb kátrány-szappan az arcbőrt tisztá' minőségű
-elhasználva, a szemeknek valamennyi felbőszeseget ellen te-
-mulhatlan bőrtisztító, **mondó és fűrdő-szappan mindennapi**
használati szert 5131

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

80% glicerín-tartalommal és finom illattal.
Mint kiváló töröpoló szer kitűnő eredményt hoznak, ha
-továbbá a, 1084

Berger-féle borax-szappan

kitűnő, ungsütés, szeplo, miltesser és egyéb bér-
-hajók ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér használati
-minőségű együtt. A vásárlásnál határosliban
Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
keres és nézze meg az ill. látható védjegyet és a
G. Hell & Comp.
cégjegyzét minden cím-
-ken.

Kitűnő díjak levéllel
-Becsen 1883-ban és
-aranyéremmel a párisi világiállításon 1900.

Minden egyéb gyógy- és egészség szappan, mely Berger-féle
-gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasításon fel-
-van sorolva.

Kapható minden gyógyszerárban és hasonló üzletben.

Nagybani: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.**

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-
-tár, Budapest, Király-u., Thallmayer és Seitz, Zein-
-titen, Molnár és Moser drograktár, Koronaherceg-
-uten. Kisebnyben minden budap. stit. valamint Ma-
-gyarország összes városainak minden gyógyszer-
-raktárban, továbbá a jobb drograktárban és illatzer-
-kereskedésekben.

Hirdetések felvétetnek a
kiadóhivatalban.

Grammophonokat

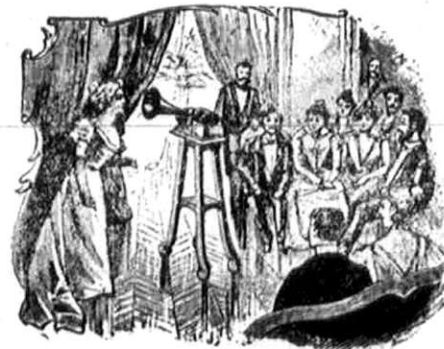
eredeti gyári áron nagy
választékban raktáron tart

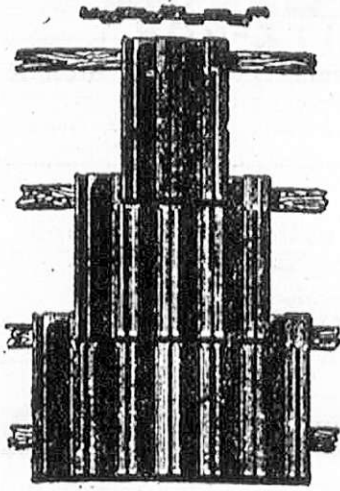
ifj. Wajdits József

Nagykanizsán.

Eladás részletfizetésre is.

TÖRLESZTHETŐK
havi 3 koronás részle-
tekben. Legnagyobb vá-
laszték hanglemezekben.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő cserép
272. szám.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

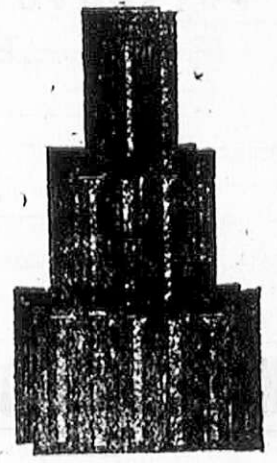
NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYAN.

Alapított 1864 Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a os. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő oserepekből
VASOXYD természeteg vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMANYOK: Bohn-féle szab. biztonsági átfedő
oserepek. Legolosóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép
253. szám.

A legjobb kutya-kalács volt és marad a
Fattinger-féle kutya-Kalács,

mely az összes e fajta tápszerek közül a legjobb
összetételű és táperejű. — 50 kg. 23 K., 5 kg.
bérmentve 3 20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. — 50 kg. 26 K., 5 kg.
bérmentve 3 50 K.

Árjegyzéket bérmentve küld:

**Fattinger's Patent Hundekuchen und
Geflügelfutterfabrik, Wiener-Neustadt.**

250-nél több első díj. A Fattinger-féle tápszer
állatorvosi ellenőrzés mellett készült.

Szép keblek

két hónap alatt a

Pilules Orientales által az
egyedüliek

melyek a kebleket fejlesztik, erősítik,
helyreállítják és a női keblek pompás
teltséget kölcsönöznek, az egészségre
káros hatás nélkül Jótállva, arzenik-
mentes. Orvosi hírességektől
elismerve Teljes discretió. Doboza
használati utasítással G K 45 fill. bérmentve.

J. Ratié gyógyszer-tár Párizs.
Raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.
Király-utca 12.

Szélahajtó görcsoszillapító HODONY cseppek

Már 1844 óta

bevált háziszér, mely az étvágyat elő-
idéz, s az emésztést fokozza.

Ara üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánvétellel
2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem
küldetik. —

Megrendelés

**Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich**

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannával

tisztítsunk. E szappan övtizedeken át folytatott
beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak
eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt
tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond
nélkül használható tehát minden tisztítási
célra, még ott is, hol közönséges szappan
felmondja szolgálólatot vagy különös gondosság
szükségeltetik.

Lampionok : agy választékban kaphatók
Ifj Wajdits József köny- és papirkeres-
kedésében Nagykanizsán.

ÉKSZERGYÁR.

Villamos tüzemre berendezett
arany-, ezüst- és ékszeráru-műterem

Különleges készítmények:

ékszeráruk és jegygyűrűk.

Új foglалásokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk

Eladás, részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerész, Nagykanizsán (Városháza átellenében).

LIPIK Szlavóniában

Vasut, posta-
távírda átolmás

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

Egyetlen jódtartalma alkalikus hővíz (84° C.) Enrópá
bau. Páratlan gyógyhatású a tápcsatorna és a vizelet
utak összes hurutos megbetegedései, húgysavas állattól,
köszvény, cauz és ischias, görvály-, angolkór és az összes
vérbelogségék ellen.

Ivókúra. Hévízves fürdők.

Vizgyógyintézet. Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 királó orvos működik.

kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál

A fürdőigazgatóság.

GYERMEK-

leányka- és fiu cipőink elismert

legjobb minőségűek.

Árának olcsósága — tekintettel a talpra vésett
szigorúan szabott árakra

feltűnést keltenek.

„TURUL” cipőgyár r. t. nagykanizsai
főraktára Fő-utca 12. szám
Korona szállóval szemben rendeljék meg szük-
ségüket.

Sertésvész elleni szer. „Floriol“

M. kir. szabadalom.

Antiszeptikus, az állat szervezetét a járványos kórokkal szemben immunissá tevő s annak fejlődését és gyarapodását előmozdító koncentrált növényi kivonat.

EGY PALACK ÁRA használati utasítással **1 kor. 60 fill.**

Főraktár:

KARCSMAROFF A. drogeria és gyógyáru
üzletében.
Budapest, Rákóczi-ut 50.

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat leg-
olcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálisyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 49.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A.
védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és
altestbántalmak, gyomorgörés és gyomorrhev, rögzött székrekedés, májbántalom,
vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles házi szernek
évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti
doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyltetnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A.
védjegyét tünteti fel, s A. Moll-
feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz
nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer
köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél
legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona
80 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek es hölgy szappant a bőr
okozerű ápolására gyermekek s felnöttek részére. — Ára darabonként 40 fill.
Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával
és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas
ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit
fölkömul hazánk
természetes
szénsavas vizek
királya.

a mohai ÁGNES -Forrás

Millenniumi nagy
éremmel kitüntetve
Kitünő asztali, bor-
és gyógyviz, a
gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomorbajosoknak.**

Mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús
szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertözó elemek ellen, hanem a benne fog-
lalt gyógsóknál fogva kitünő szere a legkülönböföbb gyomor-, légcső- és húgy-
szervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágn es-forrást, ha gyomor-,
bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vese-
bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágy-
hiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha máj-
bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterség esen szén-
savval telített viznél**, sőt a szódaviznél is **olcsóbban adja**, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb
ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz. Kapható minden füszerüzletben és elsórangú vendéglőben. Kedvelt borviz.

Olcsóbb a szódaviznél!

Főraktár: **FLEISCHHACKER IGNÁCZ** urnál

Nagykanizsán. — Telefon 161.